

de his q̄ facti s̄t bigami s̄e sine interpretat̄e ī mino-
ribus. Secus in maioribz. Et fm̄ ge. ibi. ille tex. lo-
quit̄ d̄ bigamis laicis. nō aut̄ monachis. nam isti
gaudet̄ p̄uilegio clericali. Nō ob. tex. lxxiii. di.
q̄sq̄: vbi d̄: bigamū esse nudatū oī p̄uilegio cle-
ricali. 7 laicā solū h̄re cōmunionē. Et sic v̄ q̄ biga-
mus nō possit esse monachus. R. Jo. an. in regu-
la delictū. in mer. q̄ erit laicus p̄fessus: qd̄ esse pōt
c. ex eo. de elec. li. vj.

Calix nō debet esse de
ere: ut auricalco: aut cupio: aut plūbo.
q̄ p̄ter eruginē ista vomitū p̄uocant:
nec d̄ ligno: p̄ter poros. ne subintret sanguis. nec
de vitro p̄ter fragilitatē: nec de lapide: p̄ter eius
ineptitudinē. de ple. di. j. vasa. 7. c. 7. calix. vbi d̄ q̄
tā calix q̄ patena d̄it eē de auro: v̄ argēto: v̄ stā-
no. Et q̄ de his t̄n̄ tribz m̄tionē facit: oēm aliam
materiā p̄hibē v̄. l. 3. astē. li. iiii. d̄ mente Rod. di
cat q̄ sub stāno intelligit̄ plūbuz. Et nō. fm̄ De.
d̄ pal. q̄ si calix argēteus cōsecratus postea deaurē-
tur indiget cōsecratōe. q̄ p̄secratio fit in superficie.
Nota t̄n̄ q̄ si calix deaurat̄ p̄secrat̄: l. 3. postmodū
depdat̄ auz. nō p̄ter hoc v̄ denuo cōsecrandus:
nec est s̄ile in eo: sicut in pietē ecclesie q̄ decrustat̄
indiget recōsecratōe: nā in positōe auri. qd̄ ita s̄i-
tiliter ponit. nō v̄ q̄ sit ita p̄secratio in superficie ip̄i
us: q̄n remaneat in argēto. Et ita f̄uat pluetudo.
Carcer. vide s̄. accusatus. 7. j. incarceratus.

Casus fortuitus. Quid sit:
Dic fm̄ panoz. p̄ glo. in. c. vnico. de co.
q̄ est inopinate rei euentus q̄ p̄uideri n̄
pōt. Vbi q̄ diligētissimus p̄uidisset. non est casus
fortuitus. Bone exemplū. Domus tua minabat̄
ruinā. domus corruit 7 interfecit equū tibi cōmo-
datū. certe nō pōt dici casus fortuitus. q̄ diligētis-
simus repasset domū: vel ibi nō habitasset. Si aut̄
domus nō minabatur ruinā: sed impetu tempe-
statis valide corruit: nō ē tibi ip̄utādū. Et ista faci-
unt ad. q. Nū qd̄ furtū cōpūteē inter casus fortui-
tos: Glo. in. j. civilis reperitur contrarie. S̄z cō-
muniter tenet̄. q̄ aut p̄ violētiam fuit tibi res sub-
tracta. et est casus fortuitus. Intellige q̄n non fui-
sti in aliqua culpa. puta. q̄ non transibas p̄ loca pi-
culosa. Si autē cōmittit̄ furtuz clandestine. Et tūc
si ab ea p̄sona a qua etiā diligētissimus non p̄ca-
uisset. puta ab vxore: vel filio. 7 est casus fortuitus
Secus si ab ea p̄sona a qua diligētissimus p̄ca-
uisset. puta a vili famulo: vt in. l. q̄ fortuitus. l. d̄
pig. act.

Vtrū ex pacto veniāt casus fortuiti: Glo. vbi s̄
dicit. q̄ in cōtractu nō tenetur quis ex generali pa-
cto. Sed o3 q̄ casus fortuiti specialiter numerent̄
S̄z accursius in. l. sed 7 li. q̄s. §. quesitum. ff. si quis
cau. quem sequit̄ Jo. an. dicit. q̄ aut nullus casus
fortuitus fuit expressus. et nō valet generalis obli-
gatio. neq̄s sub inuolutione verborz renūciaret ei
iuri: cui non esset in specie renunciaturus. Et hec
opi. placet Panoz. Si v̄o aliqui casus fortuiti fue-
rūt specialiter enumerati. et secuta fuit clausula ge-

neralis. puta. 7 de omnibus alijs. tunc tenet̄ etiaz
in non expressis. optime ad hoc facit tex. in. c. q̄ ad
agendū de. pecu. li. vj. Bar. t̄n̄ in. d. §. quesitum v̄
detur velle. q̄ sub illa clausula generali veniunt ca-
sus consimiles exp̄ssis. non autem maiores. quod
satis placet Panoz. quia in odiosis clausula ge-
neralis non comprehendit maiora expressis v̄ ē ter.
notabilis in de. non potest. de. p̄cur. Secus de nō
odiosis: vt in constitutione p̄curatoris. in qua ex-
pressis aliquibz requirentibz sp̄ale mandat̄: 7 sub
iecta clausula generali veniūt maiores casus exp̄s-
sis. vt notat Inno. in. c. sedes. de rescriptis.

An aut̄ renunciatio generalis firmetur iuramē-
to vel saltem iuramentū sit obligatorū: Jo. an. di-
cit. q̄ nō. quia renunciatio generalis nō valet ex de
fectu consensus. q̄ nō v̄: q̄ ille consenserit de casi-
bus nō exp̄ssis. Sic iuramentuz nō obligat v̄tra
consensum. facit. c. pe. 7. c. quinquauallis: de iureiur.
7 est notabile dictū. Et credo q̄ in foro p̄niali: q̄s
obligetur fm̄ suū cōsensum.

Lessatio a diuinis. vide. j. interdictū vltimo.

Citatio. Citari pōt q̄s ex cā i p̄ma
citatione. per terminum breuem 7 p̄mi-
torū. Sed nisi necessitas vigeat: non de-
bet quis moneri vel citari nisi tribus edictis: vel
vno p̄emptorio: qd̄ cōtinere debet tātū t̄ps quan-
tum tria edicta: extra de dila. c. j. vbi de hoc in glo.
7 tale p̄emptorium habet vim trine citationis: vt
in. l. tres denūciationes. l. quō et q̄n in.

Vbi cūq̄ agitur ad penas incurrendam: 7 iu-
ra exigunt trinam monitionē: nunq̄ citatio etiaz
p̄emptoria habet v̄z trine citationis fm̄ Jo. an.
an. in. c. ex tue. de de. non re. Ratio quia in penali-
bus verba debent stricte intelligi et proprie. nō s̄t
fictē et large. vt in. c. in nostra. de iniur.

Citatus non comparens etiam in primo termi-
no: debet condemnari in exp̄n̄. factis per aduer-
sarium. nec d̄z expectari vt sit p̄tumar in sc̄a 7 ter-
cia citatōe: vt vult Bar. in aut. q̄ semel. l. quō 7
quando iudex.

Vtrum citatio facta die feriata ad diem non feri-
atam valeat: Rū. Panoz. in. c. si. de fer. fm̄ opi-
nionem Jo. cal. d. car. d. an. et Bar. in. l. j. §. nun-
ciatio. ff. de no. oper. nun. concludit. q̄ de iur̄ not̄
valet talis citatio p̄. l. dies festos. l. de fer. vbi d̄:
dicitur q̄ silere debet horrida vox preconis: et Pa-
noz. intelligit non solū in ferijs introductis ad ho-
nozem dei. sed etiam in alijs introductis in fauorē
hominum. etiam idem putat in repentinis: nā im-
perator mandat eas sub eadem veneratione obser-
uari qua solennes. vt in. l. omnes. l. de fer. Et cō-
cludit Panoz. q̄ nullus actus istozū t̄n̄ pōt fieri
die feriata. l. p̄ceptum de citando. executio p̄ce-
cepti. l. actus citationis. 7 processus qui fit vigore
citationis.

Vtrum autem valeat citatio facta die non feri-
ata pro die feriata: Rū. Panoz. vbi s̄. post cal. et
Spe. 7 Jo. an. dicit. q̄ si ponitur. v̄sq̄. potest in q̄
libet die. j. festum comparere. Secus vbi simpli-
ter citatur: vt simpliciter compareat tali die que ē

feriata. tunc enim prius venire non potest: nec debet. et illa die venire non tenet. et sic necessaria est nona citatio. et hanc opinionem tanquam verissimam teneas: quicquid senserit. d. An. Dec. Panor.

Utrum sententia lata contra non citatum teneat: Car. in de. pastoralis. de re iud. in. §. denique. dicit. quod aut nullo modo fuit citatus. aut sic. Primo casu est nulla de ma. et obe. inter quatuor. Si autem aliquo modo fuit citatus: aut legitime: aut non: aut dubitatur. Si legitime: sententia valet: si alia sunt rite gesta. si tamen citatus non fuisset contumax vere. sed fecte. subuenit sibi per restitutionem. de re iud. cum bertoldus. Si non legitime. videtur quod debeat haberi per non facta. de electi. bone. ij. Si dubitatur. dicit Paul. quod presumitur pars citata: si sententia transiit in rem iudicatam. Nota tamen Panor. in. c. cum que. de Rescriptis. et in. c. eius sit. de ap. quod in facto notorio potest ferri sententia contra absentem non citatum cum certum est absente nullam petere defensionem. Citatio enim fit ut se defendat. nec in huiusmodi notorijs requiritur ordo iudiciarius.

Utrum corporaliter impeditus. teneat per alium comparere: Panor. in. c. in nomine domini. de test. dicit. quod non et actus gestus eo absente pingue est ac si non fuisset citatus.

Utrum iudex ecclesiasticus possit denunciare aliquem excommunicationem illo minime vocato: nec aliter prius declarato quod incidit in sententiam excommunicationis: Rñ. Panor. in. c. peruenit. de ap. dicit quod ubi excessus non est notorius. debet iudex illum prius vocare et recipere eo presentem. probationem super facto. et postea constituto de facto declarare illum incidisse in sententiam excommunicationis. hoc probatur in. c. cum fin. de here. li. vj. ubi per quod si allegat quod incidit in sententiam iuris. non debet iudex prius procedere ad executionem. quod diu declarauerit illum incidisse in sententiam iuris. Ab hac tamen declaratione poterit appellari. quod licet non possit appellari a sententia iuris: ut in. c. q. de appel. potest tamen appellari a sententia iudicis declarantis. quod illa declaratio est sententia hominis non iuris. Si vero excessus est notorius. tunc non oportet quod hec solennitas adhibeatur. sed potest eum denunciare absque alia citatione.

Quid dicendum de consuetudinibus quarundam religionum que habent ut multoties etiam ex leuibus causis priuenter fratres prelatibus: professionibus et huiusmodi absque alia monitione vel citatione priua: et absque alio ordine iudiciario: nunquid valeant huiusmodi gesta per eos: dicit iuxta nota. per doct. et Panor. in. c. cum spali. et. c. q. de ap. et. c. qualiter et quoniam. et. ij. de accu. quod in religionis non est seruandus ordo iuris vsque quaque. i. ad vnguem ubi ergo dicti religiosi habent iuxta regulam et constitutiones: vel consuetudines eorum: ut ex sola infamia notati: vel sibi tenerent cedere prelatibus: sicut dicitur de predicatibus et cartusienibus qui ex sola infamia notati cedunt generali suo. Dicendum est quod prelatibus eorum posset ex dicta infamia scandalosa vel euidenter facta. etiam sine citatione aliqua illos priuare administratione vel officijs eorum. Secundum enim Hen. de gan. in quolibeto suo tantam habent subditi religiosi iurisdictionem et auctoritatem: quantum dant eis prelati sui et non plus. Non enim habent velle nec nolle: ut in. c. si religiosus. de elec. li. vj. Ideo eis resistere non licet:

nec appellare quod diu prelati procedunt secundum iura communa: vel constitutiones. vel consuetudines eorum: ut notatur per doct. in. c. cum medicinalis. de sen. ex. li. vj. et maxime Lap. et habet text. de hoc in. c. reprehensibilis. de app. Ad hoc facit quod notatur glo. quam sequitur Panor. in. c. cum spali. quod dispositio. c. sacro. de sen. ex. non est necessario seruanda in religionis contra suas obseruantias spales. quod est dictum singulare secundum Panor. et dicit hoc procedere. ubi regula vel constitutio religiosorum daret certum modum: seu ordinem in excoicando religiosum. ut satis sit seruare illum ordinem regule: seu constitutionis ipsorum religiosorum quod multum bene notabis. Hoc idem tenet Fede. consilio. cv. ubi dicit. quod valent consuetudines. per quas sine iuris ordine. etiam ex leuibus causis religiosi viri ex suis locis et administrationibus amouent. allegat. d. c. qualiter. et. d. c. cum spali. et de sy. per tuas. Addit tamen vnum valde notabile. quod pena expulsiouis: priuationis. et remotionis quoniam incipit a crimine. et tunc habet locum quod dicitur est. s. quod sine monitione possint amoueri. Si vero a contumacia vel inobedientia: tunc ut locus sit pene: necessaria est monitio. Dec. Hen.

Clericus. j. Communiter. Queritur quid comprehendat appellatione clericorum: dicit secundum Panor. super Rubrica de vi. et ho. de. quod largo sumpto vocabulo veniunt omnes in quacumque dignitate sint positi. ex quo sunt clerici ad seruitium dei. unde omnes qui non sunt laici. dicuntur clerici. xj. q. j. duo. Dicuntur enim clerici. a clericos grece. quod est solus latine. quod sunt electi ad sortem domini. Priuilegium ergo attributum simpliciter clericis comprehendit omnes clericos cuiuscumque ordinis vel dignitatis sint. nam si est episcopus. ergo clericus. Sed in materia odiosa appellatione clericorum non credo comprehendit episcopos. nec etiam clericos existetes in dignitate. vide de hac materia singularia §. Absolutio primo. Et ex predictis potest inferri vnum notabile secundum Jo. an. in. c. Johannes. de cleri. coiu. quod appellatione laicorum in materia odiosa: non veniunt clerici coniugati. Et hoc facit secundum eum. quod si statutum episcopi certo casu excoicat laicos. non comprehendit clericos coniugatos. cum materia sit odiosa. et illi non sint puri laici. sed quedam species mixta. facit. c. statutum de elec. li. vj.

Clericus debet deferre rasuram in modum coronae scilicet et tonsuram capilorum ab infra. Et per huiusmodi tonsuram quis constituit clericus. tamen quod diu habet solam primam tonsuram: vel minores ordines potest si voluerit deferre clericatum. Si tamen clericus etiam in minoribus habeat beneficium. tenet portare tonsuram. aliter peccat mortaliter. quod dignus anathemate de. vi. et ho. de. si quis. Ubi etiam dicit Panor. per glo. in de. attendentes. de sta. re. quod etiam moniales debent habere tonsuram in parte inferiori. Ita quod eis praedantur crines vsque ad aures. Sed clerici debent habere rasuram in parte superioris. et tonsuram in inferiori. Et sic non debent nutrire comam. Et si secus fecerint excoicari debent. d. c. si quis.

Clericus debet esse ornatus duplici ornamento

Clericus. ij.

sez interiori z exteriori. Interioris ornamentū. consistit in virtutibus. quibus debent esse ornati clerici. Exterioris ornamentum consistit in quatuor. Primo in incessu. vt maturitatem p̄tendat. z alijs sensibus corporis. Secundo in habitu. vt non deferant vestes incisās z lingulatas. s. frapatas ad modum ioculatorum. nec varij coloris: neq; rubeas nec virides. hi em̄ duo colores sūt clericis interditi: vt in. c. clerici. eo. ti. Et in de. ij. eo. tit. p̄hibet. ne etiā caligis rubeis vel viridibus publice vtant. vide tamē pulcrum dictum. Host. in. c. antiqua. de p̄uul. q. panni rubei z frena z calcaria deaurata et silia ornamenta sunt insignia pape. z sui legati: cum p̄fiscit ultra mare. Et quo inferit q. etiā cardinales non p̄nt de iure cōi vti h̄mōi coloribus z ornamentis. Consuetudo t̄m̄ habet oppositū. Et forte eos excusat. ex quo papa videt z non reprobat. Nam ista sunt de iure positio. Nam olim clerici portabant vestes partitas. Et ex p̄dictis etiā colligit q. nō t̄m̄ clericis: immo nec laicis licitum est deferre h̄mōi deaurata: nec p̄ sua p̄sona: nec p̄ equis suis. Et est rō. q. h̄mōi ornamenta sunt ornamenta principis: quibus p̄nati vt nō debent sub pena capitis vt. l. ij. c. de vesti. olo. lib. xj. Et hanc rōnem sequit̄ tex. in. l. tempent. eo. ti. Mulieribus aut̄ indubium est: q. possint vt p̄dictis: sine pena p̄dicta. qd̄ quidā putant verum in matronis z nobilibus nō in omnibus. Quidāz etiam habent ex p̄uilegio vt milites z doctores. z s̄lr milites gaudētes. ex q̄ dant̄ sibi in signum. Et p̄t̄ introduci de consuetudine. Item vestes clericorū nō debent esse nimis longe. nec nimis breues. Item nec de serico. sed de lana nō nimis p̄ciosa vel vili. xj. dist. 5. j. Et nō. q. ex cā timoris: pegrinatōnis: vel alia s̄li: licitum est clericis habitū transformare. xj. q. iij. epi. et extra de vi. z ho. de. clerici. el. ij.

Quicunq; aut̄ clericus virgata vel partita veste vt̄ publice sine cā. si b̄n̄ficiatus est: est suspēsus a fructuum p̄ceptione p̄ sex menses: si nō est b̄n̄ficiatus. z est in sacris citra sacerdotium p̄ idem t̄ps est inhabilis ad b̄n̄ficiū obtinēdum. Si autēz habet dignitatē vel b̄n̄ficiū cum cura. vel est sacerdos: aut religiosus: est suspēsus p̄ annum a b̄n̄ficio. z p̄ idem est inhabilis ad obtinēdum qd̄ cunq; b̄n̄ficiū ecclesiasticū: vt in. de. qm̄. de. vi. et ho. de. tercio p̄sistit clericorū ornamentūz in cibo. q̄ro in potu: de q̄ vide nō. p̄ doct. in. c. a. crapula. de vi. z ho. de. vbi d̄. q. clerici vinum temperent. et a vino se temperent. z q. clericus debet esse contentus trina potatōe: vt dicit tex. in. c. qm̄. xliij. di. Quod t̄m̄ intelligit̄ qm̄ appetitus naturalis ultra non exigit.

Clericus. ij. scz q. clerici a quibusdam actibus secularibus sūt remoti. nō em̄ debent intendere negociatōm: vt. e. ti. clerici. el. ij. ibi. cōmercia secularia nō exercent: maxie inhonestā. Et p̄pter illud verbū maxime. dicit p̄anoz. ibidē. q. etiā honestas negociatōes nō p̄nt exercere. Sed hoc verū qm̄ clerici nō indigent nam tunc p̄nt vti honestis negociatōibus z querere

victū manibus. xj. dist. clericus. z in. c. j. de cele. miss. Et cōtra clericū negociatōrē: vide tex. in. c. negocia toz. lxxvij. dist. vide etiā tex. in. c. puenit. lxxvij. di. vbi d̄. q. cā lucri nō debent cōducere possessiones aliorū. z ibi etiā b̄. nūquid possint esse tutores pupillorū. vñ p̄nt suscipere tutelā a legibus impositas. Sed z curā orphanorū z viduarū q̄ in defensione sunt. aut earū p̄sonarū q̄ maxime indiget adminiculo ecclesiastico. Et vide qd̄ notat̄ in. c. j. ne cler. vel mo. vbi d̄. q. clericus p̄t̄ negociari p̄pter necessitatem. Intellige qm̄ aliquid opat̄ ex suis manibus: vel emit rem: vt inde habeat materiā reducēdi ad aliquas formas. nō em̄ d̄z emere rem. vt eam integrā p̄ maiori p̄cio vendat. z vide ibi glo. in ver. cōductores. q. si clericus succedit cōductor. licet p̄t̄ stare in illa cōductōe vsq; ad p̄finitū t̄ps locationis.

Clerici non debent ministrare in taberna. nec in ea comedere vel bibere. nisi cā necessitate in pegrinatōe. xliij. di. nō op̄ret. z. c. nulli. z. c. clerici.

Clerici goliardi: aut buffones. i. ioculatores. si hoc p̄ annum exercuerint. carēt omni p̄uilegio clericali ipso iure. Eodē mō si minori t̄pe z tercio moniti nō resipuerint: vt in. c. vnicō. e. ti. li. vj. Et nō. fm̄. Ge. ibi. q. vbi canon imponit penā ipso iure ex facto negatiuo. nō requirit̄ monitio. qm̄ illi addit̄ certū t̄ps: vt ibi si nō desistat̄ infra annū. z requirit̄ in hoc casu annus cōtinuus z integer. Et ex hoc nō. q. vbi lex vel statutū dat certū t̄ps. ad hoc vt pena cōmittat̄. Intelligit̄ de t̄pe continuo.

Clerici qui carnificū: macellariorū. seu tabernariorū officii publice faciūt z p̄sonaliter exerēt. si tercio noiatim moniti nō desistat̄. seu reassumant et sunt p̄iugati. p̄dūt p̄uilegiū clericale oīno. Nō cōiugati vō. si nō incedūt vt laici. p̄dunt in rebz t̄m̄. Et si oīno incedūt vt laici in p̄sonis p̄uilegiū clericale q̄d̄m p̄missis inst̄terunt. coipso amittūt: vt in. de. j. e. ti. Et nō. fm̄. Car. ibidē in ver. tercio monēat. q. vbi requirit̄ trina monitio. nō sufficit vnū p̄mptoriū. z requirit̄ q. dicta monitio fiat noiatim. et iō nō sufficit generalis. de quo. j. Excoicatione. xxv. nec sufficit q. h̄mōi admonitio fiat ante exercitiū. nec sufficit simplr̄ monere vt desistat. s̄ requirit̄ vt fiat clerico tale officii exercenti. Et p̄ hoc dicit Car. ibi. q. si fiat monitio clerico tabernario vt desistat z exerēt officium carnificis vel macellarij. non erit locus pene. Et sic requirit̄ ad hoc vt sit locus pene q. clericus monitus exerēat illud officii a quo monitus est desistere.

Quid si clericus exerēat p̄dicta officia occulte. vel nō p̄sonaliter. an sit locus pene? Glosa in ver. publice dicit q. nō. z dicit q. illa duo. s. publice z p̄sonaliter. cōiunctim requirunt̄. Si ergo occulte vt p̄ alium hoc exerēet. cessat pena. s̄ nō culpa. quam glo. singulariter nō. p̄ intellectu capli. mulieres. de ten. ex. p̄ quē text. iuncta hac glo. terminat̄ qd̄. An p̄ statutū quo ponit̄ maleficiū teneat̄ mandans? Et videt̄ q. nō. q. mandans facit t̄m̄ fictē. verba vō statuti requirūt q. vere fiat. ff. de ne. gest. l. iij. §. hec verba. Contrariū p̄bat̄ ex. d. c. mulieres iuncta hac glo. vt dicamus q. tenet̄. nisi in statuto puniret̄ t̄m̄ is qui p̄sonaliter faceret. Ad cōtrariū dicit̄ q. hic nō

est interpretatio. sed potius extēsis ex mēte legis. qz mandās vere dī facere. d. c. mulieres. Sed **Se.** in c. j. e. n. li. vi. dicit qz aut clericus vult hīc tabernā vt psonaliter ibi administrēt i artificijs etiā honestis. Et hoc est phibitū. xliij. di. nulli. Aut vult administrare in artificijs clerico pmissis. et tunc pōt hīc vt in glo. in d. c. negotiatore. Aut vult hīc tabernā non vt psonaliter administrēt. sed locare alijs qui exercēt ibi sua artificia. Et hoc nō est ei phibitū. Et p hoc etiā facit tex. in c. significante. de ap. vbi canonici habebāt stallos. vbi carnes incidebant. qd no. qz semel defendi vnū clericū qui in domibz ecclesie tenuerat tabernā vendēdo vinū qd recollegerat ex possessione ecclesie nō tū administrauerat in pna psona. h. p. aliū. **Dec. Se.** Et hoc videt cōsonare tex. qui nō sine ministerio dicit psonalr. Et si voluisset phibere etiā p aliū posuisset. de deci. ad audientia. marie qz b mōi officia ex se nō sunt phibita nec iure diuino. **Ardo** tū qz si clericus psonaliter exerceret. h. p. alio. qz teneret hac cle. qz habest honor et vtilitas.

¶ Clericus coniugatus si ptraxit cū vnica rōgine et deferat tōsurā et vestes clericales. retinet pūilegiū clericale in duobz. s. qz pcutiēs enī est excoīcat. et qz non pōt distringi nec condēnari a iudice seculari. nec ciuilitate nec criminaliter. In ceteris vō non retinet. Item si nō defert tonsurā et habitū. in nullo retinet: extra de de. coniug. clerici. li. vj.

¶ An autē indistincte sit verū qz clericus coniugatus nō possit pdenari a iudice seculari? Distingue. nā in cā criminali: siue illa cā intēret criminali. hoc est qn agit ad penā corpālē. siue ciuilitate hoc est ad penā pecuniariā. neutro casu pōt puniri a iudice seculari. In cā vō mere ciuili **Job.** an. in. d. c. vnico. tenet qz clericus cōiugatus pōt pueniri corā iudice laico. quē sequit **Jo.** cal. et **Se.** in. d. c. vnico. qd nota.

¶ An autē clericus coniugatus p debito pecuniario possit detruē in carceribz? **Se.** ibi fm **Lap.** tenet qz nō. eo casu qz gaudet istis pūilegijs. p iudicē secularē. etiā si sit casus qz laici possint licite detineri. qz iste tex. refernat istis clericis pūilegiū canonis eo mō qz prius pma iura habebāt. qz in nullo dimiuit. h. p. iura antiq detineri nō poterāt sine pena excoīcatōis: vt in. c. ij. de fo. ppe. ergo nec hodie.

¶ Quid autē si iudex laicus nō distringit istū clericum. h. condēnat eū tū p crimine. an incurrat excoīcationē? **Se.** fm **Lap.** ab. tenet qz non. qz ex sola pnuiciatōe siue nō incurrit quis excoīcationē.

¶ Quid si sit p̄suetudo p̄ticulari i loco qz gaudeat etiā in alijs. an sit sublata p istū tex? **Jo.** mo. tenet qz nō. qz iste tex. nō tollit p̄tariā cōsuetudinē. ergo stabit p. c. j. de consti. li. vj. **Jo.** an. tenet contrariū. Sed **Se.** reducit istas opi. ad p̄cordiā. qz aut constat vtētes hac immunitate voluisse hoc facere aio et intentōe inducēdi nouā p̄suetudinē separatā a dispositōe iuris cōis et tunc valet illa consuetudo hodie. Et ita p̄cedit opi. **Jo.** mo. Aut constat qz non faciūt aio et intentōe nouā p̄suetudinē inducēdi. h. seruare antiqū legē. et tunc p̄cedit opi. **Jo.** an. qz ex q̄ papa vult tollere illā legē. tollit oēm obseruantiam legis batenus v̄sitate. Aut est dubium. quo

animo fiat. et tūc in dubio nō p̄sumit qz voluerint nouā p̄suetudinē inducere cōtra obseruatia legis h. tū ex moribz vtentū illā. l. approbare. Et addit **Jo.** an. qz qn seruat lex antiqua. in dubio obseruat. nō videt hīc animū inducēdi nouā p̄suetudinē qz vinculū addat ad dispositionē iuris antiq. **¶** An autē clericus coniugatus possit eē vicarius ep̄i vel arbitri in cā sp̄iali? Sic p̄dicta qz non.

¶ Clericus. iij. **¶** Et tunc ad cohabitacionē mulier. **¶** Dic. put habet in. c. j. de coha. de. et mul. qz clericus nō dz retinere in domo mulierem suspectā de incontinētia. etiā si sit mater vel p̄sanguinea. Et nota fm **Panoz.** ibidē. qz p̄sanguineas iuuenes als nō suspectas pōt clericus bone fame in domo retinere. h. extraneas nullo mō pōt retinere. quantūcumqz als sint bone fame. qz talis cōmixtio est piculosa. nō sic cū p̄sanguineis. Et hoc sentit glo. in. c. volumus. lxxj. dis. Idē intellige qz non sit talis consanguinea que habet secum pedisequas.

¶ An autē ep̄s possit secū habere matrē seu aliam non suspectā? **Do.** An. dicit qz nō. sed **Panoz.** tenet oppositū p̄ tex. exp̄ssum in. c. interdictit. xxxij. di. l. ius ciuile in autentica. ep̄o. **L.** de ep̄i. et de. aliter tenuerit. tū ex quo ius canonici oppositū inuuit. stādum est ei. fateor tū qz primū est honestius. maxime p̄pter clericos cōmorantes cum ep̄o.

¶ An clericus incontinens et fornicarius sit suspensus. et debeat in officijs cuitari? **Dic.** fm no. p̄ **Panoz.** in. c. v̄sa. et c. fi. de coha. de. qz quilibet p̄ mortali pctō est suspēsus q̄tum ad se tū talis non est suspēsus quo ad alios. nec debet in officio vitari. nisi peccatū sit notoriū. Et notoriū est duplex. s. iuris et facti. Notorium iuris. dī qn p̄ sniam conuincit de crimine. vel p̄ confessionē suā sponte factam condēnatus ē. Et tunc nō est licitū audire talem. et peccant contrafacientes. Sed dubium est. in notorio notorietate facti. vt quia habet concubinam publice in domo. nec fuit condemnatus. nec in iudicio confessus. et iste est casus piculosus. de q̄ dicit **Panoz.** sepius fuisse interrogatum apud homines timoratos. et concludit dimissis op̄tionibz de subtilitate iuris posse sic distingui. qz aut fornicatio est ita notoria. qz nullam habet dubitationē. sicut videmus in pluribz clericis qui tenent ita publice concubinas sicut vxores. et publice nutriunt filios. ita qz etiā ipsi nō audent diffiteri. et tunc credo qz oīno sit abstinentum ab eis. sine alia monitione. hoc p̄bat tex. in. d. c. vestra. in si. abi. nec habet opis euidentia. et melius in. c. tua. eo. tit. vbi nulla fit mentio de monitōe. Item hoc videt p̄bati de directo. in. c. nullus. et c. p̄ter. xxxij. di. Reqrūt enī illa iura solam euidentiam facti. nō autē monitionez a superiore. Item ex contrario sequeret qz nunq̄ vel raro fornicatio posset esse notoria. Si vō fornicatō nō habet istā opis euidentia. h. p̄ pbabiliter tergiuersari. puta. qz cōcubina hitat cū m̄re clerici. et dicit illā esse pedisequā m̄ris. v̄l qd sile. et tunc requirit monitio. Et hanc p̄ntat **Panoz.** esse mentē iurum: et ista videt esse cōis opinio. Adde tamen qd

Clericus. iij.

notat Jo. de Jan. q. laici nō peccāt audiēdo diuina ab hōi clericis fomicarijs etiā notorijs. q. licz ignorātia iuris naturalis. siue diuini. sit laicis piculo sa. nō tñ ignorātia iuris positui. cū non teneant il lud scire. vñ nō est tutū q. cōfessor dicat eis ius. q. p. hoc magis implicat q. releuent. Nota etiā fm Ar. flo. q. nō solū sacerdos. s. etiā clericus in minoribz ex notoria fomicatōe est suspēsus ab oibz actibus ordinū ipso iure. fm Anno. qd. notat Ar. dist. xxxij. S. ad bec. Et tam diu stat suspēsus. q. diu pseruat in vicio. et interim si exequit officia sua etiāz semel. efficiē irregularis. et indiget dispensatōe papae fm Anno. et Hosti. vñ etiā si cessaret a vicio. et aū dispensationē vñt officio suo. semp peccabit mortaliter. q. uis nouā irregularitatez nō cōtrahat. Si autē cum esset suspēsus. nō est executus officia sua. indiget nihilominus dispensatōe. quā poterit face re eps fm Anno. Sed sup bis et filio facta est magna inuocatio p cōcilium cōstancien. de quo vide j. Excoicatio sexto. De hac etiā materia vide. j. irregularitas. et c. suspensus.

Qtrum autē omne pctū notoriū inducat pēnsio nē seu suspēnsionē a canone? R. d. An. in. d. c. vñ. dicit q. sic. q. vbi peccatū est notoriū: nō est licitum ab eis pēpire diuina: vel ecclesiastica facta. q. omne peccatū notoriū interdicit officium sine dispensatōe. c. fi. de tem. or. Sed Panor. dicit contrariū. et dicit esse tex. in. c. fi. de coha. de. nam tex. ibi se restringit ad peccatū fomicatōis notoriū. Et idē dicit tex. in d. c. nullus. nam opinio. d. An. esset vera si dixisset canon: nullus audiat illius missam. quē scit indubitatē esse in peccato. et nō posuisset spāle in fornicatione. Non ob. d. c. fi. de tem. or. q. bñ fateor. q. ipse peccat grauitē celebrando. nō autē alij missam audiēdo. et hec opinio est tenenda. q. cum materia sit penalis. nō debemus eam extēdere. vltra termini nos ppios vt dictū est clarissime s. c. arguere. Et p hoc soluit alia qd. vtrū clericus teneat restituere fructus q. pcepit de bñficio ep̄is in mortali: Quidam tenentes opinionē p̄dictā. d. An. dicunt q. si peccatū est notoriū tenet restituere q. cum sit suspēsus. p̄inde est ac si nō resideret. q. nullum et inutile idē est. Sed tenēdo opinionē Panor. p̄dicta non habent locū in alijs notorijs a fomicario. et forteq. etiā in eo nō habēt locū. ar. eius q. notat glo. in. c. pastoralis: de ap. f. q. excoicatio nō subtrahunt reddit? nisi hoc sit exp̄ssū in snia. q. idē dic in casu nō

Quis autē dicat toleratus ab ecclesia? Panor. in. c. vñ. de coha. de. ex illo text. dicit q. quis dī tolerari qñ nō fuit p sniam p̄iuatus: nec confessus: nec habet opis enidentia. qd. etiā notandū. Et sic econuerso habes quis dicat nō toleratus. Et concludit ibi Panor. q. isti nō tolerati etiā p enidentiam facti indubitatā. sunt irregulares et suspēsi dire cte a canone. p. d. c. p̄ter.

Clericus. iij. **Q**uāz ad bona p̄palia. Vtrū clerici possint facere testari: vl. donare inter vivos? R. d. Panor. in. c. cuz in officijs. de testa. dicit q. quedā sunt bona acquisita intuitu plone. puta ex successione cognatorū seu donatiōe

amicorū: seu ex industria clericorū. Et d. bis bonis p̄nt clerici libere testari: vt in. c. q. de testa. Et q. col lige q. clericus etiā hñs ecclesiā. sibi et nō ecclesie licet acquirat. qd. acquirit ex industria. Quedā sūt bona acquisita intuitu ecclesie. vl. de facultatibz ecclesie. et de his nō p̄nt clerici testari: vt in. d. c. cū in officijs. nec aliter de ipsis bonis i alios disponere regulat. vt ibi fallit tñ in quibusdā casibz. Primo si rector seu p̄latus ecclesie tantū dē cōtulerit de suo ecclesie quantū vult relinq̄re ex ecclesie facultatibz. xij. q. ij. si quis. ij. q. v. si eps. Secdo fallit fm quosdā. si hoc bz p̄uenerit do. Et quo nota q. valeat consuetudo. vt clericus possit testari de bonis per ecclesiam acquisitis. qd. tamen Panor. indistincte non admittit. s. restringit ad bona mobilia et modica. Sicut ei valet p̄suetudo vt modica possit donare: vt in. c. ceterū. de dona. Ita dicendū est respectu facultatis testādi. naz si cōsuetudo hiet de rebz magnis. illa esset onerosa ecclesie. et p̄ns nō valeret: vt i. c. j. de p̄sue. Respectu autē bonorū immobilū. puto nō sufficere p̄suetudinē q. nō p̄nt illa alienari sine solēnitare. de q. xij. q. ij. sine exceptōe. Valeret tñ p̄suetudo. vt canonicus posset testari de redditibz p̄cipiēdis anno sequentij post mortē suā. q. potius p̄iudicat canonico successori q. ecclesie. Tercio fallit in donatiōe intuitu ecclesie quā clericus facere p̄t etiā in egritudine p̄stitutus vt in. c. ad bec. de testa. vbi Din. ponit notabile vbi q. p̄suetudo nō excusat clericos q. oia bona mobilia acquisita intuitu ecclesie dimittit in morte eorūz p̄sanguineis. Quarto fallit cū clericus vult remunerare seruitia recepta: tam a p̄sanguineis q. ab extraneis. p̄t em̄ aliq. de bonis mobilibz ecclesie i alios p̄ferre: vt in. c. relatū. cl. ij. de testa. vbi Panor. dicit q. p̄sanguineo diuiti q. nō seruitit ecclesie nec p̄lato. nō p̄t p̄latus aliq. p̄ferre etiā de mobilibz ecclesie. Et pondera verbū ibi. aliqua. qd. denotat moderationē quandā. nō em̄ dz oia bona mobilia ecclesie dispensare in egritudine. Itē nota ibidē. q. pauperibz et religiosis locis sufficit ad erogationē faciendam sola charitas. In alijs autē qui nō sunt pauperes. vel nō sunt loca religiosa. requirēt. q. p̄cesserit aliq. seruitium.

Quid autem de clericis nō habentibz administrationem s. simplr bñficiatis. an possint testari? R. d. Be. in. c. p̄nti. de offi. or. li. vj. dicit p enidentia. istius. q. tria. esse vidēda: Primo nū quid rector et p̄latus ecclesiarū faciāt fructus suos: Secdo q. dicunt hie bñficiū cum administrationē: Tercio de quibz fructibz clerici testari possint: Ad primū. Archi. tractat hoc de rescriptis statutum. li. vj. et tenet q. clerici non faciāt fructus suos qui sup̄sunt deductis expensis: allegat. c. j. xij. q. iij. et ita intellexit Barto. bu. illum canonem. Et sic patet q. res acquisite de bonis ecclesie nō sunt clericorū. naz clerici debēt illa que sup̄sunt necessarijs deductis. pauperibus erogare. als inique agūt. Et q. acquisita sint in promissione ecclesie patet. xij. q. j. epi. de rebus. ergo et solus vsus competit eis. Fatetur tamen q. clerici sunt domini fructū p̄ceptorum. et habent ipsorū p̄prietatē q̄tum ad fidem et debitaz dispensationē sibi et suis faciendā. et istam partem

archi. ge. credit verā: quā optime pbant iura q̄ al-
legant: nā nō dicūt dūr: s̄ pcuratores. p hoc opti-
mus ter. xij. q. j. clericus. et istud tenet glo. in. c. q̄a
nos. de testa. Ad sc̄m q̄ dicant hīc bñficiū cū ad-
ministratiōe: Glo. in. v. vt ipos. in. c. ex tue. d. de.
nō re. vi. velle q̄ oēs plati dicantur hīc dispensatiō
nem: et administratiōe. Et ge. p opinione predi-
ca firmat conclusionem hanc q̄ quicunq; habēs
beneficiū q̄tumcunq; simplex in titulū cui sit assi-
gnata certa dos. talis dicatur hīc bñficiū cū admi-
nistratiōe. Ad terciū de quib; fructib; clerici te-
stari possint: Glo. hic tenet q̄ si habeāt bñficiū cū
administratiōe. nō p̄nt de fructib; illius testari. qd̄
intelligit de iure cōi. S; si hoc disponēt sp̄alis cōsue-
tudo: v̄l statutū ecclesie. p q̄ tñ nō nimis grauarēt
ecclesie: tñc virtute talis p̄uentionis: et statuti pos-
set. de testa. relatū. el. ij. Secus si talis consuetudo
vel statutū essent onerosa. de cōsue. c. j. Aut clerici
nō hz administratiōe. s̄ est p̄sonaliter et simpli be-
nificiatus. et tñc talis p̄nt testari de talib; fructib;
q̄ facit illos suos. vt dicit glo. hec quā puto verissi-
mam recte intellectā: put magistraliter est locuta:
nam qd̄ā intelligūt eā. s̄ q̄ quilibet hīs bñficiū
simplex possit testari: qd̄ dicūt esse falsum. et p̄ ter.
d. c. relatū. qd̄ loq̄t̄ i canonico. et sic in hīc bñficiū
simplex et tñ vt ibi p̄ talis nō p̄nt testari. hoc fateor.
s; dico q̄ ista glo. hoc nō dixit. s; requirit q̄ ad hoc q̄
bñficiatus possit testari. tria concurrāt. Primo q̄
nō habeat administratiōe. Secōdo q̄ bñficiū sit
simplex. Tercio q̄ illud sibi obueniat p̄sonaliter tñc
Et sic: vt tales fructus sint sibi cōcesse rōne stipen-
dij p̄sonalis. his cōcurrentib; poterit testari. Et ex
isto infer̄t q̄ si canonicus hz p̄bendā distinctā i ec-
clesia cū talis dicat hīc administratiōe nō poterit
testari de fructib; talis p̄bende. et iste est casus ro-
tundus. in. d. c. relatū. et istud exp̄sse voluit Inno.
in. c. nouū genus. de deci. Et ex his infer̄t q̄ cano-
nicus p̄nt testari de quotidianis distributiōibus.
quia distributiōes dan̄t p̄pter stipendium p̄sona-
le. et p̄ labore diurno: vt in. c. j. de cle. nō re. li. vj. vñ
de illo denario diurno poterit testari: sicut merce-
narius et rusticus. de lucro sibi dato pro ope suo di-
urno. Et ita poterit intelligi ista glo. q̄ talis dicat
quo ad distributiōes beneficiatus simpliciter et
personaliter. quia dātur pro stipendio p̄sonali tñc.
nec habet administratiōe rez. vñ tales distribu-
tiōes solūntur p̄ capitulum: singulis. Et hāc par-
tem videtur tenere Pau. qui dicit q̄ illa q̄ recipit
clericus intuitu seruij p̄sonalis tñc. trāsmittit ad
successores. Et ex his infer̄t q̄ si p̄bende nō sūt
distincte i ecclesia. quia oia veniūt in communi. et
postea distribuūtur singulariter tñc pro quolibet:
q̄ etiam de istis nō posset d̄ iure testari. Et per pie-
missa decidit. quid de habētib; capellanias i certis
ecclesijs ad nutū remouibiles: quia nō dātur i titu-
lum et datur eis pro suo labore certū stipendium in
anno i pecunia. An de tali stipendio possint testari
Dicendum est q̄ sic. q̄ datur eis intuitu p̄sonae. et p̄
eoum labore ergo poterūt testari. d. c. quia nos. et
d. c. relatū. Et isto mō possit alio mō intelligi ista
glo. nam tales sūt simpliciter et personaliter bñfi-

ciati absq; alia administratiōe. Per p̄missa et decidit
q̄stio de sacerdotib; q̄ sūt i p̄sonis ciuitatū: sicut ē
bononie quia habentes beneficium in ciuitate bo-
nonie ponūt i q̄busdam p̄sonis et vniuersitatib;
et pueniūt se i certis ecclesijs ad certā missam cele-
brādam et hīc possessiōes illi p̄sortio deputatas: et
quaz fructib; dat tñc veniūt ad illaz missam. An
de talib; possint testari: et vt q̄ sic: q̄ illud dat rōe
seruij p̄sonalis. et nō p̄ncipalit̄ intuitu ecclesie. hec
de. i. d. c. p̄nti.

¶ Quid aut si sacerdos est lucrat? multū i missis
dicēdis: Panoz. i. c. cū i officijs d̄ testa. dic. q̄ Pe.
voluit: vt refert Ly. i. ant. licētā. de epi. et de. q̄ de
his possit testari. maxime hoc p̄cedit: q̄n̄ q̄s exp̄sse
reliq̄t. p missis dicēdis. c. Cū cōtraria opinioe cōn-
cordare vt Do. q̄ si clericus rōne officij seu serui-
cij aliquid lucratus est. puta. q̄ fuit capellanus ali-
cuius p̄ncipis: de hoc potest testari. quasi intuitu
p̄sonae fuerit acq̄sitū. Et ex hoc infer̄t Panoz. ad. q.
nūquid i relicto p missis dicēdis debeat canonica
portio ep̄o: Et dicit attendendas fore pieturas.
¶ Vtrū. s̄. relinquēs vel donās habuerit respectum
ad ecclesiam vel ad p̄sonam: nā forte relinquēs. c. p̄-
sbytero suo parochiali p missis dicēdis. nō reliq̄s-
set sibi si nō fuisset. p̄ncipus p̄sbyter parochialis. Se-
cus aut si n̄ alla qualitas suggereret ecclesiam fuisse
cōtēplātā: s; p̄sonā dūtātar.

¶ Relictū factū nō h̄nt p̄lationē vel administra-
tiōe ecclesie: s; als sit bñficiatus: p̄sumit factū intui-
tu p̄sonae. Done exemplū i canonico. nā canonicus
nō hz p̄lationē nec administratiōem. vñ in dubio
reliquēdo canonico. nō vt testator habuisse respec-
tū ad ecclesiam. q̄ nō est verisimile q̄ reliquisset in-
tuitu ecclesie ei q̄ si habet administratiōem ecclesie. Hoc
verū nisi p pieturas. pbaretur cōtrariū: vt i. c. re-
quisi. de testa. Dec Panoz. ibi.

¶ Rector ecclesie nec redditus nec oblatiōes: nec
vota. pretextu ecclesie facit sua. sed omnia cedunt
utilitati ecclesie fm Pan. in. c. inquirendum. de pe-
cul. de. Similiter si industria persone sue fecit rem
ecclesie meliōrē non potest repetere quicquid im-
pendit ex industria sua. sed cedit ecclesie. Adde ta-
men quod notat Inno. in. c. cum inter. de ver. sig.
q̄ id quod acquirit sacerdos in iungendo p̄ncipis su-
is parochianis acquirit ecclesie pro hoc optime fa-
cit. d. c. inquirendum.

¶ Queritur. qd̄ est q̄ clericus p̄nt aliqua donare in-
tuitu elemosyne de rebus ecclesie: et tamen d̄ illis nō
p̄nt testari: R. Panoz. in. c. ad bec. de testa. dat rō-
nē diuersitatis. q̄ testm̄ morte cōfirmat: vt in. c. cū
marthe. de cele. mis. Effectus ergo cōfertur in t̄ps
quo non est futurus platus: id nō p̄nt d̄ aliquo di-
sponere ex facultatibus ecclesie in testamento. S; q̄
quī vult disponere dū viuit. nō prohibetur: q̄ hoc
facit tanq̄ administrator ecclesie. Et ex hoc notat
practicam: quā debet seruare clericus si de reb; ec-
clesie vult aliqua intuitu elemosyne. vel pro remun-
eratione seruij erogare: vt actualiter donet ipse
dū viuit. non aut relinquat p̄ferendū post mortē.

¶ Quis succedet clerico ab intestato: R. in. bo-
nis acq̄sitis intuitu ecclesie succedet ecclesia sed

in alijs succedunt sanguinei fm ordinē inf. qbus deficientibz succedet ecclia. xij. q. v. c. quicūq. 7 de suc. ab inte. c. j. 7. c. cū dilectus. Nota tñ singulare dicitur panoz. in. c. relatum. ij. de testa. q. acq̄sita p canonicū intuitu ecclie seu pbende. nō cedūt succellon i pbenda. s̄ capitulo ipius ecclie. Vbi autē beneficiatus nō est de pgregatione. s̄ hz bñficiū omnino sepatū. puta qz ē rector ecclie parochialis vel est ppositus. seu archidiaconus nō bñficiatus a caplo. rē bona acq̄sita intuitu bñficij cedūt succellon 7 nō caplo. Ratio diuersitatis est. naz canonicō datur pbenda ex bonis cōibz capitulo pncipaliter. vt inde sumat necessaria: nō autē dat vt sit administrator ecclie. Ideo si aliqua remanēt vltra pbendā debent cedere capitulo cuius sunt oia bona pbendaz. Nam satis est qz successo: habeat corpus pbende. 7 caplm administrabit bona que sita sicut alia bona p̄munia. Sed in alio bñficiato p se ē cōgregationem datur bñficiū tanq̄ administratori ipius beneficij: seu ecclie. vñ quē cadmodū habet administrare bona cōmunia ecclie. ita et hec quesita intuitu ecclie.

¶ Quid si neciat vtrū res fuerint ecclie vel psonē? Rñ. Jo. an. in. c. vt vnusq̄sq. de pec. de. facit tria membra. Aut. n. constat p̄latū aliqd̄ habuisse tpe sue p̄monionis. Aut p̄stat qz nihil habuit. aut dubitat. Primo casu p̄sumendū est p possessore. Et ideo si heres est in possessione illoz bonoz incūbet ecclie onus pbandi. qz de redditibz ecclie fuerint acquisita. Secō casu cuz nihil habuerit tpe p̄monionis. p̄sumendū est p ecclia: vt in. c. j. de pec. de. Possēt tñ heres fm eū pbare qz ex artificio vel aliunde: illa bona acq̄sierit. sibi tñ incūbit onus pbandi: q̄si ecclia hēat intentionē fundatā ex p̄sumptiōe iuris cōis. Tercio casu cū dubitat. dicit idē: vt p̄sumat p ecclia. Poterit tanq̄ heres pbare p̄latū illa: vel alia bona habuisse tpe p̄monionis. Et cū hac distinctione trāsēnt cōmuni ter doc. l3. Panoz. multū restringat hoc dictū: quē ibi vide.

¶ Vtrū clericus possit viuere d bñficiōz p̄seruare redditus p̄monij. Inno. in. c. ep̄s d̄ pbē. tenet qz sic: 7 quotidie allegat hoc dictū: 7 tenet cōiter per doc. nec ob. c. pastor. j. q. ij. loq̄t̄ em̄ fm In. qñ clerici vellent viuere de bñficiō. et auare thesaurizare d̄ p̄monio. Secus autē si vult p̄seruare p̄moniu p suis hēdibz. Idē panoz. ibi t3 qz hodie licite clericus viuat de fructibz bñficij: 7 p̄seruat p̄monium heredibz. dūmodo honeste viuat.

¶ Vtrū clerici p̄sumentes bona eccliaz teneant restitutionē facē d bonis p̄monialibz: si hñt: aut sufficit qz ea restituant de fructibz ecclie q̄s habēt vel habituri sunt? Vide. j. restitutio. xij.

¶ Vtrū clericus d redditibz bñficij possit dotare sorores suas. 7 ei? p̄sanguineas? Rñ. panoz in. c. j. de cōba. de. et i. c. puenit. de arbi. de mente. d. An. dicit qz clericus tenet dotare sorores suas si non hñt vñ se dotēt. vñ i laico cōiter tenēt glo. 7 doc. iur. q̄i uilis qz frat tenet sororē natā ex eodem p̄e dotare. Et dicit qz qz cā dotis est fauorabilior qz cā alim̄toz vnde si tenet in casu necessitatis alere sororē.

rē. Ita 7 dotare. idē et fortius in clerico. qz clericus magis tenetur exercere actū charitatis qz laicus: 7 sic cū bona p̄scia: si non hz p̄monialia p̄t dotare sororē: vel aliā p̄sanguineā inopem de redditibz ecclie. Et vide glo. in. d. c. j. qz clerici p̄nt sustentare p̄sanguineos paupes: quibz potius qz extraneis tenent. lxxvj. di. nō satis: als nō: si diuites sunt vel vt diuites eos faciant.

¶ An aut possint dicti clerici sustentare eoz p̄sanguineos in studio: 7 eos doctorari facere de redditibz beneficij? P̄ci p̄t qz sic: 7 vtrū supflua bñficiorū in talibz expenderent: 7 honoficū esset: 7 resularet ad vtilitatē vniuersalis ecclie: q̄ indigerent doctis vt in. c. cum ex eo. de ele. li. vj. 7. i. c. de multa. de preben.

¶ Vtrū clericus q̄ assumpsit bñficiū: nō aio clerici candi. s̄ vt ex eo viuat in inuētute: als nō habuit residendi animū: nūquid sit iuste p̄motus? Rñ. Panoz in. c. relatum. de ele. nō re. dicit d̄ mente doc. qz nō. Tamen Hos. dicit qz hoc peccatū tollit per p̄niam. vt in. c. fi. de symo. vult dicere qz nō est necesse ad purgandū hoc peccatū dimittere bñficiū sicut in eo q̄ p̄mouet p symoniā mentalē.

¶ Vtrū clericus habens patrimoniu in titulum possit illud ad libitū alienare: 7 an in dicta alienatione debeat interuenire solēntas q̄ obseruanda ē in alienatione rez ecclieasticaz. de qua. xij. q. ij. sine exceptione. Jo. 7 Hof. tenēt qz nō possit alienari sicut nec alia bona beneficij spiritualis. fatentur tñ qz illi p̄monio nō adheret ius spirituale qd̄ ad heredes nō sit transmissibile. vnde volunt qz mox mortuo clerico extinguat cā p̄uilegij. quemadmodū dicimus in fundo dotali: qz l3 matrimonio durante nō possit alienari: tñ eo soluto: transit ad heredes. Hos. distinguunt. Vtrū patrimoniu fuerit p titulo assumptū vel nō: vt primo casu procedat opinio p̄dictoz. Secō vero cāu secus. 7 sic trāsēnt doc. Et no. ex hac opinione Ho. qz simplr ordinatus p̄t disponere de p̄monio purvult. Secus si fuit ordinatus exp̄sse ad titulū patrimonij. Sed Panoz. dicit excludēdū vñ casum. puta qz si iste ordinatus ad titulū patrimonij p̄sequeretur bñficiū sp̄uale. licite posset disponere de patrimonio put vellet. qz hoc casu cessat rō alioz. cū possit viuere ex beneficio. S3 vbi nō habet nisi p̄monium assignatum in titulum. tunc est maior dubitatio. et Inno. in. c. ep̄s. de pbē. sentit qz i alienatione illius patrimonij nō requiritur consensus ep̄i. Et hec opi. videtur verior de rigore iuris: licet alia sit benignior et equior: ne mendicet in obprobriuz clerici. Et si diceretur qd̄ operabitur ordinatio ad titulum patrimonij: si illud p̄t ad libitum alienari: Rñ. qz p hoc satisfit iuri: vt nō videatur ille promotus sine aliqua sustentatione: vnde satis est qz habeat vnde viuere possit. Nam paupertas voluntaria non reprobatur in clericis: sed necessaria. Et tamen in ca. si ep̄scopus. de preben. li. vj. dicit qz clericus p̄motus ad titulum sui patrimonij nō p̄t illud vendere: si exp̄sse assignatur eidem sic qz trāsēnt in rē ecclieasticam. Et istud etiam tenet Jo. an. Si autē tacite: tunc licet ep̄scopus

puta. qz est ecclesia vel capella p se stas et habes clericu ad suu regimē. z tūc ad min⁹ requirit tpus xiiij. annoz. Nam in hoc beneficio rectorie nō dz requiri temp⁹. xxv. annoz. qz cum hoc caueat spe cifice in curatis; vt in dicto. §. inferiora. videt aliō dicendum in nō curatis. ar. c. nōne de presumpt. Nec videt sufficere etas. vij. annoz. quia cum ta lis habeat gubernare ecclesiā indecens est vt talis dicat idoneus qui nescit gubernare seipsum vt in d. c. indecorū. Aut nō sonat in nomē rectorie. h est beneficiū in ecclesia. z tūc si requirit maturitatē cō silij. Exemplum in canonicatu ecclesie cathedra lis fm Do. z Archi. requit etas. xiiij. annoz; naz aū illam etatez nō pōt sapientū iura tractare. glo. tamē in d. c. si eo tempe. sentit oppositum p. c. et eo de elec. li. vj. Et ibi dicit glo. qz minor. xiiij. ānis di citur idoneus ad bñficiū etiam ad canonicatuz ecclesie cathedralis ad hoc. d. c. super in ordinata: z de rescrip. si eo tempe li. vj. vbi dicit glo. qz septē nes z maiores dicunt idonei ad bñficia. Cum enī tales possint ordinari. xxviiij. di. de hys ergo et in bñficijs intitulari. ar. de pben. cum scdm. nisi acce perint talia bñficia que sacrum ordinem require rent. hec ibi. Sed Archi. mīdet qz illud cōtinet di pensatōnez. z qz dispensatiue ille fuit. p motus in casu illius capituli ante. xiiij. annos. z panoz. dicit audiuisse curiam seruare opinionez archi. z Do. z dicit de hoc esse tex. non in proprio verbo pueri positum in ter. d. c. super in ordinata. Si vō nō requirit maturitatez p silij. tūc sufficit etas. vij. annoz. Et hoc casu serua nota in. d. c. si eo tēpe. et per glo. in. d. c. super. Pone exemplum in preben dis clericali. nam in multis ecclesijs sunt benefi cia pro clericis minoribz. qui tū non sunt de colle gio sed simpliciter beneficiati de hys bñficijs pōt puideri istis minoribus.

¶ Vtrū quis possit cū bona p̄sca h̄re plura bñfi cia. dic fm Panoz. in. ca. cū iam dudū de pben. qz aut bñficia requirūt residentiaz; sine inspecto iure cō: sine sp̄ali statuto. Et indubie nō est licitū plu ra retinere. Sunt. n. incōpatibilia. ppter onus resi dentie. z hoc est fm mente iurū. naz qdlibet bene ficiū dat ppter officium vt in. c. si. de rescrip. li. vj. Si vō nō requirūt residentia. puta. qz cōsuetudo est in p̄trariū q̄ satis valet in simplicibz vt in. c. cū omīs de p̄sti. Et tūc aut sufficit vnum ad p̄grue su stentandū clericū z nō licet tenere plura. ppter vti litatem. p̄ria. imo est pctm̄ mortale cū sit ibi vicūū ambitōnis z auaricie z occupat stipendia aliorum pauperū. vt notat glo. in. c. dudum. de elec. ij. Et ita pōt intelligi. c. sanctorum. lxx. di. vbi dī qz quis nō n pōt esse p̄bendarius z canonicus in diuersis ecclesijs. Aut vnum per se nō sufficit. z tūc licet te nere plura vsqz ad cōgruam sustentatōnem. et sic possunt intelligi. c. gr̄a. de rescrip. li. vj. z de. gr̄e. e. ti. Ibi tū quidam dicūt qz dūmodo non cā auari cie vel alia illicita causa quis obtineat plura bene ficia simplicia: licitum est etiam. sine dispensatiōe. adeo qz nō est pctm̄ etiā si vnū de illis sufficeret p vicū: et secus dicendo esset illaqueare plures ani mas. Et hoc papa scit. et tolerat. c. j. de. consuet. li.

vj. et vide glo. in dicto. c. gratia. que dicit fm In nocē. qz habere plura beneficia non curata: et que de p̄suetudine vel statuto. residentiam non requi runt nō est pctm̄ nec p̄tra iura.

¶ Et ex predictis potest solui alia questio quotidi ana quid dicendum de dominis cardinalibus et alijs p̄latis qui habent plures episcopatus et ab batias z alia beneficia p̄mendata. An hec possint salua conscientia retinere. Dic fm Panoz. in. c. de monachis. de preben. qz si tales habent ecclesias p̄mendatas. vt temporalia recipiant: tenentur ec clesias conseruare in solito statu. z tantū p̄cipere z lucrifacere redditos superfluos vt in dicto. c. de monachis. Secus ergo si nō seruāt ecclesias z ab batias in solito statu. puta. quia erat solita tenere. xij. monachos qui officiant dictam abbatiam. z nūc nō tenēt nisi duos vel h̄mōi.

¶ Vtrum clericus beneficiatus p̄trahens mati monium perdat beneficium ipso facto. dic fm. d. an. in. c. j. de de. piug. qz constitutus in sacris con trahens matrimonium. s. per verba de p̄senti nō est priuatus ipso facto sed priuandus. Nouetur quia causa p̄uatiōnis elicit et. c. quod a te. z. c. di uersis. de de. coniu. quia nō posset seruire vxori et beneficio. Sed in constituto in sacris cōstat hec ra tio quia non est matrimonium. ideo compellit di mittere vxorem. Si autem clericus nō sit in sacris sed in minoribus dumtaxat. tunc alij distinguūt inter sponsalia de futuro et de p̄senti. vt primo ca su dissolutis sponsalibus possit redire ad benefi cium suum facit. l. ea que. ff. ad municip. vbi despō sata ante nuptias p̄tractas ante suum non mutat domicilium. Et sic effectualiter nō dicitur mati moniū p̄tractū. Secdo casu tūc nō recuperat bene ficiū quia ex p̄tractu matrimoniij p̄verba de pre senti insurrexit vinculum incompatibile cum ipso beneficio vnde perditū est ius quod habebat i ip so beneficio z ideo amplius non dabit regressus. Idem si clericus in minoribz p̄traxit matrimonium cum p̄sanguinea in facie ecclesie. postea p̄bata cō sanguinitate ruptū est matrimonium p̄dit benefi cia: cū facto suo ecclesie renūciauerit.

¶ Vtrum clericus nō dicens officium sine causa rationabili teneatur restituere fructus quos inter im percepit ab ecclesia. Jo. cal. i. c. j. de cele. mul. cō cludit qz sic. Nouetur primo qz p̄pter nō residen tiam clericus priuatur beneficio z fructibus bene ficij vt in. c. pe. de de. non re. Nam non dicens of ficiū effectualiter nō residet. ergo zc. Secdo bñfici um datur propter officium. vt in. c. si. de rescrip. li. vj. Sed hoc fortificando. Vbi quā aliquid da tur ob causam causa non secuta illud potest repe ti. ff. de condi. ob tur. causam. quasi p̄ totum. Sed beneficium datur propter officium dicendum. er go officium non dicendo possunt fructus benefi cij repeti. Sed Panoz. in dicto. c. j. dicit qz hec opi nio est nimis rigida nec eaz sequitur do. car. quia iure non probatur. Et ad argumenta contraria possumus dicere qz beneficium non datur simpli citer propter officium. sed etiaz vt clericus ex quo assumptus est in partem domini viuat de patre.

monio xpi ⁊ non mendicet. xciij. dif. c. dyacom. et c. ij. de pbe. Item ppter nō residentia clericus. lz pauer beneficio non tñ reperimus q̄ artetur ad restitudoem fructuū. vt in. c. ex pre. de cle. non re. vbi clericus nō fecit residentia per annuz ⁊ tñ nō fuit cōpulsus ad restitudoem fructuū. Item occasione tituli quē habz donec pauer p̄cipit fruct? Etsi nō seruiuit eccleie dicendo officiu; tñ seruiuit eccie vniuersali in ordine clericatus. Cōtraria tñ opinio est tutior in foro anime. bec panor.

¶ Vtrū derici vel religiosi de bonis aduenticijs possint libere disponere absq; cōsensu patris. ⁊ nū quid pater in his pauer vsufructu. Rñ. panor. in c. in p̄ntia. de pba. dicit q̄ aut queritur de bonis aduenticijs ingressio aut de bonis que prius an ingressum obuenerant primo casu illa indistincte acquirunt monasterio. q̄r amplius nō est filius in p̄tate patris. ⁊ sic nō acquirunt vsufructus patri d quo derici et p̄sone religiose sunt p̄uilegiatē sup bonis aduenticijs. Ita vt habeant plenā ip̄oz ad ministratōez. Ita q̄ illud qd̄ est laicis aduenticiū clericis reputat castrenū. vel quasi. vt in autē. p̄sbyteros. c. de epi. ⁊ de. Et panor. in. c. cōstitutus. de in iure. resti. dicit hoc esse indubitātū qm̄ clericat? adheret tpe delationis bonoz. Et forte idem dici posset in bonis acquisitis prius vt statim p̄ ingressum gaudeant illo p̄uilegio p. d. auten. Et sic p̄uabit pat vsufructu istoz bonoz etiā in vita sua. ⁊ est pulera ⁊ noua p̄sideratio. Et intelligi hoc qm̄ filius hoc expresse disponit. als itabo dispōni autentice siqua. c. d. sa. san. ec. Ad ob. c. lz. de sepul. li. vj. q̄ illud loquit in laicis sed nō in clerico seu religioso.

Comodatū est alicui

rei ad aliquē sp̄alem vsu gratuita facta p̄cessio ⁊ nō translatio. q̄ qui cōmodat retinet dñium ⁊ possessionez. extra co. c. vno.

¶ Ica aut cōmodatū quasi cōmodo vtentis datur. Dicit gratuita. q̄ si interueniat merces pecunie. tunc est locatio. Si aut non interueniat merces pecunie. s̄ aliud est cōtractus innominat? q̄ fit quadrupli; vic; do vt des; do vt facias. facio vt des. facio vt facias. ff. de p̄seri. ver. l. naturalis.

¶ Cōmodatū cōsistit in rebz mobilibus ⁊ se mouentibz. ⁊ immobilibz s̄lr ⁊ i incorp̄alibus. puta in seruitute habitanti. ff. como. l. j. Ea vō que vsu p̄sumūt vt pecunia cōmodari nō p̄nt. nisi ad p̄pam vel ad ostentatōem. ff. co. l. sed mihi. S. si.

¶ Cōmodare p̄t ⁊ ei cōmodari qui p̄t ⁊ cōtrahere. vñ nō solū p̄latuz p̄t cōmodare v̄ ei cōmodari. sed etiā yconomus. q̄ ⁊ is contrahere p̄t. x. q. ij. hoc ius.

¶ Quid aut si pupillus cōmodet vel ei cōmodet? glo. in. l. j. ff. cō. dicit q̄ pupillus obligat ex cōmodato. p̄ quanto factus ē locupletior. vel si dolū cōmilit. ⁊ Bar. ibi notabilr dicit hoc limitando. q̄ si ab initio nō cōsistit cōmodatū iure ciuili vel naturali. q̄ pupillus erat infans vel a tutore recepit tunc nullo casu tenetur. q̄ ab initio non subsistit. d. l. j. S. impuberes. Sed si ab initio consistit saltē

naturaliter q̄ pupillus erat prim? pubertati tñ tenet. quatenus est factus locupletior. vel si dolū cōmilit. vt in. l. j. S. an in pupillū. ff. depo.

¶ Quero qm̄ pupillus dicatur factus locupletior? Quidā dicunt vt refert Bar. ibi. si nō est factus paupior. qd̄ quidā improbat. sed Bar. dicit q̄ recte intendēdo nō est iusta rēp̄ensio. nā si pupill? habet rem cōuenitur vt eam restituat ⁊ tenetur. q̄ restituendo nō efficitur paupior. Itē possum? cōmodare que nostra sūt. ⁊ etiā res alienas quas possidemus. vñ si fur vel p̄redo res alienas cōmodauit. habet cōmodati actionē. ff. cō. l. cōmodare hoc tñ sane intelligendū est. Male. n. fidei possessori cōmodari non licet. imo cōmodando furtum cōmittit. sed dicitur posse cōmodare quo ad hoc. vt possit contra cōmodatariuz agere cōmodati. l. ita vt si. ff. cōmo. nisi forte concurrat dñs rei cū legitimis p̄bationibz. nā tunc ei oīno faciendā ē libera restitutio. c. de fur. l. in ciuile.

¶ In cōmodato. dz restitui ip̄a res. ⁊ hoc est d iure naturali ⁊ non deteriorata.

¶ An aut in cōmodato admittatur cōp̄ta. pan. in. c. bonafides. de depo. p̄ illum tex. dicit q̄ sic q̄ ponit sp̄alitātē in deposito. Secus ergo in cōmodato. q̄ exceptio firmat regulā in alijs. Et hoc videtur tenere glo. in. l. si. l. co. ⁊ hoc vbi debitu sit liquidū. Itē si cōmodatarius in re cōmodata impensas fecerit retentioni locus est. puta. q̄ equuz sanari fecit. vñ ager ad recipiendas expensas maiores intellige. modice. n. expense p̄tinent ad eum ff. e. in rebus. S. possunt. Idē Bar. in. l. dimortio. S. impedia. ff. soluz. ma. vbi dicit q̄ si cōmodo tibi equū ⁊ tu impendis in eo curando. si quidez modica fuit non repetitur sicut nec c̄barta. d. S. p̄nt. Secus si eēt magna. Idē dicit de impensis factis in seruo curando quod no.

¶ S; quid erit. si res penes cōmodatariuz pereat vel deterior fiat. Rñ. fm̄ Hof. ⁊ Ber. aut accipit quis cōmodatū gra sui aut gratia cōmodatis aut gratia vtriusq;. Si gratia sui qd̄ frequentius contingit. tunc tenetur de dolo. lata culpa. leui ⁊ leuissima. quia debuit in cōseruādo rem adhibere curam magnā ⁊ etiam maiore q̄ in rebus suis adhibere solebat. si alius diligentius rez illā custodire poterat. Et p̄ declaratōe p̄dictoz videndū est qd̄ sit culpa in genere. ⁊ quoz sunt sp̄es culpe. ⁊ quid sit quelibet culpa de per se. Et de hoc vide Bar. in. l. quod nerua. ff. depo. ⁊ panor. in dicto. c. vni. co. vbi dicit q̄ culpa in genere est deuiatio ab eo quod est bonum. ⁊ per hominum diligentiam p̄uideri poterat. ⁊ additur hoc vltimum ad differētiā casus fortuiti qui p̄uideri non potest. extra de homic. iohannes. Ad secundum dico q̄ tres sunt species culpe. scilicet lata. leuis. et leuissima. Quo ad tertium dic q̄ lata culpa est deuiatio incircūspecta ab ea diligentia q̄ communiter sciūt homines illius professionis. vnde ignorare quod cōmuniter sciunt homines illi? professionis. vnde ignorare quod cōmuniter sciunt est lata culpa. Et dicitur incircūspecta vt differat a dolo qui est insidiosa machinatio. Et si seriose deuiaret ab illa

Comodatū

diligētia esset in dolo. Et dicit incircumspecta. i. inconsiderata. Pone exemplū comodati tibi librum quem inconsiderate dimisisti super bācho ante domū. r inde fuit subtractus. nam certe fuisti in lata culpa. quia cōmuniter homines tue professionis vel conditionis non fecissent. Leuis culpa est dematio incircumspecta ab ea diligentia quā habent cōmuniter homines diligentes. r dicitur cōmuniter diligentes vt differat a lata culpa. Exemplum comodatarius reposuit rem comodatā in camera sua r recessit relicto ostio aperto. Leuissima vō culpa est dematio incircumspecta quāz habent cōmuniter homines diligentes r diligentissimi. Vnde si diligentissimus sciisset p̄cauere et tu non p̄cauisti es in culpa leuissima. vt si comodatarius rem in archa reposuit sed non firmavit. De casibus autem fortuitis quos etiaz diligens r fidelis homo p̄uidere non posset comodarius non tenetur nisi in tribus casibus. Vn^o est si casus ille sua culpa accidit. vt si equū tibi comodauit. vt duceres ad villam r duxisti ad belluz. Et ideo si aliquo casu equus perijt p̄iudiciū tuuz erit. culpa. n. tua casum p̄cessit ac fuit ordinata ad illuz casum. Secundus casus est si pactū interuenit. tunc. n. de casibus certis r determinatis r in pacto expressis tenetur. vel si aliquibus specificatis secuta clausula generali tenet ad casus con similes non aut maiores. Et iō optima cautela ē vt comodans obliget comodatarin^z ex pacto expresso de casu fortuito enumerando sp̄aliter r expresse aliquos casus de maioribus quo casu tenetur comodatarius de omni casu fortuito. Tertius casus est si mora p̄cessit casuz. d. c. vnico. Si vō quis accipit comodatum gratia comodantis quod raro accidit. vt cum quis ornamenta comodat sue sponse vt ornatioz ad se ducatur. tunc tenetur tñ de dolo r lata culpa. ff. e. si vt certo. S. in terdum. Si aut comodatū fiat gratia vtriusq. s. comodantis r comodatarij. vt cum cōem amicū inuitamus r tu curam eius rei suscepisti. r ego argentum tibi comodari teneris de dolo r lata culpa r leui sed nō leuissima. ff. e. in rebus. S. at si. Et iste ideo non tenetur de leuissima quia non recipit tātū beneficiū licet ē in comodato vel alio contractu qui sit gratia recipientis tñ. Similit^r in comodato vel contractu qui sit gratia dantis tñ nō tenetur nisi de dolo vel lata culpa quia non est sibi beneficiū.

¶ Comodans tenetur comodatario si ei scienter comodauit vasa viciosa. propter quaz causaz vinum vel oleum effusum est. ff. e. In rebus. Secus dicunt doct. in locato. tenet. n. locatoz ad interesse etiam si ignoranter locauit vas viciosum: vt in. l. sed ad des. S. j. ff. loca. Et idem in vendito nisi sit vas viciosum vicio occulto teneris ad interesse non solum respectu precij. vt est tex. notabil^r l. tenetur. ff. d. act. emp.

¶ Querit de. q. notabil^r an si res comodata traditur extimata faciat transire periculū. Rñ. bar. in. d. l. si vt certo. S. nunc videndum post glo. dicit q. p. extimatoz ad dicitur gradus. r hoc in cō-

tractibus de quoz natura non est vt transferatur dominū. vt in comodato deposito et similib^z vt si comodatarius tenebatur tñ d. lata. modo tenebitur de leui. Si de leui modo tenebitur de leuissima. Si de leuissima modo de casu fortuito tenebitur. Et ex p̄dictis infert Bart. qñ locatoz locat tibi roncun^z extimatus: an extimatio faciat in te transire piculum. Et cōcludit q. cum ex natura talis contractus non sit vt transferatur dominū talis extimatio facit venire leuissimā. vt hac glo. Sed Jo. an. in. d. c. vnico tenet cōtrariū di. q. i. talibus contractibus de quoz natura nō est vt trāferatur dominū. extimatio non facit recipientez magis teneri q. ex poscat natura contractus. sed extimatio operabitur tñ vt sciatur verum p̄ciuz rerum in casu quo res perderetur vel deterioraretur. Et hec opinio placet p̄noz. ibi. q. pactus generale non obligat ad casus fortuitos. Et ad. S. nunc videndū dicit q. loquitur qñ expresse p̄misit se p̄staturū extimatoz. Secus autē qñ extimatio fuit simpliciter facta. Idem dicas qñ recipientis p̄misit alternativē rem vel extimatoz p. l. p̄culus. ff. de iure do. hec Panoz. Sed r opinionem Bar. r Accur. tenet Do. in. d. c. vnico. vt recitat Asteñ. li. ij. ti. xvj. quam r ipse sequit.

¶ Quid aut si comodatarius remisit comodatū p̄ nuncium. r casu p̄ijt: an teneatur. Dic q. si istā rem comodatam per nuncium non ydoneuz remisit. tenetur. Secus si per idoneuz. Et hoc vult Bar. in. l. cum qui. ff. cō. Et ideo est in deposito. sed in mutuo secus. extra d. pig. significant^r: cur ratio est. quia qui comodat vel locat vel deponit rei proprietatem r possessionē retinet. r iō cū eius cui creditur nuncius non idoneus pecuniāz deponat: pecuniā comodantis vel deponentis deponat. h̄ i mutuo dominū transferit. r iō si pecunia perditur ei q. eam mutuo accepit p̄ditur.

¶ Item illi qui rebus comodatis aliter vtantur q. eas ad vtendū ceperunt. si domino nolēte hoc faciant. vel etiam hoc dño inuito se facere credat furtum cōmittunt. Si autem hoc domino volēte faciunt. vel etiam si non inuito dño. hoc facere se credant. r erat iusta cā credendi furtum nō cōmittunt. vt in sti. d. ob. que ex delic. na. S. placuit.

¶ Vtrum comodatarius vel depositarius si allegat res perdidisse: an teneatur hoc pbare. r qñ ter probabit cum qñq. interitus rei accidat clandestine. Panoz. in. c. bonafides. de depo. fm bar. in. l. si q. s. ex argentarijs. ff. de edendo. dicit q. aut nō potest probari rem peruenisse ad istum. r tūc statur dicto suo: saltem cum iuramento. Aut p̄batur rem peruenisse ad illum. r tunc aut tenebatur exhibere rem ex officio iudicis et statur iuramento suo q. illam rem nō possidet. l. si. l. de si. instru. Si vō tenebatur exhibere iure actōnis vt in comodato deposito r similibus. r tenet dicens rem p̄didisse hoc pbare. vel cōdemnabit. vt in. l. si creditor. l. de pig. ac.

¶ Qualiter aut pbabit. p̄cludē q. quidā sunt casus aptissimi. vt incēdiū: vis hostiū: tempestas r bñdi. r tūc tenet apte pbare: vt in iurto allegat

Quidam sunt casus occulti: vt latrocinium de nocte commissum vel derobatio in campis. et sufficit pbare p coniecturas: habito respectu ad qlitate plone et similiu. vtpura repperit quis de mane ostiuz sine stationis fractu vbi erant res depositae vel intrauit locu piculosum equester. et rediuit pedester. et dicit p latrones se fuisse derobatum.

Quid autem si pbeet amissio rei. h ex aduerso allegatur dolus vel culpa: cui incumbet onus pbandi: Conclutio est Bar. q. quidam sunt casus q defacili no accidunt sine culpa. vt incendiū in domo. ppria vel furtū. et in istis e necesse pbare casum fortuituz q si pma fronte psumptio sit p allegante. Quidam sunt casus q vt plurimū accidunt sine culpa vt vis hostiu et in istis psumit culpā abesse. vnde alleganti incumbit onus pbandi.

Quid autem sit casus fortuitus. vide s. casus fortuitus. vbi habes singularia circa materiā p̄ctū.

Quid si comodarius no potuit sine culpa re comodata vti infra p̄futu tps. Ann qd inuito domino possit vti alio tpe. Dic fm Bar. in l. in comodato. §. sicut. ff. como. q no. Nā cū dñs certet de dāno vitando ne careat re sua tanto tpe: comodarius vo de lucro captando. debet casus potē sibi imputari q dño.

Communicare. i. cor

pus xpi sumere. qlibet fidelis postq ad ānos discretionis puenerit coicare teneatur. saltē in paschate: nisi de consilio pprii sacerdotis vel ppter aliquā rōnabile cām ad tēpus abstineat extra de pe. et re. omnis.

Quis qlibet fidelis teneat omni āno p̄ale in dominica resurrectionis coicare: Dic q licet als de hoc fuissent multe q̄stiones: tñ dicta q̄stio decisa ē p quandā extrauagantem Eugenij. iij. q̄ incipit. fidedigna. vbi dī in snia: q̄ optime iuri satisfactū est si in ebdomoda sancta vel infra octauas dñice resurrectionis fm meliorē dispositionē cōscie sc̄m̄ encharistie pignus acceperint. Et sic de hoc amplius non est disputandū.

Utrū transacto paschate q noluit coicare ex sola voluntate et no ex aliqua rōnabili cā distulit. teneatur ad supplendū cōionē omissam. Et eadem dubitatio fieri pot de p̄fessione omissa āno elapso.

Rūdit Ar. flo. q. lz aliq̄b videat q teneat. et sine dubio inducendus ē q̄ntū possibile ē ad supplendū: si aliud non obstat tñ no videt q teneat de necessitate. Et hoc pot trahi a sibi p̄ illud qd seruat circa alia p̄cepta ecclesiastica. nā no ieiunādo ieiuniū ecclesie nullus dicit q teneat sup̄plere. Itē clericus in sacris p̄stitutus no dicit horas canonicas ex negligentia de necessitate non tenet redicere. Quis hoc lit equū facere. et sibi iniungi a sacerdote si vult facere. Sic et q no coicat p āno iā elapso non tenet. h tñ inducendus ē ad cōionē. Idē dic de p̄fessione et hmoi. hec Ar. flo. Predicta tñ intellige de eo q ex negligentia n coicauit vel p̄fessus n̄ est. Sec̄ aut di cendū si ex infirmitate vel alia cā legitima ipedit fuisset. No. tñ ad p̄dicta qd no. idē Ar. flo. q negligentia aliq̄ ē circūstantia: aliq̄ est sp̄ale p̄ctū.

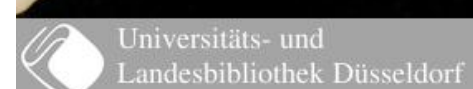
verbi gr̄a scit aliq̄s ex p̄cepto ecclesie debere p̄fiteri coicare: audire missam in festis et hmoi. Intendit no facē inobediētā formalit incurrit. Alius sciēs se ad hoc obligatū intēdit seruare. h̄ adeo se implicat negocijs hinc inde distractus et sine necessitate vigente q tps trāsit. et sic omittit. In pmo casu q̄tiens ille deliberat illa no facere peccat mortaliter. et ibi est p̄ctū mortale accidie vltra p̄mū. In sc̄do casu vni mortale committit. Et in hoc aduertant p̄fessores vt in omissionibz ieiuniorz officiorz: miliarū et hmoi sp̄ petant ex q̄ causa omiserūt an. f. ex negligentia an vo ex sola voluntate.

Quicūq̄ cū p̄scia p̄cti mortalis ad cōionē accedit peccat mortalit. Conscia tñ p̄cti mortalis. pot esse multiplex. q̄ aut illa p̄scia surgit ex certitudine sufficēti vt q̄ scit se fornicatū vel sile. Aut pbabili vt q̄ morose delectat est. et timet affuisse plensum mortale. Aut ex leui vt hō scrupulosus q̄ timet de leui delectatōne ne sit p̄ctū mortale. In pmo casu accedēs ad cōionē peccat mortaliter. Silt in sc̄do. nam in pmo p̄tēnt. in sc̄do discrimini se exponit.

In tercio non. si p̄sciam scrupulosam deponat seu illi n̄ p̄sentiat de sen. ex. in q̄stioni. Si aut n̄ hz q̄s p̄sciam p̄cti mortalis aut hoc est q̄a p̄parauit se et discussit se p̄parationi sufficēti p̄sciam suā examinando et p̄tos p̄sulendo si opus est. Aut pbabili p̄sciam suā. f. pbabili examinaudo. Aut negligentia. In pmo casu n̄ peccat h̄ remissionē p̄ctoz accipit et meref. In sc̄do non peccat. h̄ tñ remissionē non accipit nec meref. In tercio vo peccat mortaliter et demeret. hec De.

Non sufficit volenti coicare q sit solū p̄tritus. imo si habz copiam sacerdotis q̄ eū possit absolueri peccat sine p̄fessione coicando. Si vo n̄ hz copiam tñ si iminet necessitas coicandi vel celebrandi. vt q̄ timet scandalū ppli. vel tā inceptit ministeriū sacerum. vel aliq̄s infirmus amisit loquelā et qlibz horz casu licitū ē coicare cū p̄posito cōfiteōdi. hec Ri. in. iij. di. ix. q̄ etiā addit vniū singulare q̄ lz regula riter p̄dicta vera sint tñ si de p̄p̄inquo expectaret aliū sacerdotē cui deuotus et securus confiteret. sic enī expectās nullo iure qd ego scia coicare. p̄hibet si est vere penitens. hec Ri.

Utrū nocturna pollutio impediāt cōiones seu celebrationē. Rū. Ri. in. iij. di. ix. dicit q̄ p̄t aliq̄ qd no est p̄ctū tenet aliq̄ hō abstinere a susceptione huius sacri p̄pter ordinationē ecclesie eo q̄ impedit vel minuit reuerētā q̄ debet obseruari in susceptione huius sacri cuiusmodi ē nocturna pollutio pueniēs ex crapula aut immūda cogitatione q̄ p̄cessit in vigilia q̄ crapula vel cogitatio si mortalia fuerūt. vel pbabile dubiū est. vtrū fuerint. tñ pollutio ex eis pueniēs p̄hibet de necessitate huius sacri susceptionē. Si autē certuz est vel pbabile q̄ non fuerint nisi peccata venialia tñ illa pollutio non p̄hibet nisi de congruitate. Si autē pueniat ex nature sup̄fluitate vel infirmitate non credo q̄ p̄hibeat. et hec p̄bati possunt. di. vi. c. testamentū hec Ri. De. tamē de pal. dicit q̄ pollutio veniens ex cogitatione mortali vel crapula mortali impedit a cōmunionē et celebrationē quousq̄ sit contritus

et confessus. nec eo die est cōdicandū quāvis sit cōtri-
tus et cōfessus. tñ si dñi faceret. nō credit q̄ pecca-
ret mortalē. Si vō p̄tingit ex cogitatione vel cra-
pula veniali est abstīnēdū de honestate nisi potior
causa vigeat. Celebrādo tñ sine cā vigente nō pec-
cabit nisi veniali. S; durādus minor excipit du-
os casus. Prim⁹ est qñ est dies festus q̄. s. consuetū
est cōdicare. et precipue qñ accidit sine turpi somno.
Sec⁹s qñ esset scandalū si nō celebraret. puta quia
deest al' sacerdos et p̄pls expectat vel q̄ est platus
et tali die cōiuetū est plato celebrare. Sed fm̄ tho.
q̄s d; abstīnere in h̄mōi a cōione p. xiiij. horas.
q̄ in istud t̄ps reputat nafa reordinari. S; pe. de
pal. dicit abstīnēdū. qñ accidit citra mediā noctē
Adde tñ p̄dictis qd̄ notat Ar. flo. in summa q̄ lz
nocurna pollutio. in se nō sit peccatū. tñ dare operā
studiose ad hunc finē. puta p̄ nimā. comestione
et potū vt sequat pollutio etiā si faceret nō ob de-
lectationē. s; ad alleviationē nature et sanitatē esset
mortale. S; appetē h̄ie pollutioē. p̄t alleviatōez
nature sine peccō. et sine hoc q̄ det operā s; via nāli
nō est peccatū. S; si q̄s comedit nimis v' nimis ca-
lida ex q̄ dubitat ex hoc sequi pollutōez in somnis.
q̄ hoc als̄ exptus est nō tñ. p̄t hoc illa sumit. s; vt
satisfaciat gule non. p̄t hoc est mortale.

Corpus xp̄i a ieiuniis tñ d; p̄cipi de p̄se. di. ij. li-
quido qd̄ in reuerentiā tanti sacri institutū est nisi
p̄pter necessitatē imminētis mortis. ne cōtingat sine
viatico ex hac vita trāsire. Et sciēdū ē fm̄ Seo. in
iij. di. viij. q̄ duplex est ieiunū. s. ecclesie et nature.
Ieiunū ecclesie nō soluit. nisi p̄ aliquā refectionē
extraordinariā p̄ter moze ecclesie vñ p̄ sumptionē
speciez vel medicine vel pot⁹ nō soluit ieiunū ec-
clesie. Ieiunū vō nature est carētia cibi suscepti in
stomacho vel suscepti in via ad stomachū. Dico q̄
q̄ regularit̄ oportet suscipiētē h̄mōi sacm̄ esse ie-
iunū simplr̄ hoc ē ieiunio naturali. Sunt tñ tres
casus in q̄bus licet accedere ad tale sacm̄ etiā nō ie-
iuno. Prim⁹ in cā infirmitatis gravis qñ. s. timet
piculū mortis. Sec⁹s pone in aliq̄ religione celebra-
tur. cōiter in vino albo minister p̄parat calicē sacer-
doti. et ex aliqua negligētia p̄ vino infundit aquā.
Sacerdos nō aduertēs credēs ministrū bene fe-
cisse. p̄cedit dicēdo verba et alia faciēdo vsq; ad p̄-
ceptionē. et aduertit esse aquā. In isto casu dico q̄
tenet cōsecrare sanguinē de nouo: cōsecratūq; pe-
pere qd̄ p̄bat. q̄ qñ duo sunt p̄cepta ordinata p̄-
ceptum supioris magis ligat: vñ cū est p̄ceptū xp̄i
et ecclesie ex ipsa rōne sacri q̄ sacm̄ qñ cōficiat̄ con-
ficiat̄ integrū. quia sacm̄ in se est quoddā integrū
ex duob; de p̄se. di. ij. compimus. Et tunc vltra. si
tenet cōsecrare sanguinē tenet etiā illum p̄secratū
p̄cipere de p̄se. dist. ij. relatū. omittendo autē aliud
p̄ceptū minus strictū. s. q̄ a ieiuno sumat nō pec-
cat nouo peccato. q̄a isto casu ecclesia noluit hunc
ligare ad istud p̄ceptū s; magis ad oppositū. Ter-
tius casus in die paraceue particula posita in ca-
lice p̄cipitur cū vino nō consecrato. et verisimile est
q̄ vinum citius descendat in ventrē q̄ illa pticula
que masticatur. Et fm̄ Seo. in casu quo necesse ē
secōdo conficere sanguinē sufficit sacerdoti incipere

ab illo loco. Simili mō postq̄ cenatū est rē. Nota
etiā fm̄ pe. de pal. q̄ de reliquijs aque vel vini q̄-
bus os abluir̄ ex quo casualiter et non ex p̄posito
trahiciunt. licet non sint cōuerse in salinā non im-
pediunt. p̄fundendo etiā dentes sale et aceto ad
medendū si non deglutitur ex p̄posito non impe-
dit. Idē dic de reliquijs cibi remanentib; in ore si
casualiter deglutiāt. De bis etiā que sumunt̄ per
modū deglutitionis vt tabernarij et coqui. qui s.
linguā ponunt et statim p̄iciunt non impedit. Si
autē ad gustandū sumeret et p̄ter intētionē descen-
deret. videt̄ idē dicendū qd̄ de reliquijs aque cum
abluir̄ os. s. q̄ non impediāt.

Ecclesia quo ad ieiunū diem naturalē incipit
a mediā nocte. Et ideo si post mediā noctē aliquis
sumpsit aliquid per modum cibi vel potus. non
potest ea die hoc sacramentū sumere. Potest autē
si ante mediā noctē. nec refert vtrū post cibum vel
potū dormierit aut etiā digestus sit q̄ntū ad rōnez
p̄ceptū.

Vtrū actus coitus matrimonialis impediāt a
cōmunionē. Respōdeo fm̄ Tho. in tertia pte. q.
lxxx. q̄ coitus coniugalis si sit sine peccato puta
causa. plis generandē: vel causa reddendū debitū
non aliter impedit nisi sicut dictū est de pollutōne
nocturna que accidit sine peccato. s. p̄pter immā-
diciam corporalē et mentis distractionē. in tali er-
go casu vt dicit beatus Gregorius in. c. vii. xxxij.
q. iij. sunt suo iudicio relinquendi. Sed qui volu-
ptate domināte coniungi miscet. phiberi debet ab
hoc sacramēto. d. c. vii. Et additur fm̄ Al. q̄ exi-
gens infirmitate ductus. licet moneri debeat ne ac-
cedat si tamen omnib; modis ex deuotione se in-
gerat non est phibendus. Glo. etiaz in. c. omnis.
de p̄se. di. ij. dicit q̄ illud qd̄ ibi dicit̄ de abstīnēdo
ab vxore ante cōmunionē. consiliū est non p̄ceptū
per. d. c. vii.

Vtrū sacerdos possit dare corpus xp̄i ei quem
scit esse in peccato mortali. Rūdeo fm̄ Ri. in. iij.
di. ix. arti. iij. q̄ ille quē scit sacerdos esse in peccato
mortali. Aut non petit eucharistiā sibi dari. et tunc
sacerdos dando peccaret. Aut petit. et tunc distin-
guo. quia aut suū peccatū mortale est occultū aut
manifestū. Si manifestum tunc sacerdos sibi dan-
do eucharistiā peccaret. quia legitimā contra ipm̄
habet exceptionē quā sibi publice. obijcere potest
Et accipio h̄ manifestū nō p̄ osū eo qd̄ p̄bati p̄t
qd̄ p̄ue magl̄ d; manifestabile q̄ manifestū. Vñ
si sacerdos sciret parochianū suum esse in crimine
qd̄ legitime s; eū posset. pbare. Ita q̄ illud crimen
nesciret cū ipso nisi duo vel tres testes. per quos
hoc pbare posset. non p̄pter hoc deberet eucharis-
tiam negare illi in publico petenti quia iam infer-
ret sibi penā ante criminis. pbationē qd̄ fieri non
debet. xj. q. iij. co. x. qui. Sed hic accipio manifestū
p̄ notorio. s. per sententiā seu confessionē factam
in iure. aut euidentiā indubitātā de cōba. de. c. fi.
Si autē peccatū suū est occultū. aut petit in occulto.
et tunc sacerdos sibi dando peccaret. quia habz
contra eū legitimā exceptionē quā sibi in occulto
obijcere potest. et ipsum debet monere ne petat in

Ab illo loco. Simili modo postquam cenatum est re. Nota etiam fmo pe. de pal. q. de reliquijs aque vel vini quibus os abluirur ex quo casualiter et non ex proposito trahiciunt. licet non sint conuerse in salinam non impediunt. profundendo etiam dentes sale et aceto ad medendum si non deglutitur ex proposito non impedit. Idem dic de reliquijs cibi remanentibus in ore si casualiter deglutiatur. De his etiam que sumuntur per modum deglutitionis vt tabernarij et coqui. qui s. linguam ponunt et statim precipiunt non impedit. Si autem ad gustandum sumeret et preter intentionem descenderet. videtur idem dicendum quod de reliquijs aque cum abluirur os. s. quod non impediatur.

publico de ple. di. ij. nō p̄bibeat. Aut pet̄it in publico. Et tūc sacerdos sibi dare tenet. q̄z p̄ eū legitimā nō h̄z exceptionez quā ei in publico obijcere possit de of. or. si sacerdos.

Utrum sacerdos hoc sac̄m dare debeat illis q̄ de crimine sunt suspecti. Rñ. fm Ric̄. vbi supra. q̄ triplex est suspicio. scilicet temeraria probabilis et violenta. temeraria dicitur que ex irrōnabili causa confurgit. cuiusmodi est illa q̄ conficta est rumoribz maledicor̄ hoīm̄z obtreclator̄. xj. q. iij. in cunctis. Et p̄ tali suspicione. non debet sacerdos dimittere dare eucharistiam tali suspecto. Probabilis est que cōsurgit ex pbabilibz signis. z p̄pter hanc suspitionem nō debet etiā sacerdos dimittere dare eucharistia. ij. q. j. deus. Violenta est q̄ surgit ex p̄sumptionibz violentis. vt si inueniat suspect̄ cū suspecta: nudus cū nuda: solus cū sola in eodem lecto z tpe suspecto z p̄ tales suspectos iudicandū ē. sicut indicaret de publico peccatore. Vnde sicut publice criminolo sacerdos non debet dare eucharistia. Ita nec publice suspecto de crimine fm eū iura: quor̄ modis cōiunct̄ hō de crimine. s. instrumentis aut testibz aut facti euidentia de cobra. def. tua Aut iuris interpretatione. vt cū q̄s sepe citat̄ z monetur nec se purgat nec p̄paret. iij. q. ix. decernim? Aut violenta suspitōe. xxij. q. j. dixit dñs. Et hec notant̄. ij. q. j. c. j. in glo.

Utrum corpus xp̄i debeat dari histrionibz z magis. Rñ. deo fm Ri. vbi s. p̄ nota. in. c. p̄ dilectōe. de cōse. di. ij. p̄to nec maiestati diuine nec euangelice discipline cōgruere vt pudor z honor ecclesie tāturpi z infami cōtagione fedet. Vnde nec talibus nec cuiusq̄ infam̄i notorio z manifesto danda est eucharistia fm glo. ibi. Si tñ vt dī. c. seq̄nti tales reuertant̄ ad dñm eis recōciliatio nō neget. Non est tñ sic intelligenduz q̄ statim debeat eis dari eucharistia. quia p̄pter reuerentiaz sac̄i et vt p̄betur eoz conuersio nō ficta non debet eis dari vq̄ post pactā penitentia nisi aliq̄s articulus necessitat̄ vel pietatis aliter fieri psuaderet. hec Ri. Et intelligas de histrionibz qui illicit̄ z causa questus artem illam exercent de quibz dictū est supra. adulatio.

Utrum corpus xp̄i debeat dari amentibz: Dic fm Ri. vbi s. q̄ reuerentia que debet corpori xp̄i exigit vt ip̄m suscipiens diligēt̄ recogitet qd̄ accipit qd̄ infantes z furiosi facere nō p̄nt. Ideo dari nō debet infantibz nec illis q̄ semp fuerūt furiosi. Si tñ furiosus anteq̄ intraret furia hoc sac̄m petijt in debito statu sibi postea in furia dari pōt nisi pbabilit̄ timeat̄ q̄ p̄iceret vel aliqua aliā irreuerentia faceret sac̄o. Et pōt dici p̄ appropriationem q̄ illa impediunt reuerentiaz q̄ debent obseruari in susceptione hui? sac̄i rōne rei cōtente. z q̄ causa p̄pter quaz aliquis debet interdicti suspendi vel excommunicari maior̄ excommunicatione vel minori derogat realiter vel fm iudicium fori exterioris vnitati ecclesie que est corpus xp̄i mysticū. quod ē res p̄ hoc sac̄m significata nō tamē sub sacramento contenta. Ideo interdicti: suspendi z excommunicati etiā iniuste excludunt̄ a susceptione hui? sac̄i.

hec Ri. Sed quo ad pueros dicit Tho. q̄ pueris incipientibz habere discretionē etiā ante etatē perfectā. puta cuz sunt. x. vel. xj. ānoz potest dari si in eis discretionis signa z deuotōnis appareant. De hoc tamē certa regula dari nō potest. s̄ stabit̄ iudicio confessionis.

Utrum corpus xp̄i debeat dari his q̄ p̄ criminibus sunt suspendēdi vel decapitandi. Rñ. si sunt confessi z penitētes. nō debet eis denegari. xij. q. ij. c. fi. De hoc sacramēto. Vide multa. j. Eucharistia. et. c. Dissa.

Conditio. Si aliq̄ possessio data fuit ecclesie aliquo appolito modo vt. l. aliquid fieret. Si nō fiat nō p̄pter hoc reuocaf datio nisi fuerit facta q̄ cessante mō reuocari possit. Secus si fuit data cū conditione. Conditio em̄ p̄p̄e suspēdit dationē. s̄ modus nō. Et cōditio sit p̄. si. Mod? s̄o p̄: vt. sicut notat glo. in. c. De: de p̄di. ap. vbi etiā dicit q̄ p̄ditione non impleta nō valet donatio.

Si possessio data fuit ecclesie ea conditione ne alienetur. Nunq̄d poterit alienari. Rñ. d. an. in d. c. verum dicit q̄ sic maxime instante necessitate ecclesie seu vtilitate que necessitati equiparatur in hoc a iure. xij. q. ij. sine exceptione. Et si aliud sensisset donator. non videret̄ fuisse mentis compos. cum instante tali necessitate pia. ip̄e debuisset hoc facere. vt in. c. Sicut hi. xlvij. di. hoc idem voluit Panoz. in. d. c. verū. Secundo hoc idēz p̄obatur sic. Talis conditio adiecta est turpis. ergo p̄o nō adiecta haberi debet. vt in. c. si cōditiones de cond. appo. maxime de legato facti fratribz minoribus. qui alienare immobilia non solum possunt. sed z debent per cle. exiui. d. v. sig. Et sic illa conditio. vna cum pena adiuncta si qua est vt turpis abijciatur z legatum ecclesie remanet sine incurfione pene. Idem tenet Dir. dicit q̄ in casu necessitatis vel redemptionis captiuoz vel reparatione ecclesie vel cymiterij ampliandi z alijs casibus a iure concessum tenet alienatio si nō sunt alie res que alienari possunt. xij. q. ij. aurum. nā ista pactio ne liceat mibi rem meā alienare reprobat̄ a iure. ff. de pac. l. pe. Et si in donatione dicit̄ expresse q̄ non liceat alienare in casibus p̄dictis donatio tenet z conditio tanq̄ turpis p̄ non adiecta habet. d. c. verum. Idem Sof. z Ho. hec Dir. Non ob. autenticū. de alie. s. sanctissimas. quia illud nō est verum fm Archi. flo. nec valet tale pactū. cum sit contra legem dei. d. c. aurum. Nec ob. si dicat̄. q̄ d. c. aurum loquitur de rebus mobilibus. In casu autem nostro de immobilibus. Dico hoc non valere. quia res immobilis z mobilis p̄ciosa equiparantur. quo ad difficultatem alienationis vt dictum est supra alienatio. Secundo fm Ray. potest responderi ad. d. autenticū. q̄ intelligitur q̄ ecclesia cui factum est tale legatum haberet alias possessiones. quia tūc talis possessio sic legata alienari non posset. Secus vbi talis ecclesia alias possessiones non haberet. Hoc idem tenet Inno. et Hostiē.

Confessio iudi.

Confessio iudicialis vel

Confessio iudicialis vel extra. Querit quoniam confitenti est credendum ad hoc ut sibi vel alteri iudicium generet. **R**u. fm Directoria. li. iij. Aut quis confitetur in iure aut extra ius sine iudicium. Si confiteatur in iure de se pro convicto habet. Sed ad hoc multa requiruntur quoniam in istis verbis continentur. Maior: sponte sciens dominus: presentis: factus in se. Confessus: certum: compositus pro iudice iure danda natur. Nisi ius: favor: aut non repugnet. Dicit maior. xv. annis. quoniam minor de sua confessione sine auctoritate tutoris restituat. ff. de confessionibus. l. certum. §. minorum. Sponte: non si coactio interueniat non obest confessio. xv. q. vj. c. j. nisi si quis per angustiam tormentorum confiteatur. non obest: nisi in confessione perversauerit per depositionem tormentorum. ff. de quaestione. l. j. §. diuus. et ibi Bar. quoniam: quod confessio dicatur facta per tormenta. Redit si est facta adhibita tortura. vel est facta aliquo ligato et precedentibus minis deponendo ad torturam. Idem si esset in carcere: in quo fame et frigore multum affligeretur nam tunc formidine tormentorum videtur esse facta.

Sed quomodo dicitur perversare in confessione. Dicitur per l. ij. de custo. re. oportet quod post confessionem factam in tormentis. reducat in locum publicum. i. coram notario et personis publicis confiteatur. Iudex tamen dicitur arbitrari eque ut reducat eum illo tempore quod cessauerit dolo: tormentorum. Si enim statim reduceret eum ad barchinam instantibus doloribus. totum hoc videretur factum formidine tormentorum. ar. l. quod ait. §. si. ff. de adul.

Quid si ista confessio facta fuit non precedentibus indicibus. Ludo. ro. in suis singularibus dicit quod officiales in homicidio. et tenentur ad restitutionem omnium damnarum. quod sine indicibus ponunt ad torturam homines quod metu tormentorum confitentur delicta per eos perpetrata. ex qua confessione postmodum suspenduntur. et talis confessio sine indicibus non valet. ut in d. l. j. in principio. ff. de quod. Ac etiam indicia si superueniant post quoniam habitas illa confessionem non confirmant. ut vult glo. singularis in l. marit. ff. e. t. de quod glo. gaudet Bar. in l. si. l. de accu. Sciens: si enim errat et potest ante sententiam probare errorem suum: non obest sibi confessio extra de confessione. c. si. Dominus. confessio enim procuratoris non nocet domino absentem ff. de pro. l. certum. §. si quis. Nec obest quod minus infra triiduum etiam nudo verbo reuocare: possit. si post triiduum: non: nisi dominus veniens velit probare errorem probabilem antequam negotium finiat. quoniam nemini nocet error facti. d. c. si. Sed si procurator confiteatur presente domino. proinde est alicuius dominus cause confiteretur. nisi contradicat ea die.

Quid de errore aduocati et eius confessione quoniam potest reuocari. Azo dicit quod quicumque ante sententiam probato errore poterit reuocari extra de censu. olim. vbi hoc notat Bar. Pars quod requiritur quod aduersarius sit presentis. aliter non nocet confessio facta parte absente. d. l. certum. Ais requiritur enim quod de re litigiosa fiat confessio vel de qua possit esse lis. aliter non obest. ff. de interro. ac. l. confessionibus. Sed et in se. i. de se. quod si pro se confiteatur non prodest ei. Sed si de se confiteatur fides est adhibenda xiiij. q. ij. c. j. Confessus certum. aliter super incerta re non daretur iura. xj. q. iij. graue. Et si non vult ruderere. vel

confessionem a se factam obscure declarare: habeat pro confessione. vel pro negato sicut si confessio vel negatio faceret contra ipsum: sicut dicitur de illo qui non vult prestare sacramentum de calumnia. extra de iur. cal. c. si. Compos: confessio enim furiosi non nocet ei de iur. ab inte. c. si. Idem dicitur potest de confessione facta calore iracundie. quod non nocet nisi deest perversantia. extra de diuor. c. ex istis iuncta glo. Pro iudice. i. coram iudice suo. aliter non preiudicat regulariter. l. e. l. vna. Casualiter tamen preiudicat confessio facta extra ius de si. instra. si cautio. et in alio casu extra de ex. pla. quod sit. Iure. i. iudice sedente per tribunali. aliter proinde esset alicuius coram prauiato fieret extra. c. c. ij. et ultimo. Damna. l. si alicuius conuictus esset per testes condemnatus. et sic intelligitur quod nulle sunt pres iudicis in confitente. quod verum est examinatore. sunt tamen praedicatorie. d. c. ij. Nisi ius. Iure enim repugnat te confessio non obest. ut si quis christianus confiteatur se esse iudei mancipium quod iure prohibetur. extra de iudeis. c. si. favor. l. matrimonij. quod non valet confessio extra de eo quod co. colon. vt. sup. eo. Si si confessio esset pro infamio. tunc staret confessioni nisi alij iudicium generet. Natura repugnat. ut si quis secus vel naturaliter frigidus confiteatur se adulterium commisisse vel impubes. non nocet confessio. extra de fri. et ma. quod sedem. Confessio autem extra iudicium regulariter non preiudicat confitenti.

Querit de quidiana. q. Bone quod lite contestata actor sic ponit. Bone quod debes mihi. x. Reus respondet se conditionaliter promississe. nunquid videatur pure confessus. Archidia. extra de confe. c. j. li. vj. dicit quod ex tali confessione actor intentionem suam non fundat. quod regula est: quod quis approbat per se et contra se approbare tenetur ut nota. xxxvij. di. si quod. Bar. in l. aureli. §. idem quod sit. ff. de li. leg. distinguit. quod aut eadem scriptura continet plura capitula sepata. et possum pro parte approbare et pro parte reprobare. ut ff. de po. l. publica. Aut continet vnum tamen casum seu plura conexa. et tunc aut ille qui aliquam particulam reprobat habet se presumptionem iuris. Aut habet presentem ius non presumit pro se nec contra. Primo casu non admittitur talis reprobatio. Non si tu propteris te occidisse aliquem si ad tui defensionem. Non si in quantum dicit ad tui defensionem quod ius presumit contra te. l. j. de sic. scdo casu et tercio. Aut ille qui particulam reprobat. hoc vult probare et admittit. aliter secus. De hoc vide bar. ibi et panor. in. c. j. de postu. pre.

Alia quod notabilis. Bone quod in bello ponit plus debito. ut quia debeo. x. et petis. xx. vel debeo proz alicuius rei et tu petis totam rem. an possim simpliciter negare totam petitionem. Et idem queri potest circa positionem habentem aliquam partem falsam. An possit negari tota ratione partis false. Rudeo. Bar. in l. si is qui. duceta. §. vtr. ff. de re. du. et in. l. j. §. si stipulati. de verb. ob. dicit. ut recitat panor. in. c. j. de plus pet. quod aut id quod ponit in libello vel positione est falsum ratione quantitas. et tunc potest negari in totum quia videtur aliud factum. ut quod ponis me hodie comedisse in ecclesia. possum negare totum. licet alibi comederim. quod verum est quod non comedi in ecclesia. Aut falsum est in quantitate seu in parte summe vel in parte rei. ut quod petis xx. et debeo tui. x. vel debeo partem et petis totum. Et

Confessio sacramentalis Fo. XXXV.

tunc in iudicijs non potest negari in totū. s. debet confiteri partē debitā. Et est rō fm eum. quia qui petit totū petit et quālibet eius partem. Unde tenet pe. talem pūrum. quia negat simpliciter totū si debet partem vt refert Bar. in. d. l. si is qui ducenta.

Confessio sacramentalis

Confessio sacramentalis. Primo cōmunitur quid sit. Rūdeo fm Ray. est legitima corā sacerdote peccati declaratio vel fm Aug. confessio est per quam moribus latens spe venie aperitur. Ad cuius intellectum nota qd cōfessio fit tripliciter. Aut in foro anime interius corā deo. Aut in foro penitentie exterioris corā dei vicario. aut in foro contentioso corā iudice. In p̄ma peccatū latens non aperitur. quia deo apertum erat. In vltima non aperit spe venie. In media vō peccatū latens spe venie aperitur. Unde cōfessio sacramentalis que est ps penitentie cōueniēter describit p̄ materiā q̄ est peccatū et per actū qui est apire et p̄ finē qui est spes venie. Et d̄ spe venie. qd si alia de causa aperiat peccatū non est cōfessio. nā si aperit causa cōsiliū est cōsultatio. Si ex lasciuia vel leuitate ē dissolutio. Si vō ad aliquē finē malū est malignatio. Et ex his ptz qd peccatū qd dicit nō spe venie nō pot̄ dicit dictū in cōfessione nec tenet sacerdos illud secretum tenere fm Ray. Intelligit tanq̄ dictū in confessione sacramentali. vt infra dicitur. Et pro huius declaratione. quero quidā fuit confessus sacerdoti qd intendebat interficere sempromiū vel aliud maleficiū cōmittere et qd non poterat abstinere. nunq̄d sacerdos peccet reuelando. Respondeo Inno. in. c. omnis de pe. et re. vt recitat panoz. ibi. dicit qd hoc peccatū non dicit detectū in penitētia. tum quia peccatū est cōmittendū non cōmissum. tū quia nō habet contritionem. Unde sacerdos q̄tū cautius potest. debz peccatū reuelare vt peccatū impediāt. et tene semp hoc dictū menti. qd peccatū cōmittendū et nō commissum non dicit dictū in penitētia qd intelligit panoz. qū iste dicit se omnino cōmissurū. Secus si peniteret de voluntate p̄terita. nam tunc est peccatum cōmissum respectu voluntatis. hec Panoz. Monal. autem clarius declarat di. qd si quis habz firmū propositū aliquid nequitē p̄petrandi. nec ab illo vult cessare. tunc hoc non dicit dictū in confessione. Secus de illo qui confitē se tentari super aliquo flagitio et se aliquādo consentire et aliquādo dissentire et in hoc casu non debet reuelari. Et fm eundē Monal. casu quo peccator diceret se omnino tale flagitiū velle cōmittere. sacerdos debet eidē prestari qd tale negociū non recipit nec intendit nec tenet recipere sub sigillo confessionis et hoc ad euitandū scandalū.

Infert etiam Panoz. ad aliam. q. Done qd vn⁹ reuelat peccatū amico. et dicit qd hoc vult sibi dicere in penitētia. Nunq̄d ille amicus adductus in testem teneat illud reuelare. vel si reuelat dicat reuelare confessionem. Inno. dicit qd non. tum quia ille non est sacerdos. tum quia non dixit sibi tanq̄

ministro dei cum non peteret absolutionē a peccato sed sibi reuelauit tanq̄ amico. Si tamē ille amicus esset sacerdos. debet omnino abstinere a reuelatione ne sit causa mali exēpli. Quod intellige nisi producat in testem. Et quod dictum est de laico intellige qd laico non dicitur aliquid in p̄sentia nisi assumatur loco sacerdotis in necessitate. Et fiat ei vera cōfessio sicut sacerdoti. tunc enī non debet reuelare etiā tanq̄ testis al̄s puniretur. hec Panoz. Quod autem dicit Inno. qd quando est peccatum committendū. qd sacerdos eo casu potest reuelare. intellige quando tale peccatū vergeret in piculum cōmunitatis. vel alterius tunc potest reuelare ei qd potest prodesse et non obesse. Secus si non vergeret in periculum aliorum. sed suspiciū tū. nam tūc peccaret mortaliter illud reuelando etiam per obedientiam sui superioris requisitus. fm Den. de gar. quolibeto. ix. vbi concludit qd subditus qui recipit ab alio aliquid in secreto non vergens in damnum cuiusq̄ non tenetur illud reuelare prelato suo penitenti vt ei reuelet. Et sic posset intelligi. S. Bon. in. iij. distinc. vicesima p̄ma. qd in dicto casu debet celare nisi veritas vel obediētia aliud exigat. et hoc vt dictum est quando vergeret in damnum cuiusq̄. Et vbi non vergeret in damnum cōmunitatis vel alterius si quis motu proprio talia diceret que essent in infamiam illius peccaret mortaliter.

¶ Que sunt conditiones quas debet habere confessio. Respon. Sunt sedecim que his versibz continentur. Sit simplex humilis confessio pura fidelis. Atq; frequens nuda. discreta. libens. verecunda. Integra. secreta. lachrymabilis. accelerata. fortis et accusans et sit parere parata. Simplex. scz vt non recitet in confessione nisi qd ad quantitātē peccati ptinet. Humilis. vt se miserū cōfiteat. Pura vt recta sit confidentis intentio. Fidelis. id est vera et sine falsitate atq; frequens. istud est ad bene esse. Nuda vt non inuoluat obscuritatem verborum discreta scilicet vt maiora cum maiori pondere corfitentur.

¶ Libens. i. spontanea non coacta. Verecunda. vt scilicet erubescat. et se non iacet de peccatis. Integra. vt scilicet non subtrahat aliquid de his que manifestantia sunt. Secreta. scilicet q̄tum ad conditionem fori. in quo de occultis conscientie agit. Lachrymabilis quo ad dolorem de peccato commissio. Accelerata vt scz non differat de die in diē. Fortis. vt scz nil. ppter verecundiā dimittat. et accusans seipsum et non alium. Et sit parere parata. scz sacerdoti.

¶ Vtrum confessio facta sine cōtritione valeat vt puta aliquis confitē integre peccata. s. ab omnibz vel ab aliquo mortaliū disponit nō abstinere. Respondeo. S. Bo. in. iij. dist. xvij. dicit qd talis confessio nō valet. immo tenet iterū confiteri eadem peccata nisi forte rediret ad eundem confessorē qui adhuc haberet in memoria peccata sua. tunc enim non tenetur iterare confessionē in speciali. sed sufficit dicere culpam suam de fictione et de peccatis suis confessis eidem in generali. Si autem confiteatur nouo confessori. aut etiam primo si oblitus

Confessio sacramentalis

est eius peccata debet iterum confiteri totum. **I**dem tenet Ray. et Ho. nec valet ratio Tho. nec eius similitudo in alijs sacris vtpote in sacro baptismi. qz in sacro baptismi impmit character q est immediata dispositio ad gram baptismale sicut organizatio corporis ad aie susceptione. Et ideo recedente fictione in suscipiente baptismu subintrat gra baptismalis p qua remittunt pctā. secus autē est in sacro pnie. Absolutio enī aliquā indelibile dispōne ad gram nō impmit nec characterē. Et ideo nō est sile de sacro baptismi ad sacm pnie. Vide tñ qd notat ar. flo. fm pe. qz si qs confitetur eidē pffessor in casu p̄dicto nō tenet iterare pffessionē p̄us factā enā si p̄ sacerdos nō recoleret pctā p̄us sibi dicta. qz nec qm confessio est integra et non ficta. o3 qz recolat actu vsqz ad finē. maxime qz hoc sufficit. s. absolueret ab oibz et iniungere p̄niam p̄ fictione et p̄o alijs. Et facit vna regulā generalē singularē qz in omnibz casibz in qbz tenet qs reiterare pffessionē si cōfiteat eidem non tenet reiterare pctā explicite. s. solū implicite. dicendo peccavi in illis q̄ alias vobis dixi sicut si nulla fuisset absolutio de facto. Dilata est absolutio p̄ multos dies fieri pōt enā si ipse pffessor oblitus fuerit. dū tñ p̄niam ei p̄us innotuerit. qz si non taxasset p̄niam. tunc oporteret ad memoriā reducere vt moderet iuste. p̄pter qd remittēs ad ep̄m si non absoluat d3 p̄niam ei innotescere quaz post reditū absolues iniungat di. facias qd tibi dixi qz ligare nō debuit anteq̄ absolueret. hec Pe. v̄v. etiā dicit qz p̄niam nō requirit tantā cōtinuitatē agendorū et dicendorū sicut alia sacra. s. in vno die pōt fieri ps confessionis et in alia die altera vel in vna die confessio audiri et in alia impendi absolutio et penitentia peccatorū.

Utrum liceat in cōfessione dicere aliena peccata. **R**ūdeo fm Ri. in. iij. di. xxi. dicit qz expressio p̄sone aut est necessaria ad exp̄sionem pctōz aut nō. Si sic tenet eā exp̄mere. vnde mulieri cū q̄ concubuit frater ei nō sufficeret dicere qz vnus vir cōcubuit cū ea s. d3 exp̄mere qz ille est frater eius. Et si non habeat nisi vnū fratrem tunc scit sacerdos quis est ille. Et si est religiosus d3 exp̄mere qz est religiosus. Et si est cōiugatus. idē rē. Si autē exp̄sio p̄sone non est necessaria ad exp̄sionē q̄ntitatis peccati tunc distingue. qz aut est vtilis ad correctionē illius vel p̄seruationē a reciduo. Aut nō. Si sic tunc credo qz penitēs bene facit si extra cōfessionē hoc dicat ali cui p̄sone q̄ illi peccatori possit et velit p̄desse et nō obesse s. p̄ illa causa noiare ip̄m in cōfessione non expedit nec oportet. qz p̄ talem noiatiōnē confessor nō debet p̄cedere ad correctionē illius. Si autem illa noiatio nō est vtilis ad illius correctionē tunc subdistinguo. qz aut potest esse vtilis ad p̄seruandum penitētē a reciduo. aut nō. Si sic tunc bonum est et expedit penitenti qz illā p̄sonaz exp̄mat confessioni. potest enī cōtingere qz confessor p̄ cognitionē p̄sone sciret iniungere penitenti penitentiaz talez et talia dare documēta p̄ que melius et securi⁹ penitēs poterit p̄seruari a reciduo. Si autē nominatio p̄sone nō est vtilis ad magnitudinis peccati exp̄sionē nec ad eius correctionē nec ad p̄seruan-

dum a reciduo penitētē. tunc credo qz penitens teneat illā personā celare. hec Ri. Et addit Pe. qz etiā qm cōstantia est necessaria et non potest exprimi sine periculo alterius omittenda est. Et sufficit peccatū dicere sine h̄mōi cōstantia. Adde notabile dictum Ray. fm Arch. flo. in sum. sua qz h3 confessor nō debeat interrogare specificationē p̄sone nisi q̄ntū ē necessaria dici. tamē si quis interrogat nō ex curiositate. s. ex charitate vt p̄uideat. puta. quia est p̄latus non credo qz malefaciat non tamen debet cogere illum ad dicendum si non vult. Idem monal. vt sacerdos oret p̄ ea aut secreto laborat ad correctionem eius non peccat immo meretur.

Utrum liceat confessionē diuidere. **R**ūdeo fm Ri. e. li. di. xvij. ar. ij. q. vj. qz aut tempore confessionis penitens adhibuit debitā diligentiam prout de lege cōmuni humana p̄mittit fragilitas vt memoriā haberet omniū peccatorū mortaliū. Que diligentia fm Sco. in. iij. dist. xvij. in. ij. ar. tanta esse debet quantā quis apponere potest circa aliquid multū arduum et qd sibi multū esset cordi. tauraz ergo debet apponere circa peccata omnia mortalia reducenda ad memoriā et ita omnia reducta ad memoriā debet eidē confiteri nō diuidendo cōfessionē. Et tunc licet aliqua obliuiscat confiteri si postea de aliquibz recordet non tenet ea de necessitate eidē confessori confiteri. Tenet tamē illud peccatum confiteri p̄iori vel alij sacerdoti q̄uis de illo fuerit absolutus q̄ntum ad iudiciū ecclesie triumphantis et militantis. quia sacerdos absolueret potest de confessis et de p̄dicto modo oblitis. tamē qz absolutio de oblitis debet intelligi sub hac conditione vt. s. qm reducta fuerint ad memoriā dicant illi sacerdoti in confessione qui ab illis potest absolueret tenet illud confiteri post eius remotā obliuionem. Si autē non adhibuit debitā diligentiaz sed fuit in ignorantia affectata seu crassa. tūc illud peccatum confiteat eidē sacerdoti si illum comode potest inuenire. et non sit illi sacerdoti interdicta postea absoluendi potestas aut p̄dictum peccatum et omnia alia peccata alteri sacerdoti confiteat.

Utrum liceat confiteri p̄ interpretē vel per scripturā. **R**ūdeo fm Sco. vbi supra. et Ri. di. xvij. ar. ij. q. iij. et. v. qz ille qui nō potest loqui debet confiteri signo vel nutu. Confiteri autē per interpretē non tenet nisi in q̄ntū non posset sacerdoti ostendere p̄ signa. Confiteri enī p̄ interpretē nullo inre nec diuino nec positiuo est constitutū: cum sic confiteri sit multū difficile nec videt tutū plus artare confessionē qz artetur p̄ ius diuinū vel positiuum nec quis tenet confiteri sacerdoti absenti p̄ scripturam. quia imminerent multa pericula. ne videlicet esset defectus in examinatione peccatorū. Aut de peccatorū penitētis reuelatione. **L**itere enī faciliter vt qm qz contingit: possent perdi. Aut p̄ nunquam maliciose aperiri: aut p̄ nunciū ignorantia traditi: cui nō mittunt qui eas aperiret. Aut sacerdos si esset maliciosus posset radere verbum confessionis et contra penitētē per manum suam probare talia p̄batione probabili absqz eo qz in hominis possit

judicio deprehendi. Et hec ultima ratio etiā concludit q̄ sacerdoti p̄senti penitens qui nec verbo nec nutu posset confiteri non teneret tentione necessitatis confiteri p̄ scriptū. Unde si hoc faceret non esset necessitatis h̄ superogationis. Idē dicendūz fm̄ Sco. de barbaro vel h̄mōi q̄ nullo mō p̄ interptem vel scriptū confiteri tenet. Idē dicendū videtur de muto accidētaliter nō surdo q̄ sciret scribere q̄ talis nō tenet ex necessitate confiteri p̄ scripturā. h̄ confiteat p̄ nutus. ⁊ si cōfiteat p̄ scripturaz esset superogationis.

¶ Sed nunq̄d sufficit si aliquo penitēte p̄sente coram sacerdote q̄ alius dicat p̄cā eius in p̄ntia ei? R̄spondeo fm̄ Donal. q̄ nō. q̄ p̄ seipm̄ dictū est nō p̄ aliū nec p̄ nunciū nec p̄ scriptū debet q̄s cōfiteri de pe. di. j. quē penitet. Si tū sacerdos interroget peccatorē ⁊ ille ad interrogata r̄deat sufficit q̄ntū ad ea de q̄bus interrogat nisi sit talis q̄ potius dimitteret cōfiteri q̄ ore. p̄prio confiteret p̄cā suam de pe. di. v. c. j.

¶ Sed nunq̄d plures simul possint sacerdoti confiteri. R̄spondeo fm̄ Ri. in. iij. di. xvij. ar. iij. q̄ in casu necessitatis plures p̄nt vni confiteri. s. q̄m̄ mors ira immineret de p̄p̄quo q̄ vnus post aliū confiteri nō posset. tunc em̄ licet nec euacuat sacri virtutē. Similit̄ p̄t dici q̄ in casu in quo videre penitēte ex magno seruoze. ⁊ vt magis tranquillare tur p̄scia sua. p̄pter collationē duoz in cōsulendo. licitū esset eis penitēte audire ⁊ absoluerē. ⁊ talis absolutus a pluribz sacerdotibz recipit sacm̄ penitentie. Modus em̄ exp̄mendi p̄sonā absoluentēz vel absolutionis actum in singulari vel plurali de necessitate non requirit ad essentiam sacramenti. hec Ri.

¶ Vtrū quis possit confiteri publice peccata sua. R̄spondeo fm̄ Job. an. q̄ si vult publice confiteri ex magna contritione vel h̄mōi q̄ p̄t nec ob. verbū solus. quia illud fuit appositum. vt liberius q̄s ad confessionē accedat.

¶ Vtrū cui quis dubitat de aliquo peccato an sit mortale teneat illud confiteri. R̄spondeo fm̄ Tho. tenet. al̄s periculo se cōmittit ⁊ mortaliter peccat. Sicut etiā q̄ aliqd̄ cōmittit vel omittit in quo dubitat esse mortale. Notandū tū fm̄ logicos q̄ differentia est inter sciam. opinionē ⁊ dubitationem. Scire em̄ est aliqd̄ firmiter credere sine aliq̄ hesitatione alterius p̄tis. Opinari vō est assensus ad aliquā rē. tū cū aliq̄li formidine alterius p̄tis. Dubitare vō. p̄p̄ie d̄i q̄n̄ quis ad aliquā rē q̄ ad assensuz est indifferēs ⁊ in equi libi. ita q̄ nō magis mouetur ad vnā partē q̄ ad aliā. Et in casu n̄so q̄n̄ q̄s est in dubio de mortali tenet p̄fiteri. Secus aut̄ si esset in opinione q̄ nō esset mortale. h̄z cuz aliquali formidine ⁊ scrupulo.

¶ Vtrū p̄ confessionē generalē delectant venialia. R̄spondeo fm̄ Ri. q̄ p̄ cōfessionē generalē sacramentalē faciā sacerdoti de p̄ctis venialibz etiāz de generibz singuloz nō de singulis genēz remittunt venialia p̄ modū merit. Inq̄ntū excitat motū voluntatis et seruoze charitatis p̄ q̄ sit venialū remissio. Et ex vi sacri. s. p̄ absolutionē sacerdoti. Per aliā vō con-

fessionē. s. non sacramentalē non fit venia iū remissio ex vi sacri. h̄ tantūmodo p̄ modū merit qd̄ p̄ncipalit̄ consistit in cōtritione ad quā habendā inuaf̄ h̄o p̄ cōfessionē generalē et orōnē sacerdotale. R̄o autē q̄re ad remissionē venialū nō est necessaria p̄trino sp̄alis nec cōfessio est. q̄ nō auertunt a deo. ⁊ simul stant cū charitate.

¶ Vtrum p̄ generalē cōfessionē delectant mortalia oblita. R̄spondeo fm̄ Ri. q̄ p̄ cōfessionē generalē cū generali p̄tritione remittunt mortalia oblita. De em̄ ab hoīe nō requirit vltra id qd̄ p̄t. De oblitis aut̄ q̄d̄m̄ oblita s̄: h̄o in sp̄ali nō p̄t cōteri nec cōfiteri. tenet tū h̄o facere qd̄ in se est vt oīa sua p̄cā mortalia ad memoriā in sp̄ali reuocet. ⁊ si de oblit̄ postea memo. fuerit. tenet postea de illis in specialiter conteri et confiteri.

¶ Vtrū requirat cōfessio vel p̄ntia de peccat̄ ante baptismū. R̄spondeo fm̄ Ri. di. xvij. i. iij. q̄ p̄ntia p̄ accipi vel inq̄ntū est virtus vel inq̄ntū est sacm̄. Secō mō nō est necessaria p̄ntia de mortalibz p̄cedentibz baptismū. Primo mō p̄t p̄siderari inq̄ntū formata. ⁊ sic etiā nō est necessaria de p̄cedentibus baptismū. vel p̄t p̄siderari inq̄ntū informis. i. quedā p̄cti detestatio cū. p̄posito em̄dādi q̄nis nō oīno sufficiens ad expulsionem peccati. ⁊ hec ad m̄m̄ ē necessaria de oībz p̄ctis actualibz mortalibz p̄cedentibz baptismū tanq̄ causa remouens. p̄hibens susceptionē diuine grē que in baptismo dat̄ illis in quibz remota sunt impedimēta. p̄hibentia susceptionē diuine gratie.

Confessio. ij. qualiter

teneamur ad eā. Vtrū sit de necessitate salutis. ⁊ an sit de iure diuino vel positiuo. Canoniste in. c. ois de pe. ⁊ re. vidēt tenere q̄ sit de iure positiuo. Et ad hoc est glo. de pe. dist. v. in summa q̄ vult q̄ cōfessio sit instituta a quadaz vniuersali traditione ecclesie. Et ideo infert q̄ infideles nō tenent ad hanc confessionē. Secō infert q̄ greci non tenent ad confessionē ex quo non acceptauerunt h̄mōi constitutionē sicut nec votum castitatis. Sed theo. tenet exp̄sse q̄ est de iure diuino. Et p̄z p̄. S. Bon. Ri. ⁊ Sco. in. iij. di. xvij. Et q̄ xp̄us p̄cepit implicite Math. viij. in figura cū dixit leproso vade oīde te sacerdoti. Et p̄cludit Sco. q̄ tenendū est vel q̄ cōfessio sit de iure diuino p̄mulgato p̄ euangelū. vel si hoc non sufficit. necesse est dicere q̄ est de iure diuino p̄mulgato p̄ xp̄m̄ apostolis ⁊ p̄ apostolos ecclesie absq̄ omni scriptura sicut multa alia tenet ecclesia oīten? sibi p̄ apostolos. p̄mulgata sine scriptura cui? fundamentū est Jo. xx. Multa quidē ⁊c. et habet extra de cele. mis. c. cum marthe. Et fm̄ hanc opinionē que videtur securior infideles et greci tenentur ad confessionem.

¶ An autē homies existētes in lege nature aut in lege moysayca teneant ad confessionē. R̄spondeo fm̄ Ri. in. iij. di. xvij. ar. ij. q̄ duplex ē p̄fessio. s. mēralis q̄ fit soli deo. ⁊ hec est de iure nature. ⁊ ad hanc omnes tenebantur obnoxij peccato mortali. Alia vero est confessio sacramentalis que fit sacerdoti.

Confessio. ij.

Et ad hanc non tenebant homines in lege veteri
scz in speciali & distincte p̄fiteri. s̄ in generali & indi-
stincte ad quā tenebant p̄ determinationē sacrifici-
orum. Et vide qđ notat Ar. flo. in sum. ti. de negli-
gentia sacror̄ qđ penitētia lapsō in mortali post ba-
ptismū necessaria est actu si pōt. i. vocali p̄fessione
al's. p̄positū eius sufficit si p̄tritus ē. Et q̄ntū est de
iure diuino sufficit quicūq; ante mortē Luce. xiiij.
Nisi p̄niam egeritis: oēs simul p̄bitis. Similit̄ et
sumptio eucharistie actu vel p̄posito habēt vsū
rōnis. necessaria est de iure diuino an̄ mortē. Job.
vi. Nisi māducaueritis car. fi. hoīs zc. S; hoc nō
sufficeret q̄ntū est de iure positiuo.

¶ Vtrū papa possit cū aliquo disp̄sare ne p̄fiteat
Rūdeo fm̄ Ri. vbi s̄. qđ confiteri sacerdoti est de
iure diuino. s̄ obseruātie eius circūstātiō est de
iure pure positiuo. Cū ḡ papa sit subdit' iuri diu-
no & sit s̄. om̄e ius positiuū disp̄sare nō pōt cū aliq̄
qđ nō teneat p̄fiteri. Sed qđ nō teneat confiteri eo
modo qđ determinatū est a cōselio generali. in hoc
papa pōt disp̄sare: quia illa circūstātia est de iure
pure positiuo.

¶ Vtrū autē papa teneat cōfiteri. Panoz. in. d. c. 117
ois dicit qđ aut p̄fessio est de iure diuino. & tunc in-
dubie tenet cōfiteri. ar. c. sunt quidā. xv. q. j. Sed
non ligat̄ verbis hui' p̄stōnis vt teneat p̄fiteri tpe
ibi deputato cum ipse nō sit alicui subiect' & par in
parē nō hz imperiū. Aut cōfessio est de iure positi-
uo. etiā si ex dicto Jaco. v. cōfitemini alterutrū zc.
Et tunc papa non artaret. qđ maiorē prātē hz pa-
pa qđ habuit Jacob' cū ille nō fuerit papa. & esto qđ
fuisse papa: tū par in parē zc. Sed ex alio putat
panoz. papā indubie teneri. qđ bec cōfessio saltē est
inducta ex generali traditōe ecclesie & cōcernit vni-
uersalē statū ecclesie: s̄ quē papa non potest. cū ab
oib; summis pontificib; sicut ab alijs xp̄ianis la-
tinis bec institutio fuerit recepta cōiter ad hoc. j.
q. viij. Et si illa. Itē p̄ hoc decoloraret̄ status ecclie
qđ facere nō pōt p̄ no. in. c. p̄posuit de p̄ces. p̄ben.

¶ Dis fidelis saltē semel in āno tenetur ex p̄cepto
postqđ ad ānos discretōis venerit cōfiteri oia p̄ctā
sua. vt in. d. c. ois. Non tū ex vi p̄cepti. d. c. ois. te-
netur p̄se ad p̄fessionē tpe paschali. s̄ q̄cūq; tpe
āni confiteat̄. satisfactū est p̄cepto ecclesie. Secus
de cōione. Et nota. fm̄ panoz. in. d. c. ois qđ tres s̄
gradus ānoz discretōis. Prim' est: cū est doli ca-
par. Et hoc requir̄ ad p̄fessionē. & fm̄ Sco. in. iij.
di. xvij. qđ ad p̄fessionē q̄s dī hīc ānos discretōis
q̄n q̄s instructus & interrogat' ordinate p̄cipit di-
stincte qđ instū. & qđ instū in lege diuina. qđ p̄t
facilit̄ videri: si ad ordinatas interrogationes ordi-
nate r̄deat. Et s; fm̄ glo. in. c. j. de delic. pu. doli
capar dicat̄ puer vel puella. vij. ānoz. Intelligit̄
in plurib;. Mā mag' accelerat̄ in vno qđ in alio: vt
legit̄ in dialogo Diego. de puero. v. ānoz qđ bla-
sp̄hemauit deū. & arreptus a demonio expirauit.
Et sicut in aliq̄bus accelerat̄. ita in aliq̄bus tardat̄
qđ ad confessionē non obligant̄. ex qđ non sunt doli
capaces: nec in ānis discretōis. Scōs gradus ē.
cū est pubes. & ista etas requir̄ ad matrimoniu &
ad ingressum religionis. de despon. impu. c. ij. & c;

de regula. c. j. li. vj. Et bec etiā etas regularit̄ requi-
ritur in sacro eucharistie qđ est. xiiij. ānoz in pue-
ro. & xij. in puella. de hoc tū non pōt regula gene-
ralis dari: vt dictū est de tpe confessionis. quoniā
multi reperiunt̄ in etate. x. vel. xj. ānoz maioris
discretōis qđ aliqui alij. xiiij. vel. xv. ānoz. Et
ideo stabit̄ arbitrio confessionis vel parentū. Ter-
cius gradus est quo ad administrationē bonoz
Et talis dicit̄ esse in annis discretōis post. xv.
annū. ff. de mino. p̄ totū. Diuerso ḡ respectu consi-
deratur ista discretio.

¶ Vtrū teneamur confiteri peccata qđ manifesta
sunt. Rūdeo nō sufficit aliqđ esse notū iudici: nisi
sit ei notū in forma iudicij. Et ideo q̄uis p̄ctā mani-
festa: nota sint sacerdoti. quia tū non in forma iudi-
cij oportet ea confiteri.

¶ Vtrū hō statim teneat p̄fiteri. Rūdeo fm̄ Ri.
in. iij. qđ cū istō p̄ceptū de cōfiteō sit affirmatiuū
non obligat ad semp s̄ ad aliqñ. l. ad tps determi-
natū qđ ecclesia determinauit ad semel cōfiteōndū
in anno. Et sic regularit̄ non tenet q̄s statim con-
fiteri: nisi in q̄tuor casibus. Vnus est rōne sacri. s.
q̄n vult cōicare vel celebrare. Dicit tū Ri. in hoc
casu qđ forte de p̄pino expectet aliū. cui deuoti'
& securius p̄fiteat: nullo iure cōicare p̄hibet: si ve-
re penitet. Scōs est rōne piculū: vt q̄n est in nota-
bili & imminēte piculo mortis. Tercius rōne scie-
scz q̄n conscia dicit̄ qđ statim teneat p̄fiteri. Quar-
tus rōne dubij. s. q̄n p̄bilit̄ videt se ampli' āno
illo copiam confessionis hīc non posse qđ ipm̄ possit
absoluere. Sed nunqđ religiosi teneant statim cō-
fiteri: Rūdeo. aliqui dicunt qđ sic: si mortalit̄ pec-
cauerunt & p̄ byteri copiaz habeant. & intelligunt
statim. sicut dicit̄ recta rō. Ri. tū dicit qđ religiosi
rōne suoz statutoz & sui stat' tenent̄ confiteri fre-
quentius qđ statuat̄ conciliū generale. nec tū. p̄ter
hoc sequit̄ qđ teneant statim p̄fiteri habita cōfesso-
ris opportunitate nisi adlit̄ dies quo fm̄ statutū
religionis sue tenerent̄ confiteri. Videndū tamē
in hoc esset si h̄mōi statuta religiosoz obligent ad
peccatū mortale vel ne.

¶ Vtrū teneamur confiteri circūstantias pecca-
torum. Rūdeo fm̄ doc. qđ circūstantiaz quedam
sunt trahentes in aliam speciem p̄cti. Et istę sunt ne-
cessario confitende. Verbi gr̄a. Alienum accipere
est illicitū. sed sp̄ali p̄hibitione p̄hibet accipere de
loco sacro. Et ideo sp̄ale peccatū sacrilegij p̄ hanc
circūstantiā constituit̄. Illicitū est non suā cogno-
scere. s̄ si p̄pinqū: speciali p̄hibitione p̄hibet. Et
ideo speciale peccatū p̄ hanc circūstantiā determi-
natur. l. incestus. Itē coire cū muliere coniugata &
h̄mōi. Frequētia etiam est circūstantia ponens
aliud peccatū. quia q̄libet vice cōmittitur nonum
peccatū. Ideo necessario confitenda. et numerus
peccatorum si ad memoriā reduci possit. Quilibet
enim numerus adiunctus alteri numero consti-
tuit nouā speciem fm̄ philosophū. Et ideo aliqui
dicunt qđ numerus non est circūstantia. quia nō
est vnū. sed multa. Aduerte tamen qđ non solum
petende sunt circūstantie trahentes ad aliud ge-
nus peccati. de peccatis cōmissis in opere. verum

Revera confessio

etiam oris et cogitatiois quoniam quidē euz cogitatioe fuit deliberatus p̄sentis ad mortale. Item circumstantia festi est necessaria. imo Alex. de ales in. iij. dicit quod est duplex peccatum: sicut cum quis vno actu coit̄ opprimeret puellā. et ex illo actu morerē: committit tunc duo peccata mortalia. et sic finem ibi ē vnus actus et duo reatus. In casu tñ quo quis simplex et rudis nesciret numerū peccatorū: specificare posset teneri ad deonerationē conscientie p̄fessoris opinio Arabi. et directioe vt iufficiat dicere se multo tiens peccasse: vel se tanto tpe in tali peccato p̄durasse. vtputa p̄ annū tenuisse peccatū. vel h̄mōi. Circūstantie necessario cōfitemde et trabentes ad aliam sp̄m̄ peccati finem doc. sunt octo. vtz conditio rei: modus peccandi: locus: tps: numerus: qualitas: inductio et accidens. Quedā vō sunt circūstantie aggrauante et in eadē sp̄e: sicut scientia: ingratitude: et h̄mōis: has circūstantias finem docet. h̄ bonum esset confiteri: tñ nō est necessariū. Quedam vō sunt circūstantie alleuantes: et has nō ē necesse cōfiteri: nec bonū. Per accidens: tñ ne cōfessor scandalizetur: vel etiā vt eius inquisitōm satisfaciat: vel si r̄tū deuiat q̄ sit in genere veniali: q̄ tenet dicere genus peccati. Bonū est illas confiteri: vt si quis comedat carnes i quadagesima ex dispensatōe et cā.

¶ Quidrum homo teneatur p̄fiteri peccata venialia? Rūdeo finem Sco. in. iij. di. xvij. q̄ nullus tenet confiteri venialia: sed solum mortalia. h̄ quidam dicant q̄ si habet mortalia tenetur p̄cise ad cōfessionē illorū et nō venialū. Si autē habet solum venialia propter p̄ceptū ecclie: tenet in illo casu ad illorū cōfessionē. h̄ hoc nō placet Sco. q̄ euz in d. c. omnis dicatur omnia peccata sua aut fit distributio p̄ peccatis venialibus: aut nō. Si sic ergo habens mortalia virtute illius p̄cepti: tenet ad cōfessionē illorū venialium. Si non: ergo nō h̄is mortalia sed venialia nō tenetur ad cōfessionē et siccludit q̄ ex statuto ecclie q̄s nō tenet ad p̄fessionē venialū in quocūq̄ casu: nec in hoc ecclia specificauit p̄ceptū de cōfessione: et rōnabiliter: quia ip̄a vtitur sacramento penitētie tanq̄ secūda tabula cōtra naufragiū. quod nō est in venialibus. Nā per peccatū veniale nullus piclatur extra nauem ecclie: q̄ peccatū veniale statim charitate que est nauis saluans. Nec aliquis tenetur ad aliquam contritiōem de venialibus: immo in actuali voluntate vel in actu venialis mouens saluabit. vapulabit sū. Nō videt autē q̄ aliquis teneatur ad cōfessionē de eo de quo non tenetur h̄re attritiōem vel p̄tritiōem. et tali extū sine mortali: sufficeret dicere sacerdoti. Dñe regratio: deo: q̄a ex quo fui vltimo cōfessus: nō habeo cōscientiaz de mortali: da mihi eucharistiā. et finem Sco. de talū meritis thesaurus ecclie cōgregatur.

¶ Quidrum in aliquo casu teneat quis cōfessionē iterare. Rūdeo q̄ cōfessio vere et legitime facta nō est iteranda: nec tenet quis obedire p̄cipienti vt iterū confiteatur. Et finem De. de pal. papa nō posset condere legem in hoc. Aliqui tñ sunt casus: in quibus necesse est p̄fessionē iterare. Primus quō

confitetur ei qui non potuit absolueri. Secundus quō confitetur scienter illi q̄ nesciuit discernere inter peccata mortalia et venialia. Tercius quō quis fictē cōfiteatur: vt deest est s. cōfessio. j. Quartus quō quis nō confitetur integre oīa peccata mortalia: de quibus nō est legitime cōfessus: h̄ scienter vel ex ignorantia crassa vel notabili negligentia omittit aliquod peccatū mortale: aut circūstantia que trahat ad aliud peccatū: aut etiā omittit confiteri peccatū de quo dubitat: an sit mortale. In oībus his tenet reiterare cōfessionē. et quo ad diligentia adhibendam Ricb. n. iij. di. xvij. ar. ij. q. vj. dicit q̄ si penitens nō fecit diligentē p̄paratōnem: ed tunc in ignorantia affectata vel crassa: seu ex obliuione p̄cedente a propria notabili culpa que equipat dolo tenetur iterum confiteri. Et nota hic. q̄ si p̄fessor habebat auctoritatē absoluendi ab oīi ex cōcauione et casibus: si intendebat absolueri quōcum eo p̄fessus fuit: h̄ peccatū oblitum eēt casus reseruatus vel ex cōcauio poterit nihilominus secūdus p̄fessor eū absolueri: q̄ nō ā plus ē casus reseruatus vel ex cōcauio: h̄ solūmō ē peccatū simplex. et iō Donal. et Rod. p̄sūt q̄ si q̄s a p̄p̄el legato absoluit vel h̄mōi bñ fac. si de oīb̄ ex cōcauio: et peccatis de q̄b̄ etiā nō recordat̄ fac se absolui et d̄ irregularitatibus secū disp̄sari. q̄ si postea de aliq̄b̄ alijs recordaret nō tenet iterū absolutōz s̄rere. h̄ de peccato teneat si mortale fuerit: cōfiteri. et hec faciunt p̄ religiosis q̄ in visitatōnibus suoz p̄latoz absoluiunt ab ex cōcauio: et alijs censuris et irregularitatibus. vt amplius eū p̄dica venerunt ad noticiam non teneant cōfiteri. h̄ de peccato sic. qd̄ nota. Quintus quō quis omisit scienter ex p̄temptu seu negligentia notabili facere p̄niam sibi iniunctaz p̄ mortali. scus p̄ veniali. nā tunc peccat mortali. q̄ facit p̄ p̄ceptū vicarij dei et etiā ecclie. vt in. d. c. oīs. Si tñ recordaret p̄niam iniunctaz: et implere vellet nō optz eā iterare. et Sco. in. iij. limitat hoc si penitens eā acceptet. nā finem eū penitēs nō tenet acceptare aliquā p̄niam. h̄ sufficit q̄ habeat p̄positā acceptādi h̄c vel in purgatorio. et iste pp̄ hoc n̄ d̄ eēt in malo statu imo in bono ex q̄ ex seruoze charitatis magis intendit puniri in purgatorio. vbi s̄d̄ ge intensi p̄niet q̄ h̄c et sufficit q̄ satisfaciat in ope h̄c vel in voluntate in purgatorio.

¶ Sz pone q̄ penitens nihil dicat q̄ velit facere p̄niam in purgatorio: queritur an teneat recipere et explere p̄niam sibi iniunctā a sacerdote. Rūdeo finem Ricb. in. iij. di. xvij. q̄ sacerdos aut iniungit penitentiā rōnabilem. et discretā. aut irrōnabilem et r̄ndi cretam. Si secūdo mō. penitens nō tenet eam recipere: q̄ sacerdos talē p̄niam iniungendo abutitur clauē potentie et scientie. Si primo mō. dico q̄ penitens tenetur tenēre necessitatis eam recipere. et p̄ vrb̄ explere: q̄ talē p̄niam iniungendo clauē vtitur rec̄e. Et si penitens ex deliberatōe et absq̄ legitima cā omisit explere mortale peccauit. Si tñ penitēs sentiat p̄niam sibi iniunctā graue. et ad obseruandū p̄culosam: sua infirmitate pensata. dz ad eundē p̄fessorē: vt ad aliū si illū h̄re nō pōt recurrere. Et dicit ibi Ricb. q̄ et p̄fessor p̄t inē

Confessio. iij.

dicere familiaritate aliquarum personarum si videt propter huiusmodi conversationem vel aliam causam venire in per iudicium aie illius. vltimo honoris dei. et penitentem tenetur hanc penitentiam recipere et obsequare. hec Ric. Quoties ad penitentiam iniungenda cautius faciet confessor quod penitenti penitentiam iniungat quam statim in statu gratie possit agere. et postea aliam adiungere quam non intendat per penitentiam sacramentali imponere. Sexto quod penitens esse excommunicatus quo casu si absolutus est a peccatis excommunicatio manente. tunc necesse est ut iterum confiteatur ex quo illa absolutio fuit nulla ut infra dicitur Confessio primo.

Utrum secundus confessor possit commutare penitentiam iniunctam ab alio confessore: Rudeo. Donal. i. sum. dicit quod si pena est iniuncta in casu reservato superior non potest inferior relaxare vel commutare sine licentia eius qui iniunxit nisi urgeat necessitas vel sua deat utilitas. Pium. n. est interpretari quod superior in his casibus concesserit inferioribus potentiam commutandi vel relaxandi. Si autem non erat casus reservatus superior: sed talis erat de quo ab initio potuisset inferior penitentiam iniungere. inferior relaxare vel commutare poterit nisi certum sit quod superior reservauerit sibi relaxationem vel commutationem.

Utrum ingratitude qui incurrit propter quodlibet peccatum mortale debeat confiteri. Sic secundum doctorem. quod ingratitude peccatis quibus est speciale peccatum. quibus est circumstantia generaliter sequens omne peccatum mortale. Peccatum. n. spiritum recipit ex intentione peccantis secundum philosophum. Ille enim qui mechatur ut furc magis est fur quam mechus. Si igitur aliquis peccator in contemptum dei et suscepti beneficii aliquid peccatum committat illud peccatum trahitur ad spiritum ingratitude et hec ingratitude est speciale peccatum et tunc necesse est confiteri: quia tunc non est circumstantia sed peccatum per se. Quod autem est circumstantia tunc non est necessaria ad confessionem sed optimum sit in omni confessione dicere culpam suam de ingratitude quae habuit ad offendendum deum. Idem dicendum est de negligentia: qua forte vltimo sunt in recogitando peccata.

Utrum recidivans teneatur confiteri priora peccata. Rudeo secundum Tho. in quarto directe quidem recidivans. peccata dimissa nullo modo tenetur nec in generali nec in speciali cuiusque confiteri: sed indirecte sicut illud sine quo sciri non potest debitis satisfactionis modus tenetur recidivans notificare peccata dimissa quantum sufficit ad hoc ut sciatur quod satisfactio ei congrue possit iniungi. ut si ipse frequenter lapsus carnis passus est ex aliqua occasione illa occasio per satisfactionem praedatur. Et si de alijs peccatis. et ad hoc videtur sufficere confessio dimissorum peccatorum in generali. Tamen quibus ad alia specialia oportet descendere secundum quod confitens viderit opportunum. Ad. n. praeter in his aliqua certa mensura praefigi. et in. c. ois. de pe. et re. sentit quod recidivans tenetur confessionem iterare ratione ingratitude: tunc hoc confiteri non tenetur nisi ut dictum est.

Utrum liceat confiteri peccata que quis non commisit: Rudeo quod non. talis. n. si non est peccator mendando efficeretur peccator.

Utrum autem omne mendacium dictum in confessione sit mortale: Rudeo quod non solum illud quod est pernitiosum: puta per famam suam vel alterius vel contra illud quod necessario habet confiteri. Unde si taceret vel negaret aliquid peccatum quod fecit. et de quo non est legitime confessus peccaret mortaliter. Secundo si alius esset confessus. Et praedicta intellige nisi ex aliqua rationabili causa taceret: ut quod forte timet probabiliter quod confessor revelaret confessionem: vel quod sollicitaret eum ad malum et huiusmodi in quibus casibus possit uti verbis palleatis.

Quid si probialis sacerdos sciat vel credat impedimentum esse perpetuum in matrimonio aliquorum suorum probianorum. nunquid tenetur revelare in foro penitenti vel ex. Rudeo secundum Donal. quod aut sciat aut probabiliter credit quod illud impedimentum possit probari an non. Primo casu debet eis revelare ut ipsi percurent divorcium vel se habeant ut frater et soror. vltimo si sacerdos denunciaret hoc superiori et subministrat probatorem si oporteat. quod cum sit prelatus tenetur ad illud preceptum: Si peccaverit in te etc. Si autem sciat aut probabiliter credit quod probari non possit non tenetur eis dicere nisi credat quod super hoc laborarent crassa ignorantia in quo casu debet eis dicere Idem si probabiliter credit quod pati sint super hoc acquiescere consilio bonorum aliter eis non tenetur dicere.

Confessio. iij. Qui. l. sit confitendus. Et regulariter quibus debet sacerdoti confiteri Jo. xx. Quorum remiseritis etc.

Utrum necesse sit confiteri proprio sacerdoti. Rudeo secundum Ric. in. iij. dist. xvij. quod proprius sacerdos dicitur tripliciter vel ex iurisdictione ordinaria. ut sacerdos probialis episcopus vel papa vel ex iurisdictione delegata ut ille cui committitur potestas audiendi ab aliquo istorum trium vel a legato. d. pape: vel a iurisdictione a iure concessa sine permissione. Sic dicuntur proprii sacerdotes illi quos episcopi vel abbates exempti in suos eligunt confessores. extra de pe. et re. ne per dilatationem. Sic etiam est proprius sacerdos presbyter quicunque illius quae audit constituti in articulo necessitatis si proprius sacerdos aliquo praedictorum modorum non potest habere. hoc etiam modo est proprius sacerdos vagabundorum quicunque presbyter probialis in cuius probia voluerint confiteri. quod tales nullum habent domicilium. Sic etiam est proprius sacerdos peregrinorum ad sancta loca quicunque probialis presbyter cui voluerint confiteri de commissis postquam recesserunt a iurisdictione illius in cuius potestate habent domicilium. Sed de hoc infra. Accipiendo autem proprium sacerdotem per sacerdotem habentem iurisdictionem aliquo praedictorum modorum non est confessio facienda nisi proprio sacerdoti. ad hoc ut homo non transgrediat preceptum et sequatur confessionis effectum. summo vero proprio sacerdote primo modo: ut puta illum qui habet iurisdictionem ordinariam sed sit ei regulariter facienda confessio. In multis tamen casibus non oportet ut infra ostendetur. Et vide panos. i. d. c. ois. ubi dicitur quod proprius sacerdos appellari potest presbyter probialis. Episcopi loci legatus in provincia et ipsorum penitentiarius. Item vicarius generalis episcopi. Item

Confessio. iij.

- potestas eligendi: p̄fessores nō dependet a voluntate ordinarioꝝ: sed fratruꝝ. Et ideo ip̄i ministri et custodes possunt hoc facere sine alia requisitione. Sufficit ergo quo ad substantiaalia seruet forma. s. in p̄fessione licētie sup̄ audicēdis cōfessionibꝝ. Illa aut̄ tria substantiaalia q̄ peti debent sunt hec. s. p̄fessiones audire: penitētiās imponē: ac b̄nficiū absolūtiōis impendere. Et ideo petēdo illa tria seruat̄ est forma. d. de. 7. nihil aliud requirit̄ fm̄ Dat. et Zen.
- ¶ Secūdo quero in eo q̄ hāc potestates p̄ntandi fratres p̄mittit aliquibꝝ p̄latis ibi nominatis. s. ministriꝝ 7 custodibꝝ quo ad minores. An liceat alijs puta guardianis. Glo. in verbo custodes dicit q̄ nō: licz̄ p̄dicti ministri 7 custodes possunt p̄ se p̄ferre ad p̄sentia p̄latoꝝ ac etiā p̄ alios. 7 ita mittere possent guardianū. licz̄ ip̄e guardianus sua autoritate hoc facere nō p̄sser.
- ¶ Tercio an ministri 7 custodes possint p̄sentare p̄fessores p̄ alios: dicit q̄ sic p̄ ter. ibi representent vel faciāt p̄sentari. Et ideo q̄ non dicit p̄ quem fieri potest p̄ quēcūq̄.
- ¶ Quarto quero de quibꝝ p̄latis loquit̄ ibi p̄latoꝝ eorūdem: Rū. fm̄ Car. vbi s. q̄ p̄latis: quibus debent tales p̄ntari intelligunt̄ illi qui in loco habent iurisdictionē ep̄alem vel quasi. Ita q̄ nulli dioceſano subsint ip̄i nec eozꝝ subditi. 7 hoc tenet etiā pau. Et sic quo ad tales nō sufficeret licentia dioceſani.
- ¶ Quinto quero an licentia possit peti a p̄lato extra territoriuꝝ: Pau. dicit q̄ sic: cum sit voluntarie iurisdictionis.
- ¶ Sexto quid si vacat sedes: Pau. dicit q̄ prius petetur a capitulo.
- ¶ Septimo qd̄ si nō p̄t h̄i copia p̄latis vel est excommunicatꝝ: suspēsus: vel interdictus: Pau. dicit q̄ prius petet̄ a suo vicario in sp̄ialibꝝ si habz̄. de rem. or. in. vj. c. cum nullus. s. ep̄o. Si nō habet 7 maliciose hoc fecit forte possunt eligere sine licētia dicit t̄n̄ tutius adire papā vel sup̄iorem eius. ix. q. iij. cum simus. Secūdo casu cum p̄latus est excommunicatꝝ 7c. dicit Pau. q̄ adhibet̄ is q̄ habet sup̄plere defectū ad hoc de cōce. p̄. q̄ diuersitatē.
- ¶ Octauo an huiusmodi fratres electi debeant p̄sonaliter p̄sentari. An v̄o sufficiat q̄ verbaliter vel per aliū p̄sentēt: Glo. in. d. de. vult q̄ requiratur p̄sonalis p̄sentatio. Et intellige quādo p̄latis hoc petunt. Et hoc videt̄ inuere ter. in. s. numerus ibi q̄ si forte 7c. vbi habet̄ q̄ dicti p̄latis possunt huiusmodi p̄fessores recusare. Et si hoc ergo necessaria est p̄ntia corporalis. nō etiā possunt eos reprobare nisi eos videāt 7 examinet de sex qualitatibꝝ que ponunt̄ in ter. Si t̄n̄ sine causa rōnabili nolent admittere vel dare licentiā fm̄ zen. tunc fratres auctoritate p̄pria possunt audire p̄fessōes dicit etiā istos sine causa non posse repellere. nam q̄ causam p̄dicendi nō habet debet haberi p̄ volente de ap. suggestum.
- ¶ Nono quero infra quātū t̄p̄us a die p̄sentationis p̄t p̄latus aliquē deputatū repellere. So. p̄sentatio Inter cūctas dicebat̄ intra triduiū quod

erat rationale. sed cū sit sublata. Land. dicit hoc esse arbitrarū de offi. dele. de causis.

¶ Decimo quero si vno remoto alius subrogat̄ qui etiam reijcat. Glo. soluit q̄ etiam ex causa p̄t sine causa non.

¶ Undecimo si p̄latis cum isti offerunt̄ r̄ndēt q̄ nolunt admittere dicēt̄ non p̄sentens: q̄ nolimus admittere. videt̄ q̄ sine alia p̄sentatione possunt p̄ntandi p̄ q̄s nō stetit p̄fessōes audire.

¶ Duodecimo q̄ro si om̄ssa p̄ma oblatōne de q̄ s. ibi generales 7c. veniūt p̄sidentes cū fratribꝝ corā p̄latis 7 petant eos admittere. Land. tenet q̄ teneat p̄. c. causam de referi. p̄ hoc ista littera que nihil exigit nisi q̄ p̄sentent.

¶ Tercio decimo. Quid si p̄latis nō recusant dare licentiā: si nec p̄cedūt. Glo. dicit q̄ post trinam requisitiōē locū hz̄ p̄uilegiū de q̄ hic.

¶ Quartodecimo q̄ro in hoc qd̄ dicit. q̄ possunt audire p̄fessiones sibi p̄fiteri volentiū 7 sic omniū volentiū cum generalit̄ loquat̄. cū t̄n̄ sint aliq̄ religiosi qui fm̄ statuta suozꝝ ordinū p̄fiteri non possunt nisi suis p̄latis. Glo. soluit q̄ p̄ hanc p̄fessionē nō p̄phendunt̄ illi. Sed Land. dicit q̄ audire possunt p̄fessiones quozꝝcūq̄ in casibꝝ in quibus absolui possent a suis curatis. Et hoc etiam si sint religiosi exempti. scholastici vel nō. q̄ hec est quedam gratuita 7 specialis p̄missio quā papa in fauorem aiaz̄ ex plenitudine potestatis ordinat que in nullo subiacet vel dependet ab alijs formis seu p̄uisionibꝝ cōmunit̄ statutis. Sed car. dicit verū esse qd̄ dicit glo. quam tenet Pau. di. q̄ in religiosis non habet locū p̄stitutio dicte de. si statuta religiosozꝝ eis p̄hibent cōfiteri alijs q̄ suis p̄latis: q̄ non habent velle de elec. si religiosus. li. vj. Non possunt ergo dici volentes.

¶ Quindecimo qd̄ si ep̄us p̄tendit cum fratribꝝ sup̄ numero que dicit excedere. Glo. dicit q̄ ep̄us p̄t reijcere si ultra modū solitū p̄ntent nec hoc exigit populū multitudō. Recipiet̄ ḡ ep̄s numerū q̄ sibi videt̄ de reliq̄s recurrat̄ ad arbitriū boni viri. i. iudicis q̄ dz̄ esse mediꝝ fm̄ Car.

¶ Sextodecimo nūquid fratres p̄ntati p̄latis ut s. possint audire p̄fessiones subditiōū extra ciuitates vel dioceſes. talū p̄latoꝝ: Rū. fm̄ Car. q̄ nō p̄ ter. ibi. extra ciuitates 7 dioceſes. in quibꝝ fuerint deputati p̄ quas eos volumus 7 non per p̄uincias deputari p̄fessōes nullatenꝝ audiri. Et sic intra ciuitates 7 dioceſes deputati possunt sine aliqua limitatiōe qui sic deputati vbi licz̄ audire p̄nt p̄fessiones etiam in domibꝝ seculariū cōtradicentiū etiā sacerdotibꝝ parochialibꝝ. naz̄ ex quo p̄hibet̄ extra p̄mittit̄ intra. ar. j. q. j. extra catholica. nā quecūq̄ est intra limites cedit limitato de le. iij. l. patronꝝ. s. Sempromio.

¶ Decimosextimo nūquid ministri p̄ se vel per alios possint p̄sentare fratres p̄fessores cōmorantes extra dioceſes. Glo. dicit q̄ sic. dūmodo ip̄orū locus sit vicinus dioceſi. Exemplificat glo. dicēs. dato q̄ fratres non haberēt locā mutine possent t̄n̄ p̄latis ab ep̄o mutine petere licentiā 7 p̄ ip̄a dioceſi electionem facere.

Decimo octavo an fr̄s cōfessores audire valeat sine h̄mōi p̄ntatione: dicit q̄ sic si fr̄s vel illi qui volunt cōfiteri h̄nt licentiā a p̄rio sacerdote: q̄ tales tunc sunt in dispositione. c. ois de pe. 7 re. q̄ nō est sublata nec cōrecta p̄ de. dudum.

Decimo nono nūquid postq̄ plati cōcesserunt licentiā fratribus p̄ntatis audiēdi p̄fessiones possint reuocare: R̄n. Glosa. dicit q̄ sine cā reuocare non possunt. Idem Pau. 7 Zen. 7 Lar.

Decimo an talis cōcessio expiret p̄ mortē concedētis. vtrū sit ep̄alis vel papalis: R̄n. fm̄ Dir. li. j. ti. xv. q̄ p̄ mortē concedētis non expirat. q̄ papalis q̄ talia durare facit ar. extra de trasac. venies 7 q̄ iure cōi approbata. Et iō sequit̄ q̄ potius sint papales 7 apli quasi vtentes p̄tate ep̄i p̄ papam fratribus concessa p̄. d. de. Nec ob. d. de. in. §. statui mus. q̄ illud sit. p̄pter quādam reuerentiā 7 honorem qui ep̄is impedit̄ in recōpensatione relaxare sup̄ hoc subiectōnis ab eis. Et q̄ in memoriā naturalis vinculi 7 p̄ter vestigia 7 reliquias que ad huc remanēt pet̄t potius cōcessio ista ab ep̄is q̄ p̄ter aliud. Et si plati nō concederēt nihilominus hoc haberēt. Et sic p̄bent nudū ministeriū in concedendo sicut minister in baptizando.

Decimo primo q̄ro quid sit dyocesis: Pic fm̄ Lar. q̄ d̄i diuisio q̄ termini ep̄atū diuidunt.

Decimo secundo quero an fratres p̄ntati in audientis cōfessionibus debeant h̄re licentiā sacerdotis parochialis. Glo. in verbo libere dicit q̄ nō est necesse licentiā sacerdotis h̄re. Idem Pau. Idē Lar. l. 3 glo. in. d. c. ois teneat cōtrariū. Sed Jo. an. put recitat̄ Panor. in. d. c. ois dicit q̄ p̄riū glose est terminatū p̄ extrauagantē Jo. xxi. q̄ incipit. Vas electionis. p̄dicta etiā glo. p̄ Clementē quartū. tanq̄ oino falsa fuit damnata p̄ extrauagantē q̄ incipit. Quidam temere.

Decimo tercio. vtrū p̄fessi dictis fratribus teneant iterū p̄fiteri p̄rio sacerdoti. Glo. dicit q̄ nō. Et ita determinat̄ p̄. d. extrauagantē. Vas electionis

Decimo quarto an p̄ntatio facta p̄ ministros valeat q̄ ad confessores qui post talē p̄ntationē electi sunt: Sic q̄ in hoc debet attendi forma pet̄itōis et cōfessionis. Si enī petatur ab ordinarijs vt placeat habitare quoscunq̄ confessores p̄fites 7 futuros. q̄s dicti fratres elegerint ad audiēdas confessiones in dyocesi sua. Sic dico q̄ valebit quo ad oēs Secus aut̄ si peteret solū licentiā quo ad cōfessores actu confitētes: vel h̄mōi.

Decimo quinto in aliquo casu possit quis confiteri alteri q̄ p̄rio sacerdoti: R̄n. Posti. ponit octo casus in quibus p̄t quis audire confessionē alterius parochialis. Primus q̄n̄ p̄rius sacerdos est oino indiseretus 7 ignarus de pe. di. vj. placuit. nā qui vult confiteri d̄z querere sacerdotē qui sciat soluere 7 ligare: de pe. di. vj. qui vult. Hoc t̄n̄ d̄z fieri cū licentiā: vt in. d. ca. ois. vbi dicit Panor. c. sacerdos: de pe. di. vj. reducendum ad terminos. d. c. ois. vt sic vna l̄ra suppleat̄ p̄ aliā vt sit sensus q̄ d̄z obtinere licentiā si p̄t: vt in. d. c. ois vel adeat alienū: vt in. d. c. sacerdos. Et sic si neget̄ licentiā 7 nō adsit supioris copia sufficit licentiā petita. licet nō obtēta extra

de regula. licet. Si t̄n̄ confitēs prudens esset 7 cōfessorē instrueret. put sue cōfessionē expediret sibi sufficeret. Secūs q̄n̄ parochianus trāstulit domiciliū suū. nam tunc ille ad quē trāstulit iam nō est alienus. sed p̄rius extra. de paro. c. fi. Tercius q̄n̄ quis est vagabundus. ff. de iudic. l. heres absens. Quartus q̄n̄ quis querit domiciliū q̄ se trāstulerat nam 7 is sine domicilio est. ff. ad municip. l. labeo. 7. l. eius. §. celsus. Quintus q̄n̄ quis deliquit in aliena parochia: extra de rap. c. j. Iste t̄n̄ casus nō est simpl̄t̄ verus nisi forte q̄ ad forū contentiosum. vel vbi talis delicto esset annexa aliqua censura ab hōie Secūs ergo q̄ ad forū p̄niale. Sextus rōne studij vt q̄n̄ clerici de platonū suōm̄ licentiā vel alij studentes accedūt ad studia. nam tunc efficiunt̄ de foro illius ad quē accedūt dum ibi manēt. ar. ff. de iudic. l. si longius. §. j. Septimus tēpe necessitatis. vt q̄ infirmat̄ ad mortē: vel d̄z intrare iustū bellū seu nauigaturus vel trāsturus p̄ loca piculosa: vt dicitur est §. Absolutio primo in fi. Octauus si ponit spem in ratihabitōe. p̄rii sacerdotis. sed iste casus cōiter nō tenet. q̄ ratihabitio in talibus non habet locū: extra de reg. in. actus. l. vj. dicit̄ t̄n̄. No. p̄t̄ intelligi q̄n̄ ista ratihabitio non refert̄ ad futurum. l. si platus p̄fiteris p̄tentabit. sed si de p̄nti cōtentat̄ vt p̄t̄ extimari ex aliquibus coniecturis ex quibus elicit̄ ipsius plati tacitus cōsensu. vt p̄ra si talis curatus est sub d̄nio confiteri volentis. Aut eius valde familiaris: vel socius vel h̄mōi.

Decimo sexto p̄trū peregrini: romipete negotiatores 7 alij viatores possint cōfiteri alieno sacerdoti: R̄n. fm̄ v̄v. q̄ si non habent licentiā a suis curatis vel sine eorum licentiā iter arripūt non p̄t̄ ab alijs absolui nisi in articulo necessitatis. Si aut̄ de licentiā eorum p̄fecti sunt eo ipso habet̄ interpretatiuā licentiā confitendi cum sine confessione digne pegrinari non queant. ar. de off. del. p̄trea. Si etiā veniet pascha cōicari possunt. p̄pter eandē licentiā implicitā. 7 de casu ep̄ali absolui. q̄ ep̄s non retinendo sibi auctoritatem licentiandi pegrinos ex hoc ipso videt̄ eis dare confitēdi licentiā de casibus ep̄alibus sicut curatus de parochialibus. De mercatoribus aut̄ si nūsq̄ habent domiciliū nisi sequendo semp̄ nundinas. Idem est q̄ de vagabundis. Et idem est si in loco suo tenet̄ hospitium. sed nō declinat̄ illuc in pascha te cōiter. non enī tunc videt̄ ibi habere domiciliū quo ad sac̄a. Idem dic̄ de familia principis vel balui qui nunq̄ in eodem statu p̄manent. licet alicubi teneant hospitium ex quo illuc non redeūt nisi ad horam. Idem Arch. flo.

Decimo septimo p̄trū peregrinans qui habet crimen. cuius absolutionē retinuerat sibi ep̄s in pegrinatiōe possit absolui a simplici sacerdote: R̄n. v̄v. dicit q̄ p̄t absolui maxime si instat tēpus generalis cōdōnis: vt in pascha. Sed hoc dictum cōiter non tenet a doc. nisi esset casus necessitatis. Aliqui t̄n̄ dicūt q̄ si aliquo iusto impedimento p̄tenderet eius pegrinatio p̄ annum efficacē forū illius loci 7 ibi possit recipere sac̄a. Per p̄ntilegium t̄n̄ concessum per S. d. papam Sixtum quartū. indulget̄ q̄ omnes confessores ordinis minorum de obleruātia nut̄

cupati presentes et futuri possint absolueri omnes et quoscumque undecumque venientes et ad loca eorum accedentes etiam quocumque tempore cum ea tunc auctoritate quam habet ab episcopo diocesis in qua audiunt confessiones.

¶ Utrum unus sacerdos parochialis possit audire et absolvere alium sacerdotem? **R.** *fm* **Gul.** non potest sine licentia superioris generali vel specialiter expressa vel tacita. nam si episcopus scit contra sic fieri et tolerat eo ipso presumendum est tacite approbare.

¶ An autem liceat confiteri in necessitate sacerdoti heretico vel schismatico? **R.** *fm* **Panoz.** in. c. non est de spon. dicit quod nullo modo debet his confiteri ne adducerent penitentem in errorem. Et etiam in necessitate non refert si permittit omnis confessio: ut in. c. quem penitet. de pe. dist. j. et in glo. in. c. pastoralis de offi. or. Licet glo. in. d. c. non est. dicat quod in necessitate penitentia potest recipi ab heretico. Quod intelligi potest quia non esset periculum subversionis: ut quia penitens erat doctus et astutus.

¶ Utrum sacerdos parochialis debeat credere subdito dicenti se confessum alteri ut sic ei det eucharistiam? **R.** *fm* **Tho.** In foro iudiciali credit homini contra se et non pro se. In foro autem penitentiali credit homini pro se et contra se. Si ergo sit impedimentum eucharistie tale quod ad forum iudiciale pertineat: puta excommunicatio: non tenet sacerdos credere subdito. quem excommunicatum non tenet nisi ei de absolutione confiteri. Si autem sit impedimentum quod ad forum penitentiale pertineat. scilicet peccatum: tunc tenet credere. et iniuste agit si eucharistiam denegat: *cōcor.* **Def.** et **Hosti.** Et hec vera ubi non agat de iudicio tertij.

¶ Cui debent confiteri curiales? **R.** *fm* **Panoz.** in. c. ne per dilatione: de pe. et re. quod de iure cum nullus prelatum quatumcumque maximus potest sibi eligere confessorem. Ratio. quia nemo potest ligari vel absolvi nisi a suo iudice: ut in. c. omnis et quod auctore de pe. et re. Oportet ergo quod prelatum vadat ad forum suum. De iure ergo episcopus debet confiteri archiepiscopo. Archiepiscopus patriarche: patriarcha pape: papa autem potest sibi eligere quemcumque vult. Cardinalis absens causa delegationis eodem modo potest sibi eligere. ar. d. c. ne per dilatione. Ratio autem istius confessionis fuit propter nimiam distantiam. Quia isti prelati contra habent superiores nimium distantes. Tamen **Panoz.** dicit quod distantia locorum non est causa sufficiens: ut subditus possit sibi eligere confessorem propria auctoritate. nam ibi opus fuit privilegio pape. Quod intelligi nisi immineret necessitas magna. Ita quod non posset haberi recursus ad superiorem. quia tunc potest quisque sibi eligere confessorem: ut in. c. quem penitet. de pe. di. j. et in. c. pastoralis. de of. or. Nunc autem ex privilegio. d. c. ne per dilatione episcopi et superioris etiam sine suorum superiorum licentia possunt sibi eligere confessorem. Quid autem de inferioribus prelatibus circa episcopos. Sic *fm* **Panoz.** ubi dicit quod in istis inferioribus ad hoc ut possint sibi eligere confessores duo requiruntur. scilicet ut sint prelati. et sint exempti. Et credit quod verbum prelati ibi capiatur large ut comprehendat etiam rectores parochiales ecclesiarum qui largo modo dicuntur prelati. nam prelati stricto loquendo illi dicuntur qui habent iurisdictionem fori contentiosi. Capellani vero

et ceteri curiales qui sunt de familia pape confiteantur penitentiario et non alijs. Si sunt cum cardinalibus prelatum de licentia domini sui qui curam eorum habet de consuetudine curie etiam alij confiteri. Sed et penitentiario pape prelatum omnes sine aliqua licentia confiteri. Decanus vero prepositus: thesaurarius et quilibet canonicus et sacerdotes parochiales. et familia episcopi debent confiteri episcopo vel alteri de eius licentia.

¶ Utrum autem vigore consuetudinis possit quis eligere confessorem sicut vigore privilegij. **Panoz.** ubi dicit quod non potest. in. c. ij. de pe. et re. li. vj. Non potest ergo tantum consuetudo sicut privilegium.

¶ Cui debent reges et alij seculares domini confiteri? **R.** *fm* **Hosti.** si rex habet domicilium principale in aliqua civitate illi episcopo confiteri debet vel sacerdoti nisi super hoc haberet privilegia. Idem dicendum de duce Marchione et omnibus habentibus latas iurisdictiones in diversis partibus. Sed si habent domicilia in diversis locis. et non apparet quod sit principaliter possunt confiteri ei in cuius parochia morantur vel quod tutus est de licentia episcopi eligant sibi confessorem. aut si loca sunt in diversis episcopatibus. de licentia utriusque episcopi. Imperator autem et imperatrix de antiquissima consuetudine confitentur capellanis suis qui habent curam animarum suarum. Tutior tamen via est omnibus predictis. ut pro se et familia impetrent a papa licentiam eligendi confessorem. Illi tamen principes qui nunquam in eodem loco permanent. licet alicubi retineant domicilium: ubicumque se repererint poterunt confiteri. vixit vero filij et familia sunt eiusdem parochie parochiani cuius est maritus et paterfamilias. ad municipium. l. filij.

¶ Quid de his qui parte anni manent in una parochia. et parte anni manent in alia? **Fede.** de se. per huius evidentia dicit quod ille est parochianus alicuius qui habitat in parochia. Ita quod ibi est tractatus. licet non habeat ibi domicilium. seu animam habitandi ibi perpetuo. quia iura in hoc parochiali iure non ponderant domicilium. sed habitationem: ut in. c. questi. xvj. q. j. Unde glo. in. de. j. de privilegij. et **Innoc.** in. c. omnis: de pe. et re. voluerunt quod ille dicatur parochialis vel curatus vel ecclesia parochialis scholarium vel mercenariorum ubi habitant quibus habeant animum redeundi ad patriam vel forte eligendi domum anno sequenti in alia parochia. Et per hoc dicit unum satis mirabile. quod si scholaris. cuius cupiens esse cum alijs scholaribus transfert se ad aliam parochiam retento prioris domicilio. illa ecclesia ubi habitat est sua parochialis et non ubi habitat domicilium. Idem videtur velle in infantibus qui sepe deferunt ad alias parochias. hec **Fede.** licet **Panoz.** in. c. in nostra. de sepul. aliquantulum deviet a predictis tamen per opinionem **Fede.** facit quod quidam dicunt quod habitatio annalis videtur quoddam domicilium quo ad sacrorum receptionem. d. c. questi. vel quoniam deliberat habitare parum minus quam per annum. vel quoniam sic habet consuetudo. quod in talibus offert iurisdictionem. Et si civis vel nobilis equaliter vel quasi diuidit suam mansionem in civitate et villa. puta tempore hyemali manet in civitate et tempore estivali manet in villa. ut domini ianuarii. utriusque persone erit parochianus

Confessionis celatio Fo. XL.

fm Archi. flo. 7 vtrobiq; sortit forū nō simul: sed successiue fm q; habitat ibi 7 ibi: vt tūc ibi recipiat sacramēta vel hic qm̄ hic bitat.

¶ Quid de p̄fessione facta sacerdoti q; de iure nō tenebat beneficiū: **Rū.** Panor. in. c. nihil. de elec. p̄ p̄dicti dubij declaratiōe ponit tres casus. **Pri-**mus est qm̄ talis gerebat se p̄o p̄lato: tamē non erat in possessione. puta de iure: q; non cum auctoritate superioris licz de facto se intrusisset in beneficio vel possessione. 7 tunc indubitatē non valent gesta p̄ eum. nec hoc casu cōmunis error: sustinet gesta ex quo deficit possessio iuridica. ad hoc. l. barbarius. ff. de offi. p̄. que se fundat super cōmuni errore 7 super auctoritate superioris. nam iste seruus qui putabat liber habuit officium a superiore 7 sic p̄currerant ibi duo. s. auctoritas superioris 7 cōmunis error. **Secus** autēz vbi adesset vnum tm̄: vt tenet **¶** **Secū-**ndus casus est cum quis gerit se p̄o p̄lato. 7 habuit confirmatiōē a superiore: sed ex aliquo defectu non tenuit confirmatiōem vel electiōem. et tunc gesta per istum non debent retractari: ex quo alis alia legitime gesta sunt cum hic concurrat auctoritas superioris et cōmunis error. vnde sumus in casu dicta. l. barbarius. **Tercius** casus p̄ncipalis cuius is qui gerebat se. p̄ p̄lato fuit electus 7 p̄firmatus p̄ superiore: tamē postea aliquid egit. p̄pter qd̄ fuit p̄uauat? ip̄o facto p̄latu- ra. puta q; incidit in heresim. **Et** tunc si ista p̄uatiō fuit occulta tenet omnia gesta. **Et** idem videt qm̄ dubitat de p̄uatiōe. nam ex quo tolerabat in officio debent tenere omnia acta interim gesta: vt in. c. nōne. viij. q. iij. **Sed** si suspensio vel p̄uatio esset notoria vel inhibitiō superioris p̄cessisset: tunc non tenerent gesta: vt in. c. veritatis de do. 7 p̄t. h. **Panor.** **Et** per p̄dicta habes q; si p̄fessor exco- municat? tm̄ occultus et toleratus audiat confessiones: q; p̄fessiones facte cum eo valent: nec sunt iterande: postea supueniente scientia. **¶** Illi autē qui ignoratē p̄fiterent intrusis vel huiusmodi q; nun- q; habuerūt institutiōē a superiore. saluant. p̄pter fidē sacramēti. **Si** tamē ante mortē hoc scirēt. iterum tenent p̄fiteri.

Confessionis celatio.

¶ Vtrū sacerdos in omni casu teneat celare p̄fessionē: **Rū.** fm **Tho.** in. iij. di. xij. q; sic. nam in sacramētis illud qd̄ gerit exteri? est signū eius qd̄ gerit interius. **¶** Vnde sicut deus peccatū tegit interius. sic p̄fessor debet tegere exteri- us. **Et** ideo tanq; violator sacramēti peccat qui reuelat. per celationē etiā homines magis ad p̄fessionem attrahūt 7 simplicius p̄fiterentur. vnde etiā si aliquod piculū futurū imineret: 7 hoc sciret solū p̄fessionem: vt de heretico qui corumpet fidem v̄l de matrimonio illicito qd̄ aliqui vellent facere vel aliquo magno damno tpali: non p̄pter hoc reuelare debet: s; potius eos qui p̄fiterent monere: vt obuiet 7 desistat et p̄lato dicere q; vigilet sup gregem 7 huiusmodi sine vlla reuelatiōe: de peni. di. vj. sacerdos: 7 extra de pe. 7 re. omnis. **¶** Idem fm **asteū.** si sacerdos sciat p̄fessionē q; aliq; dormi-

uit i ecclesia cū muliere: nō debet p̄pter hoc ep̄o reuelare: nec ob. q; ecclia semie polluta ē recōciliāda: quia illud intelligi potest qm̄ est diffamatū. alis potest p̄s byter ille salua p̄sciētia celebrare. **¶** Aliqui tm̄ dicunt tutius esse q; ep̄o reuelat in genere dicendo talis ecclesia reconciliatione eget. ar. de adul. signi- ficasti.

¶ Quid si abbas vel alius p̄latus p̄fessionem sciat aliquē subditum suūz vti male officio suo. vel etiā scit p̄fessionē alicui? ponit sibi subiecti peccatū cui? occasio inducit eū ad ruinā nūquid eūz remouere potest? **Rū.** fm **Ri.** in. iij. q; nō: q; p̄lat? remouēdo ab officio subditū illū: 7 si faciat vtilitatem eius. facit tm̄ damnū cōitati: q; alij p̄ relatōez remoti ab officio. scientes q; p̄ sua p̄fessionē remou- tus esset a suo officio: redderent p̄niores ad non p̄fitendum 7 ille idē minus reuerentē cōfessionem 7 p̄nior esset ad pctōz suoz celationē. nā sine lesi- one p̄scie potest p̄latus dimittere pctm̄ impunituz: qd̄ scit vt deus. **¶** In casu tm̄ p̄dicto potest eū monere q; officio resignet vel saltē q; bñ se habeat: 7 huiusmodi. **¶** Si tamē superior posset eū ab officio remouē sine hoc q; ille vel quicūq; alius suspicari posset eū p̄ bis que dixit in p̄fessionē ab illo officio remotum esse: liceret superiori vt dicunt aliqui ipsum ab officio remouere.

¶ Quid si q; p̄fessionē alicui? que audit p̄sciētia acq̄rat q; sit indign? p̄latiōe: nūquid si inter sit p̄mōtioni eius teneat p̄dicere: 7 videtur q; nō. q; p̄traditio videt d̄ pctō suspicionē inducere: et sic quodamō p̄fessionē reuelare. **¶** Sed **asteū.** fm **tho.** dicit q; multis alijs de causis est aliq; indignus p̄latiōe q; ex pctō vt ex defectu scie. etatis. vel huiusmodi. **¶** Et ideo qui p̄dicat: nec de crimie suspiti- onē generat. nec p̄fessionē reuelat.

¶ Quid si dicat p̄fessor aliquē sibi p̄fessum esse d̄ pctis magnis 7 multis 7 huiusmodi? **Rū.** **asteū.** q; talis ē reuelator p̄fessionis. **¶** Si tm̄ dicat aliquem sibi esse p̄fessum d̄ peccatis suis: cum p̄prie p̄fessio non sit nisi de peccatis. nihil manifestat quod est occultum.

¶ Quid si p̄s byter haberet aliqd̄ pctm̄ mortale de quo p̄fiteri nō posset nisi p̄fessionē sibi factā reuelaret? **Rū.** **asteū.** post **Ri.** 7 **Seco.** q; non debet cōfiteri illud peccatū. durate em̄ tali casu sibi sufficeret de illo peccato cōteri cū p̄posito illud p̄fiteri di quādo posset hoc facere sine reuelatione p̄sone sibi confesse 7 sine p̄iudicio quocūq; sigilli cōfessionis. **¶** Fortiori em̄ vinculo ligat cōfessor: ad celādū q; penitēs ad cōfitemdum.

¶ Pone q; aliqui cōdixerint interficere p̄s byterum cū eis euntem in nemus quorū vnus an̄ nemoris ingressum penitet 7 cōfiteret illi: nūquid ille p̄s byter nemus ingrediet videt q; sic: q; nō ingrediendo videt reuelare facto p̄fessionē istius p̄fessi alijs socijs n̄ penitētibus? **Rū.** potest dici q; sacerdos iste multiplicē occasione h̄re potest nō intradi nem? aliā ab ista p̄latronē sibi detecta: et ad minus potest dicere corā illis. s. volo hoc vel illud facere. **¶** Ad illū vel ad aliū locū declinare anteq; p̄cedā vterius. **¶** Et si ex tali occasiōe allegata videat diuertere. tūc

Confessionis celatio

nec verbo nec facto reuelat confessionē. Si autē non posset ex alia occasiōe diuertere: q̄n apparet illis alijs q̄ ppter confessionē diuertit. et in hoc facto reuelat confessionē. dicit quidā q̄ d̄z intrare nemus et exponat se morti: vt seruet legē dei de sigillo confessionis. et si mouit marty: est. Alter dicit potest q̄ nō d̄z reputari reuelato: p̄fessionis nisi faciat aliqd̄ qd̄ ex natura sua. p̄dat p̄ctm̄ p̄fessionis: h̄ diuertere a nemore: nō est huiusmodi ergo. Et generalit̄ dicit p̄t q̄ signū qd̄ de se est. indifferēs ad significandū tale p̄ctm̄ fuisse cōfessionem vel nō fuisse. licet aliquibz sit signū magis determiatū ex aliquo p̄e supposito: nō tū est ex se signū reuelatiuū p̄fessionis: nec p̄ p̄s simpliciter illicitū p̄fessionis. hec **Seco.**

¶ Vtrū liceat p̄fessionem reuelare p̄ctm̄ i genere detectū in p̄fessione: **R̄n.** **Panoz.** in. d. c. ois dicit q̄ sacerdos incurrit penā de qua ibi nō solū reuelādo peccatorē h̄ etiā p̄ctm̄ sibi in cōfessione detectū: qd̄ est fm̄ eū p̄ simplices asserētes p̄ctm̄ posse impune reuelari. **Sed** in h̄nū est **Seco.** in. iij. et videt̄ cōmunis opinio doctorū: nec obstat tex. in dicto c. omnis. in v̄bo. Qui peccatū: sup̄ quo se fundat **Panoz.** q̄ d̄z intelligi q̄n tale peccatū refert̄ ad peccatorē: vel quādo esset ductiuū in noticiam peccatoris. als̄ secus.

¶ Que sit pena reuelānis cōfessionē: **R̄n.** de iure antiquo d̄z deponi et omnibz diebz vite sue ignominiosus p̄grinari de pe. di. vj. sacerdos. **Sz** fm̄ decre. omnis vtriusq̄ sexus. d̄z deponi: et ad agendū p̄petuā penitētiā in artū monasteriū detrudi.

¶ Quid si p̄s byter cōpelleret dicere: vtrū de aliq̄ p̄sona sibi cōfessa audiuisset aliqd̄ crimē: **R̄n.** In casu isto tenet̄ dicere se nunq̄ audiuisse et se de hoc nihil scire. et verū dicit q̄ subintelligit̄: vt homo. vel nihil scit qd̄ sit reuelandū. Immo etiā si papa p̄ciperet cōfessionē q̄ reuelaret cōfessionē: nō tenet̄ ei obedire etiā si ei p̄ciperet sub pena excoicatiois late sententie: q̄ celare cōfessionē non tū est de p̄cepto ecclesie: sed etiā de iure nature et diuino sup̄ que iura nō est papa.

¶ Vtrū autē confessor de licētia p̄fidentis possit reuelare p̄fessionē: **R̄n.** fm̄ athen. illud qd̄ p̄s byter scit tū p̄ confessionē: nullo mō debet dicere. **Sed** confitens ei p̄ alium modū intimare p̄t: qd̄ facit dādo ei licētiā vt dicat nihilomin⁹ debet scandalum euitare. ppter duo em̄ tenet̄ confessor celare p̄fessionē. scz ppter vitandū scandalum: et ppter sacramētū: q̄ quasi de essentia sacramēti ē celatio cōfessionis: et hoc tollit̄ p̄ licētiā cōfidentis. **Sed** primū remanet. **Et** ideo vbi timet̄ scandalū: non debet vti tali licētia tūc aut̄ p̄t scandalum timeri q̄n pbabiliter potest cōvinci q̄ p̄s byter p̄fessionē reuelat. vnde si dicat ei cōfidentis q̄ peccatū suū referat aliq̄: p̄s byter debet ip̄m cōfidentē nunciū suū constituere non se intermiciū facere. et sic vitabit scandalū. et intelligat̄ hoc cum illa suppositiōe generali q̄ p̄ctm̄ alicui⁹ nulli est manifestandū: nisi ei qui p̄desse posset et nō obesse. **Intelligat̄** etiam hoc de p̄p̄is peccatū nō de alienis. **Idem** **Boñ.** pe. et thō. **Idē** tenet̄ **Panoz.** in. c. significasti d̄ adul. et in. c. mathe⁹ de sy. nā ibi quidā cardinalis h̄uit

quoddā peccatū in penitētia: qd̄ reuelauit pape secreto. et tamē ppter hoc dictus cardinalis nō fuit reprehensus a papa. hoc tū fecit vt dicit **Panoz.** de licētia ip̄ius penitētis. et reuelauit pape. vt dictū est q̄ poterat p̄desse et nō obesse.

¶ Vtrū sciens aliquid p̄ confessionē et p̄ aliam viam teneatur illud celare: **Respondet** **Athen.** q̄ si quis sciat aliquid per viam confessionis et p̄ aliam viam: vt q̄ audiuit vel vidit eo modo quo scit per cōfessionē omnimode et semper debet celare. quia sic nouit vt deus. **Et** modo v̄o quo scit p̄ aliam viam potest et debet reuelare. si cogat̄ vt q̄ p̄ superiorē ei p̄cipit vel veritati p̄iudiciū generat nec tū oportet tūc dicere q̄ hoc audiuit in confessione. h̄ tū sic ego hoc vidi vel audiui. nec vnq̄ p̄t dicere hoc audiui in confessione: quia tunc semper esset peccatū mortale.

¶ Quero. **Pone** q̄ cōfessus dicat sacerdotem reuelasse suā cōfessionē: sacerdos v̄o cōfiteat̄ se dixisse delictū illius. h̄ negat̄ illud habuisse in cōfessione cui incubet probatio: **R̄n.** quidā dicit̄: vt recitat̄ **Panoz.** in. c. ois de pe. et re. sacerdotē absolvendū q̄ nō est magis credendū illi q̄ sacerdoti. **Idē** dicit q̄ nisi sacerdos doceat aliūde illud habuisse p̄sumendū est illud habuisse in cōfessione: nō tamen sacerdos puniet̄ pena ordinaria dicto. c. omnis. h̄ pena arbitraria q̄ aperte nō cōuincit̄ de delicto. **Idem** **Ri.** in quarto.

¶ An autē confessor sup̄ p̄fessione credat̄ simplici v̄bo sine iuramēto. **Immo.** dicit q̄ sic: q̄ gerit̄ vicem dei. de offi. or. si sacerdos. nā sicut a deo nō erigere iuramentū ita nec ab eius vicario. **Dicit** tū **Do.** aliquos dicere p̄nū: q̄ licet in foro p̄fessionis gerat̄ vicē dei. in p̄tensio v̄o in quo producat̄ in testē secus ad hoc de testi. nup. **Jo. an.** dicit q̄ p̄mū equi⁹. secū d̄z veri⁹ qd̄ placet **Panoz.** in. c. testimoniu⁹ de testi. **Et** ex hoc notat̄ casum i quo creditur vni testi. et hoc ppter qualitātē facti: quia cōfessio fit in secreto.

¶ Vtrū sub sigillo cōfessionis cadat p̄sona cum qua penitēs p̄fiteat̄ se peccasse: **R̄n.** deo fm̄ **Ri.** in iij. di. xxi. q̄ accipiēdo cadere sub sigillo p̄fessionis id qd̄ nō est licitū reuelare. **Sic** p̄sona cum qua penitēs cōfiteat̄ se peccasse cadit sub sigillo p̄fessionis qd̄ pbatur sic. **Sacerdos** tenet̄ celare omne id sibi dictū in cōfessione quo confitens posset prodi vel mala suspitio in cordibz aliorū generari. **Sed** quāq̄ detegēdo p̄sonā cū qua penitēs cōfiteat̄ se peccasse proderet̄ confitens: q̄ si detegere filia cōcubuisse cū patre p̄deret̄ pater q̄ cōfessus ē se p̄cubuisse cū ea. pbat̄ etiā: q̄ esset occasio retrahēdi homines a p̄fessionibz. **Nō** solū autē p̄sona p̄dicta celari d̄z: sed etiā peccata ip̄ius cōfidentis. **Nā** peccata ip̄i⁹ penitētis in relatiōe ad ip̄m cadūt sub sigillo confessionis de necessitate et absolute. **Et** p̄mo et directe et explicite. et ex omibz causis. p̄sona autē cum qua penitēs cōfiteatur se peccasse cadit sub sigillo confessionis de necessitate et absolute non p̄mo. sed ex cōsequētē et indirecte et implicite nec ex omnibus causis. sed aliquibz. **Peccata** autē ip̄ius penitētis non referēdo ea ad determinatā p̄sonā. **Sicut**

cum aliquis dicit. ego audiui tale quid quod tamen non audiuit nisi in confessione. cadunt sub sigillo confessionis de necessitate non tamen absolute. Sed sub conditione. s. si ex platione talium verborum posset per se; vel per accidens directe vel indirecte aliqua verecundia vel confusio vel suspitio mala vel aliqd aliud nocuentum illi quod confessus est. puenire. Et hoc que penitens interfert in sua confessione que non sunt peccata nec circumstantie peccati nec potentes deducere in manifestationem confitentis. v. r. p. si interfert quod in tali terra sunt bona blada vel aliqd simile non cadit sub sigillo confessionis nisi de congruitate si in dicendo illa non dat intelligere confessori quod talia velit celari: vel fm **Seco.** res esset de se talis nature quod merito deberet celari: quod in scandalum alterius vel huiusmodi. tunc dato quod confitens non dicat ei quod habeat sub secreto tamen confessor in tali casu tenet tenere secretum: aliter peccat mortaliter. Et fm **Boñ.** in. iij. nullo modo licet reuelare sigillum secreti nisi in duobus casibus. Primum quod veritas id exigit. puta: quod vergit in periculum aliorum. Secundus si obediencia cogit. Et contra ista duo iuramentum vel promissio non valent. de hoc tamen dicere videtur dictum est s. confessio primo in principio. Adde tamen quod notat **Panoz.** in dicto. c. omnis. quod iste qui assumit in teste teneat reuelare in casu predicto non tamen tenet denunciare. quia aliud est testimonium dicere aliud denunciare. nam denunciare non tenetur quis quod probare non potest. vj. q. ij. placuit.

¶ Quid si aliquis in confessione reuelat debita. credita vel deposita et postea fit publica inquisitio de predictis: Rudeo fm **v. q.** si quis hoc modo reuelat sacerdoti id quod habuit per furtum: vel aliter cum peccato sacerdos tenet celare. Si vero absolute dixit ea que debet vel sibi debent. et sub sigillo confessionis non debet recipere: si si recepit. et fiat inquisitio per episcopum vel alium quod habet super hoc potestatem tenet veritatem dicere: quod qui sic recepit de hoc casu non cogitavit vel si cogitasset et promississet: seu etiam iurasset non reuelare illicitum esset promissum vel iuramentum nec observandum in iudicio iuramenti. Secus si inique et per tyrannidem requireret: quod tunc subterfugere debet tacendo vel sophistice loquendo.

¶ Vtrum non sacerdotes qui interdum sunt interpretes confitentis teneant celare confessiones: Rudeo fm **Ri.** in. iij. di. xvij. et. xxj. quod quibus preceptum de celando confessionem. primo et directe et explicito liget confessionem: tamen ex precepto et implicite ligat quatenus peccata confitentis audientem: et sic ligat interpretem. quoniam in tali casu interpretes et sacerdotes pro una persona reputant. Idem de illo quod a proposito vel casu audiunt peccata confitentis sacerdoti. Idem quod in casu necessitatis non sacerdos audiuit confessionem alicuius etiam laicus tenet celare. Idem fm **Tho.** de illo cui reuelatur confessio delicta confitentis nisi forte peccator velit quod ille absolute et libere sciat. et hoc est contra multos qui credunt illa peccata libere posse reuelare. Idem fm **Ri.** de illo cui confessor reuelavit confessionem alicuius siue a proposito siue a casu. Unde prelati precipiunt sibi ut di-

cat ei si scit aliquod malum de illa persona cuius confessio reuelata est non debet sibi dicere: quod non.

¶ Vtrum penitens possit reuelare penitentiam sibi iniunctam a sacerdote: Rudeo fm **Ri.** in. iij. dist. xxij. Quod penitens non potest manifestare penitentiam sibi iniunctam a sacerdote ubi veniat in preiudicium fame proprie absque utilitate alia. Aut veniret in preiudicium confessoris: quia forte talem iniunxit penitentiam que si sciret quod iniunxisset eam incurreret alicuius malivolentiam: v. r. p. quia iniunxit alicui mulieri ut abstineat a familiaritate alicuius viri. cuius familiaritas erat sine castitatis periculum. Vel aliquid aliud iniunxit per quo offenderetur contra confessorem si hoc sciret. Aut penitens manifestando penitentiam nec fame proprie nec confessioni nec alicui preiudicium generaret: et hoc casu non tenet secretum tenere.

Confessor. j. Quos et a quibus potest absolueri. Querit ergo primo a quibus possit absolueri simplex sacerdos et qui sunt casus episcopales. Benedictus. xj. i decretali que incipit. Inter cunctas declaravit quod quatuor sunt casus episcopales de iure et quinq; de consuetudine. Et licet dicta decretalis per probationem sexti fuerit reuocata: tamen totus mundus videtur eos approbare. Primum de iure est peccatum ratione cuius irregularitas est contracta in clerico: ubi dispensatio requiritur fm **Hosti.** et **Sof.** Et licet glo. Ray. intelligat quantum ad irregularitatem et non quo ad absolutionem a peccato. tamen dicitur Benedictus intelligebat quo ad peccatum. Et multos casus in quibus clericus incurrit irregularitatem vide s. Clericus. iij. in fi. et infra. c. Dispensatio. Et in hoc aduertant confessores. Secundus est de incendiariis. xxij. q. vlti. si quis incendiarius. et c. se. Qui autem dicantur incendiarii vide supra. Absolutio primo et infra Incendiarius. ubi multa dicitur. Tercius ubi esset indicenda penitentia solennis. et ista penitentia indicenda est per graui delicto quod totam commouit civitatem vel locum. l. dist. in capite. et. xxvj. q. vj. c. fi. Et inter alia peccata pro quibus indicenda est penitentia solennis est blasphemia dei vel sanctorum publice perpetrata: extra de male. c. statumimus. Et glo. in. c. ij. de peni. et remis. li. vj. dicit huiusmodi casum de iure esse referuatum episcopis. Et panoz. in dicto. c. statumimus. querit quod dicatur quis publice blasphemare. ut sit locus dispositioni dicto. c. statumimus. Et **Ri.** fm **Hosti.** quod quando blasphemia est notoria de iure: ut quod conuictus vel confessus in iudicio vel facto: ut quia publice palam pluribus astantibus blasphemiam intulit extra de coh. de. questu. Item dicitur publice quando coram pluribus personis blasphemauerit hoc referentibus postea episcopo. Et licet alii qui velint restringere istum casum esse episcopalem duntaxat dum est blasphemia notoria et cum hoc quod referatur episcopo. aliter non. hoc tamen totaliter videtur irrationabile: et nullo iure probatur. Et doc. posuerunt hoc casum exempli. g iij

penitentia publica

stringunt regulā. Immo plus dicit Panor. ibi q̄ hic accipit publicū: put est species distincta a notario. Et sic licet nō transierit in notariū satis est q̄ pb̄ari possit. Et p̄ declaratiōe hui⁹ materie Panor. in. c. quesitū. de pe. 7 re. ponit notabilē trimēbrē distinctiōez: q̄ aut delictū ē graue 7 scādalizās totā vrbē. 7 tūc laico imponet penitētia publica et solēnis dicto. c. in capite. et. d. c. si. Aut ē graue: sed nō generat scādaliū. 7 tūc aut ē occultū: 7 nō imponet penitētia: nec solēnis: nec publica: siue sit clericus: siue laic⁹: vt i dicto. c. in capite. Aut ē publicū s̄ nō scādalosum. 7 tūc imponet p̄tia publica sed nō solēnis. d. c. si. Idez tenet ipe Panor. in. c. si. de his qui si. oc. Et p̄ illum tex. in si. vbi interfectoibus filioz nō imponit p̄tia publica nec solēnis: s̄ penitētia secreta. scz triū annoz quoz vnū pagāt in pane 7 aqua. Panor. dicit q̄ hoc ē p̄tra p̄suetudinē quozūdā locoz: vbi in hoc casu publica imponit penitētia 7 solēnis qd̄ fieri nō debet. Nam illa penitētia imponi nō debet nisi crimē adeo graue sit q̄ pmoueat totā vrbē. hoc tū intellige fm̄ cōmunē vñum loquēdi: sicut dicit q̄ tota ciuitas vadit ad spectaculū. 7 tamē maior pars remanet domi. Et hoc etiam videtur p̄tra dictum panomite supra vbi dixit q̄ in dicto. c. statuius: accipit ibi publicum p̄o eo quod probari potest. 7 tamē nūc dictum est p̄ dictū. c. in capite: 7 dicto. c. si. saltē requiritur q̄ magna pars ciuitatis vel loci scandalizetur. Potest dici saluando dictum Panomite q̄ bene stant simul q̄ tū duo vel tres sciant p̄ q̄s pb̄ari poterit. 7 tamē ciuitas vel locus ex fama et auditu erit repleta 7 scādalizata.

Quid si calore iracundie vel ebrietatis aliquis p̄siliuit in blasfemiā. Dicit Hof. q̄ non habz locū hec pena p̄ verbū p̄sumperit positū in dicto. c. statuius. Sed Panor. dicit q̄ hoc dictū sibi placet i ebrio. Sed in accenso calore iracundie: forte nō procederet nisi maxim⁹ esset calor iracundie ex iusta cā puocatus. Secus autē si ex iniusta causa: vtputa ex amissione facta in ludo: facit. xv. q. j. inebriauerūt. hoc idez tenet Hosti. put dicit directoria li. j. ti. xv. Nam p̄tra peccatores deū vel xp̄m cum ira quotidie blasfemātes hec pena specialiter est indicta: nec aliquis deū blasfemat defacili nisi irat⁹: vt tū inter iracundiā 7 iracundiā distinguas: q̄ tanta posset esse iracundiā q̄ demētie equiparet. 7 tūc potest habere locū: qd̄ dicit Hof. Item dicit directoria q̄ si quis iurat p̄ caput vel corpus vel p̄ capillum dei. Si hoc facit detestādo vel vitupando habet locum hec pena. Secus si hoc dicit affirmādo vel iurando.

An autē hoc capitulum habeat locum in clerico blasfemante. Panor. dicit fm̄ cōiter doct. q̄ nō q̄ clericus non agit publicam penitentiā. l. dif. ex penitentibus.

An autē indistincte repellat̄ omnis dispensatio. in his penis. Hosti. dicit q̄ sic: nisi ex magna causa dispenset: vt si est honorabilis p̄sona quam nō decet publice penitere. Et vult illam redimere elemosynis: qd̄ satis est equū fm̄ Panor. S̄ casu quo taliter delinquens non vult pagere peniten-

tiam p̄dictam impositaz ab episcopo: nec luere in corpus: debet priuari moriens ecclesiastica sepultura: vt in dicto. c. statuius. vbi vltra alias penas: etiaz imponit pena pecuniaria: ex quo inferit Panor. q̄ obligatus ad penam pecuniariā ex maleficio. Si est impotēs ad soluēdum: debet luere i corpus. Et sic dare finem libz. Secus vbi est obligatus ex contractu vel quasi: q̄ tūc expectat̄ donec puenerit ad pinguiorem fortunā vt in. c. odoardus de so. Primū tamē quidā limitat̄ vtz vbi agitur ratiōe comodi publici. Secus vbi ratione comodi priuati. Quart⁹ est excoicatio maior: put vult etiā glo. in dicto. c. ij. Idē tenet glo. in de. attēdentes de sta. re. Idem glo. in de. j. de re. do. Idez in de. vnica de sang. 7 affi. Idem tenet f. de. de se. Idem panor. in multis locis: p̄sertim in. c. monachi. et. c. mulieres. de sen. excō. Idez tenet Berengarius in suo opusculo: qui fuit vnus de p̄positonibus lib. vj. 7 dicit q̄ socij sui idem sentiebant etiaz papa Bonifacius. licz Inno. et Hosti. put recitat̄ d̄ir. lib. iij. ti. iij. dicāt q̄ papa sibi multos casus reseruauit. Episcopis aut̄ solum duo casus excoicationū sunt reseruati. Primus est de iniectiōe manuū in clericū violenter: leuiter tū. Secundus est in fratribz minoribz recipientibz fratres d̄tercio ordine tpe interditi ad diuina: vt in de. cū ex eo. de sen. excō. Ista tamē excoicatio hodie per S. d. Sixtū papā quartū est sublata. Et sic tenendo istam opinionē: vna sola excoicatio esset reseruata ep̄is. In ceteris nō reseruatis pape: inferiores possunt absoluerē. Prima tū opinio est cōmunior: approbata p̄ tot glo. 7 doct. Item declarauit q̄ quinq; sunt casus ep̄ales de p̄suetudine approbata. Primus est homicidiū voluntariū vel mutilatio mēbroz. Nam p̄ hoc peccato ab illo videt̄ penitētia danda: qui eandē debet incendiario dare. 7 nec mutilās: nec mutilationē fieri mandans nec p̄sentiens debet absolui nisi satisfactōe p̄missa xxij. q. viij. si q̄s mēbroz. Secundus falsarij. 7 falsarius in strictissimo significato: ex quo sumus in materia penali dicit̄ q̄ crimie falsi tenet. Qui autē teneant̄ crimie falsi. dic fm̄ notata p̄ doc. in. c. j. de cri. fal. q̄ nō solū dicit ille falsari⁹ qui falsat literas vel scripturas: sed etiā testis falsus. 7 tenet de falso: non solum qñ dicit mendaciū: sed etiā qñ occultauit veritatē. Et hoc intellige fm̄ Panor. ibi qñ interrogat̄ sup aliquo articulo 7 dixit se nihil scire vel qñ iurauit dicere purā 7 merā veritatē: multa subtrahit: al̄s secus. Itē si testis recepit pecuniam vt nō diceret testimoniū vel vt dicat verum testimoniū. nam puniet̄ crimine falsi: vt in. l. j. ff. co. et ibi Bar. dicit glo. tenere q̄ si testis accipit pecuniam: vt dicat testimoniū verum: tenet̄ pena falsi Sicut dicimus in indice: qui accipit pecuniaz vt veram sententiā det: vt. l. ij. ff. de cōdi. ob tur. causam. Ratio fm̄ Bar. est quia testes debēt facere gratis. Itē notarius vel aduocatus vel pcurator q̄ instrumēta vnus p̄tis ostendit alteri p̄ti. tenet̄ crimie falsi p̄. §. qui deposita in. d. l. j. Tercio viola tores ecclesiastice libertatis. l. q̄ iniuste p̄sonas seu res ecclesiasticas granāt. hodie tamē p̄ processum

no 6-

carie sunt excoꝛicati. **Quartus** violatores ecclesiasti-
ce immunitatis. hoc est qui in ecclesia sine loco sa-
cro: vel in spacio privilegiato in circuitu ecclesie p-
prium in persona seu rebus offendit. xvij. q. iij. si
quis iniuentus: vel aliter eius immunitatem ledit
Et sic omne sacrilegium videt̃ casus ep̃s. **Quintus**
sacrilegi & diuinatores. xvij. q. i. c. j. Et no. **Pa-**
nor. in. c. j. de sortil. q. sortilegia oino p̃hibent. siue
fiant p̃ inuocationem demonum. siue fiant in co-
diabus. sicut faciunt pleriq; dicentes versus psal-
teri. Et faciunt illud voluere. siue fiant in tabulis
quia sunt ibi quedam puncta. Item dicit q; om-
nis diuination in quacunq; re p̃hibita est. & exerce-
tes sortilegia & diuinationes sunt infames & repel-
lunt a testimonio. & ab accusatione. iij. q. v. consti-
tuimus. & ij. q. viij. quisquis. Item p̃hibitum est
subijcere se fortune p̃ breuiam vel ludendo cum talis-
lis: vt extra de sortil. c. fi. de hac materia vide infra
sortilegium. Et nota fm̃ **De.** de pal. q. ista reserua-
tio casuum ep̃alium est de actibus exterioribus cu
effectu & no de interioribus. vnde si quis desidera-
uit vel quesuit occidere hominem. Istud homici-
dium cordis no est de casibus reseruatis ep̃is. **Di-**
cit etia idem De. q. incestus qui comittit̃ a pueris
qui non habet vsuz rōnis: no est de reseruatis ep̃is.
q; non p̃ hoc tollit virginitas nec causat̃ affinitas.
hec **Petrus.**

¶ Quero a quib; casibus possunt absoluere fra-
tres privilegiati. p̃ de. dudum. de sepult. Et videt̃
dicendum q; ordinarij possint sibi retinere quo ad
p̃dictos soluz casus de iure sibi reseruatos. Et hoc
p̃z p̃ d. de. dudum i. s. p̃ hu in simili. vbi dicit̃. **¶**
huiusmodi autem concessionem nequaq; intendi-
mus p̃sonis seu fratribus ipsis ad id taliter depu-
tatis potestatem in hoc impendere ampliozem: q̃
in eo curatis seu parochialibus sacerdotibus est a
iure concessa. hec **ibi.** Et nota ibi a iure concessa et
p̃ consequens exceptis casibus de iure: p̃dicti fra-
tres ab omnibus alijs absoluere possunt. hoc idem
tenet **Panor.** in. c. fi. ne cler. vel mo. vbi ponit que-
stionem glo. in. d. de. dudum. scz an ep̃o restringē-
te potestatem parochialium. videat̃ p̃ consequen-
tiam restricta potestas fratru. & determinat̃ ibi glo.
q; sic. Sed **Panor.** tenet oppositum p̃ verba illius
et. vbi papa dat potestatem fratribus tantā quan-
ta est a iure concessa curatis sacerdotibus. vnde p̃
dera verbum a iure & t̃ps concessionis. **¶** Deniū
ergo omnes casus p̃ter illos quos ius sp̃aliter refer-
nauit ep̃is. **¶** Papa autem no habuit ibi respectum
ad constitutiones ep̃orum que variant̃ fm̃ loca et
tp̃a: & in facto consistunt. ar. de consti. c. j. li. vj. **¶** Idē
tenet **Dir.** nec consuetudo que ep̃is aliquos casus
reseruat: dictis fratrib; p̃iudicat. cum consuetudi-
nes p̃dictis cōtrarie penitus reuocent̃ p̃ d. de. du-
dum in. s. nos & em̃.

¶ Quid agendum cum quis habet aliqua peccata
a quib; ille qui confitetur no potest absoluere? **R̃.**
fm̃ **Tho.** Sacerdos no absoluit aliquem: nisi qui
dimittis credid̃ absolutus. Sed postq; a deo est
absolutus: tenet̃ adhuc ecclesie confiteri. & quia di-
spensatio absolutionis no est tota cōmissa minor;

tenet̃ totū cōfiteri ei: et ipse debet absoluere ab his
a quib; p̃t. deinde tenet̃ remittere eum ad supio-
rem de residuo absoluendum. & talis supior absol-
uens p̃ficiat & cōfirmat qd̃ ceptum erat. Et sic dicit̃
eadem confessio nec dimidiata.

¶ Vtrum sacerdos absoluens aliquem de facto a
peccatis a quib; no potest eum absoluere de iure:
peccet mortaliter? **R̃.** fm̃ **Rich.** in. iij. dist. xvij.
q; absoluens. aut hoc facit ex ignorantia iuris. Aut
sciens ius quo hec facere sibi no licet. **¶** Si scdo mo-
do & ex deliberatione hoc faciat peccat mortaliter.
Si aut̃ hoc facit ex ignorantia iuris. & si est affectata
adhuc peccat mortaliter. Si autem est ignorantia
crassa: adhuc mortaliter peccat. Sacerdotibus em̃
officium suum ignorare no licet. De sic autem ab-
soluente & absoluto tali absolutioni in intenti nisi per
ignorantiam inuincibilem seu p̃babilez excusent̃
dici p̃t. Si cecus ceco & nec ille p̃ ignorantia ex-
cusat̃: qui magis sollicitus est querere cōsiliū p̃
emptione vnus equi vel vnus bone robe q̃ pro
salute aie sue.

¶ Quid aut̃ de confessore qui ex verecundia vel fe-
stinatione vel ex ignorantia absoluit vbi no potu-
it. Et confessor postea experit̃ se errasse. nunquid
tenet̃ hoc penitenti dicere? **R̃.** **Arch.** flo. in sum-
ma q; secularis excusatus est. & coram deo absolu-
tus interim q; nescit. sed confessor no. Quid ergo
faciet? **¶** Collatio fuit facta de hoc cum multis nota-
bilibus doc. theologie in concilio **Basilien.** **¶** Qui-
dam dixerunt q; debet auctoritatem a supiori im-
petrare & si sine magno scandalo fieri potest voca-
re no absolutū & sibi dicere. ac eum absoluere post
auditum in cōfessione: vel si magnū scandalum ti-
meret̃: absentē absoluat. si ab vltima cōfessione spe-
rat̃ adhuc esse in gratia. Aut et alijs placuit si ma-
gnū timeret̃ & notabile scandalū: summo sacerdo-
ti deo cōmittat: p̃niam solam cōdignā sacerdos p̃
negligentia agens p̃sertim qm̃ multitudo sic est ne-
glecta: vel multi eorum multū distant a loco vbi re-
lidet̃ confessor.

¶ Quid est sentiendū de illo qui cōfiteat̃ & cōfessor
eum no intelligit: aut ex dormitōe vel impitia lin-
gue: aut ex distractōe nimia vlt̃ h̃mōi? **R̃.** **Arch.**
flo. fm̃ **Jo.** de catayug. antiquū dec. q; sacralis ab-
solutio perigit cōfessionez. Confessio ṽo importat
oris reuelationē: q; no p̃t esse sine relatiōe vnus
et p̃ceptōe alterius. Cum ergo alterū istōm. s. p̃-
ceptio sacerdotis deficiat in casu p̃dicto: credo de il-
lo peccato no esse confessionē & p̃ p̃ns nec impendi
absolutionem.

¶ Vtrum sacerdos parochialis teneat̃ audire cō-
fessiones suozū parochianozū quocienscuq; volue-
rint eodē anno cōfiteri? **R̃.** fm̃ **Rich.** in. iij. dist.
xviij. q; de necessitate no tenet̃ ordinarie sacerdos
audire cōfessiones suozū parochianozū: nisi qm̃ illi
de necessitate tenent̃ p̃fiteri: qd̃ est semel in anno. &
qm̃ sunt in infirmitate graui cōstituti vel imminet
eis piculū mortis. Si tñ pluries voluerint p̃fiteri:
& sacerdos curatus eos absoluere noluerit: tūc libe-
re p̃nt̃ subditi aliū sacerdotē adire & eidē cōfiteri: &
ille p̃t̃ eos absoluere: nisi prius eom̃ sacerdos qui

Absolues a q̃ no p̃

eos audire noluit ad aliquem determinatū sacerdotem illos miserit. quia si audire nō vult eos. nec ad aliquem sacerdotem mittere: implicite: licentia nō ut illa vice confiteantur cuiusq; sacerdoti voluerint.

Quid si confitens sit excoicatus et non possit absolui a suo confessore. nunquid absoluet eum a peccatis? Rñ. quidā dicunt: vt refert Rñ. anglicus in suo quolibet. qd si nō statim ipm penitentē quin absoluat: nec est in mora petēde absolutionis: nec timet qd negligētior fiat ad petendū absolutionem. poterit enī confessor absoluerē a peccatis. Sed contra hoc arguit idem Rñ. qd cum p excoicationem p̄sertim maiorē: quis sit p̄uatus p̄cipatōe sacrorum. non video qualiter excoicato possit absolutionis bñficiū impartiri. Licet enī in contritione oīs culpa dimittat. non tñ oīs pena. Quia igit excoicatio sepat a p̄cipatione sacrorum: non video qualiter excoicatus possit esse capax virtutis alicuius sacri. sicut etiā de baptismo qui est ianua sacrorum. qd igit virtute absolutōis sacralis aliquid de pena t̄pali dimittit: in quā virtute contritionis cōmutata est eterna. non video qualiter penaliter sepat ab efficacia oīs sacri possit illud bñficiū recipere. Idem tenet Rñ. in. iiii. Vbi tenet indubitanter qd excoicatus sine iuste: sine iniuste: sine stet per eum qd non est ab excoicatione absolutus: sine nō: non p̄t absolui a peccatis. excoicatōe manēte. Idē tenet Dgo de castronouo. in. iiii. Idem Jo. de noto in. iiii. Idem Monal. in sum. dicens. qd licet alia opinio sit benignior. tñ ista est securior. et qd hoc habet generalis consuetudo. Idem Directoria. Idē tenet Arch. floi. Nec cōtritio: nec bona dispositio confitentis aliquid facit ad hoc. quinimmo etiā si esset optime et summe contritus adhuc excoicatio ne manēte: non posset absolui a peccatis vt dictuz est. Et hoc puenit ex natura ipsius excoicationis qd est tante malignitatis. qd nō nisi ea remota. quo ad ecclesiā remitti non p̄nt peccata. et de hoc videt casus in. c. a vobis el. ij. de sen. ex. vbi habet qd licet quis sit deo reconciliatus p contritionē: necesse est tñ vt postmodū reconciliat ecclesie. qd reconciliatio nullo modo fieri p̄t regulariter nisi p confessionē et absolutionē prius a censura si qua erat. Nec ob. qd dī qd excoicatus plurib; excoicationib; potest absolui ab vna altera manente: extra de sen. ex. cu3 p. cā. ergo est p̄iceps absolutionis. Dico qd hoc argumentum nihil facit ad p̄positum et equiuocat de absolutione. qd licet excoicatus possit absolui ab excoicatione altera manente: non sic est de peccatis. qd absolutio ab excoicatione respicit forum extrinsecum. et sic p̄t absolui. Absolutio autē a peccatis respicit forum p̄nie. et sic non p̄t absolui a peccatis excoicatione manente. immo Imola in de. religiosi: de p̄uul. dicit qd si quis scienter admittit excoicatū ante absolutionē ad sacm p̄nie incurrit excoicationem minorē ex participio. Et multi confessores non ignari solent excoicatum p̄ prius absoluerē si possunt anteq̄ eum audiāt de peccatis. Et hoc videt laudabile.

¶ Quid si vnus audiat confessionē. sicut faciebant

aliqui fatui monachi scētes qd absoluerē non poterant. remittebāt curato. vt absolueret de casib; q̄s non audierat: Rñ. Directoria qd hoc fieri non p̄t.

¶ Quero: pone qd duorū p̄byterorū: quorū vterq; est p̄byter: insolidum eiusdem parochie. vnus a casu vel a p̄posito audiat confessionē alicuius parochiani sui confitentis socio suo qui mouit facta confessione anteq̄ absoluat penitentē. nūquid ille qui sic audiuit eius confessionē poterit eum absoluerē? Rñ. qd nō. Ad sacm enī p̄nie. necessaria est intentio. et ex pte confitentis et ex pte absoluentis. Cum ergo confitēs vni: nullo modo intēdat confiteri alteri. alter nullo modo p̄t eum absoluerē vel ligare p confessione facta alteri.

¶ Si ep̄s cōmittit vicariō suo vel alteri. et in mandato aliquid exp̄ssit de his q̄ requirūt sp̄ale mādatum secuta generali clausula. et oia alia q̄ p nos possumus etiā si mandatū exigāt sp̄ale fm. Illo satis videt qd talis etiā possit sp̄alia ad instar pcuratoris. Secus si de sp̄alib; non fuisset ibi aliquid exp̄ssum p regulā. In generali de re. iur. li. vi. et p. c. ij. de pe. et re. eo. li. qd tñ videt intelligēdū quantū est de virtute verborū et in foro contentioso. nam in foro conscie si aliter constaret de intentōe conferētis auctatem. qd ille intēderit hoc etiā si non exp̄ssisset aliquid. In generali confessione intelligēt sp̄alia. xxi. q. v. humane aures. Et hoc idē dicit p̄ de auctate data ab ep̄o confessorib; qd dicēdo: do vobis auctatem meā in confessionib; non intelligit p̄ter hoc concessisse casus suos. nisi aliter cōstaret qd p hec verba generalia intēdat casus suos cōcedere. Sed dicēdo istū vel illū et oēs alios meos casus tunc intelligit totū dedisse. Item nota fm. Arch. floi. qd ex hoc qd papa daret alicui licentiā qd possit sibi eligere quēcumq; etiā religiosum p audiendo confessiones. vel p p̄dicatione. tñ hoc non p̄t sine licentia suorū p̄latorum: extra de iude. qd sit. Si tñ in dicto casu audiret religiosus confessionē sine licentia sui p̄lati simpli: teneret absolutio. Ita qd nō esset reiterāda talis confessio licet malefaceret. Idē de. de p̄f.

¶ ¶ Vtrum officialis ep̄i habeat auctatem in penitentis casu ep̄alium? Rñ. fm. Hosti. qd non. nisi exp̄sse pateat qd hoc voluerit ep̄us. Et si habet. et non est sacerdos: dicitur alteri delegare. Et fm. Panor. in de. j. de p̄uul. iste officialis ep̄i h3 solū iurisdictionē in foro p̄tentioso. nec d3 se impedire in sp̄alib; vt in. c. l3 de offi. vi. li. vi. hoc intellige: vt dictū est nisi aliud ex ḡfa habuerit ab ep̄o. Secus tñ videt dicendū de vicario generali ep̄i in sp̄alib; experientia teste. de his vicariis. vide. j. c. vicarius.

¶ ¶ In articulo mortis omnib; sacerdotib; de oib; peccatis et sententiis concedit absolutio. Vide s. de hoc diffuse. Absolutio primo in fi.

¶ ¶ Quid si aliquis excoicatus in q̄ indicia fuerunt p̄nie manifesta. nec p eum stetit quominus reconciliaret. nō suscepto bñficio absolutōis decessit an p absoluto ab ecclesia sit hñdus? Rñ. qd tali defuncto bñficiū absolutōis impēdat. Sic tñ vt illi mortui absolutō a sede applica requiratur: qui cum viueret ab ea fuerat absoluentus.

Confessor. ij. De eius scientia.

Tria fm al. debent esse in p̄fessore. s. sciētia discernendi inter peccata. In q̄s̄itio de eis cantat discretā penitētie seu satisfactōis in iunctio: nec sacerdos tenet scire discernere nisi in cōmuni: que. s. sint capitalia: et q̄ mortalia cōmuni: et q̄ venialia ex genere. Et sciens hec sufficiens reputat pro t̄pis hui⁹ necessitate ad p̄fessiones audiendas. Est in piculosum audire p̄fessiones non habēt cōpetentē noticiā casuum pape et ep̄or: vt in de. religiosi de p̄uul. Quo vo ad casus ep̄ales synodales vel archiep̄ales non sic tenet scire fm Dir. li. iij. ti. ij. vbi dicit q̄ religiosus pbabilē p̄t ignorare talia statuta: q̄ in facto p̄sistunt: et maxime cū talis non teneat ire ad cōcilia ep̄alia vel archiep̄alia. Ideo excusat fm v̄b. Ad hoc etiaz fortius obligat q̄ se offert sponte tali officio: vel se ingerit. Talis em̄ tenet de omni exacta diligētia. ar. ff. depo. l. j. §. sepe. vbi dicit q̄ qui obrulit se deposito tenet etiā de leuissima cū pa. vbi al̄s non tenetur nisi de dolo et lata culpa. Qui aut̄ nō ingerit se: sed requisit⁹ exercet ex charitate: satis videt q̄ non teneat nisi in quātū scit vel potest comode scire. Et q̄ hic agit ad merā vtilitatē alterius: sicut et de deposito. Si q̄s vo p̄fessor dubitat de sua p̄penti p̄tia p̄ scientiā seu exp̄ientiā vel etiā dubitat si alius p̄ior reperiat qui hoc possit et velit: excusatur obedientia prelati. xxiij. q. j. quid culpā. Itē in p̄fessore requirit̄ scientia magis q̄ scientiā. de pe. di. vj. qui vult. Et ideo existens in mortali audiendo p̄fessiones mortaliter peccat: fm quosdam Nam fm Tho. et Al. existēs in mortali quicunq̄ i aliquo actu exhibet se vt ministrū ecclēie mortalit̄ peccat et toties mortalit̄ peccat quoties h̄mōi actū facit. hoc t̄m̄ intellige: nisi i tali actu saltem cōterat. Secus t̄m̄ in sacramēto eucharistie vbi vltra cōtritionē requirit̄ p̄fessio regularit̄ quo ad suscipiētē Idem posset dici in suscipiēte alia sacramēta: vt sufficiat p̄tricio. In adm̄istratē aut̄ huiusmodi sacramēta cū solēnitatē forte aliud esset dicendū.

Se. Jan possit fieri cōfessio existenti in peccato mortali? R̄. fm Tho. q̄ licz subditus teneatur recipere sacramēta a ministro ecclēie etiā existētē i mortali quousq̄ ab ecclēia tolerat: quia adhuc ei obligat. tamen excepto casu necessitatis non foret tutum huiusmodi inducere ad executionē alicui⁹ spectantis ad suum ordinem: durante cōscientiā q̄ dicitur minister sit in mortali: quam cōscientiā potest deponere: quia in instanti potest ex diuina gratia se emendare. tamē hoc modificatū est p̄ cōstitutionē basiliensem: quā habes infra Ex cōmunicatio. vj.

An interrogatiōes sint faciende in cōfessione? R̄. deo fm Ray. q̄ sic: d̄m̄ modo discrete fiant de pe. dist. v. c. j. et di. vj. qui vult. Et debēt interrogatiōes esse p̄ncipaliter de vij. vicij capitalibz: de articulis fidei: de p̄ceptis decalogi. de sacramētis ecclēie et de circūstantijs eorū: que sunt. Quis: qd vbi: p̄ quos: quon̄s: cur: quō: quā. Et si p̄fessor scit vel habet pbabilem op̄inionē de aliquibz pecca-

tis que penitens nō p̄fiteatur debet ei ad memoriā reducere: quia timere potest q̄ cōfiteatur super hoc laboret crassa ignorātia vel q̄ non adhibuerit debitam diligētia.

Sz qd si p̄fessor occurrit aliqd de quo dubitat qd agere debeat? R̄. psulat p̄tos.

Quid si sacerdos habeat aliquos parochianos surdos: cecos: mutos: vel furiosos: vel demoniacos et filios quos scit esse in peccato mortali. Quid faciet? R̄. deo fm Ray. debet facere posse suum vt inducat eos ad penitētiā fm q̄ est possibile q̄ si nō p̄t: orat et faciet orari p̄ eis.

Utrū sacerdos possit absoluerē illam cum qua peccauit? R̄. deo fm v̄b. nō debet: q̄ tollit crucēsentia. Si tamē absoluit. tenet absolutio. Nec obstat q̄ ep̄us non potest dispensare in symonia cum eo cōmissa: q̄ dispensatio est dignitatis absolutio necessitatis. Et ideo nō tāfacile amittit quis potestātē absoluēdi sicut dispēlandi.

Utrū sacerdos debeat p̄mo absoluerē q̄ penitentiā imponere. Dic fm glo. in de. dudum de sepul. q̄ p̄mo audiat p̄fessio. secūdo imponat penitentiā. tertio fiat absolutio. Nō ergo p̄cedat absolutio impositionē penitētie: vt sic absolutio nē p̄cedat cōtrictio cordis: cōfessio oris: satisfactio op̄is saltem in p̄posito. hec ibi. Et hoc regulariter fieri d̄m̄. Si tamē q̄s post absolutio nē anteq̄ diuertat ad extraneos act⁹ imponeret penitētiā posset excusari. nā qd fit incōtinētē: videt̄ inesse.

Confirmatio sacramēti.

Utrū sacm̄ p̄firmatiōis sit de necessitate salutis? R̄. fm Ri. in. iij. dist. vij. q̄ susceptio sacramēti p̄firmationis parulis baptizatis nō est necessaria ad salutē. sic intelligēdo q̄ sine eius susceptioe saluari non possunt. Sic etiam loquēdo de necessario nō est necessaria per se adultis hui⁹ sacri susceptio q̄uis eis valeat ad maiorē victoriē p̄fectiōz. Cōtemp̄t̄ t̄m̄ hui⁹ sacri adultz nisi peniteat ē dānabilis. tūc aut̄ p̄tēpt̄es reputari debēt q̄m̄ h̄ita bona et sufficiētē opportunitate suscipiēdi hoc sacm̄: ip̄m suscipere renuūt ac notabilis et negligunt.

Que sunt de suba p̄firmatiōis? R̄. fm pe. v. duo ex p̄te ip̄i sacri. s. materia ch̄ismatis et forma v̄borū. duo ex p̄te ministri. s. dignitas p̄dificialis et intētio. Dnū ex p̄te suscipiētis. s. q̄ ch̄ismatē i fronte. Nā q̄ i p̄firmatiōe p̄fert̄ audacia sp̄ūs eius euidētē sit in fronte. Ch̄isma aut̄ dicit̄ oleū eius balsamo ab ep̄o sanctificatū.

Quis est minister p̄firmatiōis? R̄. sol⁹ ep̄us de pe. di. v. man⁹: et c. nouissime: et c. vt ic̄m̄.

Sz nū qd papa p̄t cōmittē alteri? R̄. panoz. in. c. quātō d̄ p̄ue. dicit q̄ nō solū sacerdotibz: h̄t̄ simplici clerico d̄m̄ō h̄at̄ istud sacm̄ p̄mittē. Et i hac op̄inōe residz glo. in. d. c. q̄to. Aliq̄tū d̄t̄ cū q̄ etiā laico p̄t h̄ papa demādere. d̄m̄ō laic⁹ recepit istud sacm̄. Et h̄ac op̄i. v̄t approbare glo. i. d. c. man⁹. In eo q̄ apponit regulā di. q̄ ex delegatiōe pape quibz p̄t cōferre sacm̄ qd ip̄e recepit. Et sic laico h̄m̄i h̄m̄ōi sacm̄ papa cōmittere posset.

Rom Ger ante

Confirmatio

Communior tñ opinio videt̃ vt laico hoc deman-
dare non possit: quia ex hoc denigraretur status
ecclesie qđ papa facere nō potest. j. q. vij. Et si illa.

Sz dubium est qđ in collatione ordinum. glo.
in. d. c. man. v. velle idem qđ dictū est de pfirmā-
tōe. Sz collec. dicit qđ collatōz minorū ordinū pos-
set papa delegare simplici sacerdoti. Secus in col-
latione sacroz. qđ sacri ordines hñt act⁹ et exercitiū
in pfectione eucharistie. nam vt dicit glo. in. c. pue-
nit. xcv. di. non pōt papa pmittere nō sacerdoti vt
pfiat corpus xp̃i: qđ xp̃c hoc pmissit solis p̃byter⁹
Ideo idem dōm in. ppositō vt sicut in pfectione eu-
charistie papa non disponit p̃ dispositōez xp̃i. ita
nec in ordinatione ministroz ipsi⁹ sacramēti. Sz
panoz. putat vt sacerdoti hoc possit delegare in di-
sticte. qđ lz de sacro eucharistie sit dispositū institu-
tione dñica qđ hēat illud administrare hoc tñ non
est dispositum in collatōe ordinum. nam olim pie-
byteri in p̃muni regebāt eccliaz et ordinabāt sacer-
dotes. vñ quēadmodū oli poterāt: ita vñ qđ papa
possit hoc pcedere sacerdoti: maxime delegando.
cum nihil exerceat delegat⁹ noie. p̃no. vt in. c. sane
de of. dele. Quinimo dico qđ minorū ordinū colla-
tionem possit papa sacerdotib⁹ p̃no iure pcedere
Nam sacerdos pōt hodie pferre p̃mā tonsuraz.
dūmodo hēat subiectum vt notat No. in. c. cum
p̃tingat de eta. et q̃. Per inferiorē autē p̃latum a
papa: non pōt fieri ista delegatio non pontificib⁹.
qđ non p̃nt isti disponere p̃ statutū et ordinatōz ec-
clesie. Hoc pbat in. c. aqua. de p̃se. ec. Et vide glo.
in. d. c. puenit qđ ponit notabilem regulaz qđ nihil
h̃z ep̃us: qđ sit iurisdictionis qđ non sit delegabile
p̃ eum. Secus in p̃petentib⁹ rōne ordinis ep̃alis.
vt notat glo. in. d. c. quanto.

An autē ea que sunt ordinis ep̃alis possint p̃ in-
feriores p̃scribi: Rñ. Panoz. in. d. c. quanto. facit
regulaz singularem: qđ ea que sunt ordinis ep̃alis
non p̃nt acq̃ri p̃ inferiorē ex p̃suetudine quantū-
cumq; vetustissima. Hinc dicit Jo. an. in. c. ij. de
p̃ben. li. vj. qđ quantocūq; tpe laic⁹ exercuerit actū
sp̃ualem: nunq̃ tñ pōt illum actū p̃scribere. Maz
p̃fessio tanti t̃pis cui⁹ in itij non est memoria h̃z
vini tituli: qñ dat̃ capacitas in exercente. als non.
Sec⁹ in p̃petentib⁹ ep̃o rōne iurisdictionis vel di-
gnitatis ep̃alis. Nam illa p̃nt p̃scribi p̃ inferiores
clericum: vt in. c. auditis. et c. cum olim de p̃scrip.
et in. c. accedentib⁹ de ex. prela.

Que autē p̃tineant ad iurisdictionē. Glo. in. c. trā-
missam de elec. dicit qđ sunt. vt iudicare. excōmu-
nicare. corrigere. iuramenta recipere a vasallis. p̃fir-
mare. inuestire. beneficia p̃ferre: et similia. et hec oīa
in p̃firmatione p̃se q̃t elect⁹. Ea ṽo que sunt ordi-
nis: sic est. clericos ordinare. ch̃isma p̃ficere. depo-
sitis clericoz. benedicere ṽgines et ecclias et altaria
p̃secrare et similia: p̃ferunt in p̃secratōe ep̃ali. Et glo.
in. d. c. puenit dicit qđ in ea que sunt iurisdictionis
sunt qđaz que non p̃nt demandari. nisi eis qđ ad-
miniculo ordinis ea p̃nt exercere. vt deponere. ṽ-
berare clericum. extra de sen. ex. vniuersitatis.

Sed quēnt̃ p̃supposita validitate delegatio-
nis. si delegans postea p̃hibet. nunqđ imp̃mat̃

caracter ex sacramento habito p̃ interdictum dele-
gant⁹: Sic qđ ant. p̃hibitio habenti p̃tatem h̃mōi
fit als ex delegatione. Et tunc glo. dicit et bene qđ
post p̃hibitionē nihil confert. Et idem tenet glo.
in. d. c. manus: et est p̃muni opinio. Et p̃bat ra-
tione. quia sublata p̃tate delegata nulla p̃tās re-
manet in ipso delegato. vt in. c. sup. questionū de
offi. dele.

Sed dubium est. qđ si p̃hibitio fiat ep̃o p̃ ro-
manum pontificem: nunqđ conferet sacramentū
post p̃hibitionem. Inno. refert quosdam tenere
qđ non. qđ licet papa non possit tollere sacramen-
tum baptismi. vel alia necessaria: pōt tñ circa illa
disponere. vel dando formam. vel disponendo de
p̃sonis a q̃b⁹ et q̃b⁹ cōferenda sint. vt no. in. c. j. de
baptismo. Nam pape est obediendum in istis spi-
ritualib⁹ et concernentib⁹ piculum anime: nisi illa
reperiant̃ exp̃sse interdicta: vel sint p̃ fidē. Et no.
hanc regulam quam videt̃ seq̃ No. in. c. quanto
de transla. p̃la. Ipse tñ Inno. p̃cludendo dicit qđ
aut papa facit legem p̃ quam tollit p̃tatem ep̃is. et
nihil ageret ep̃us postea p̃ferendo. aut simpliciter
p̃hibet ep̃is ne faciant. et tunc p̃hibitio non im-
pediret impressionem characteris. Dicit tamen In-
no. notabile ṽbum obliuioni nunqđ tradendum.
qđ sine causa ratiōnabili non est papa sustinendus
attentando ista vel similia p̃ vniuersalem eccle-
siam. Et pondera ex his ṽbis duo. Primo qđ nō
presumit in papa causa ratiōnabili si vult venire
p̃ vniuersalem statum ecclie: h̃ oportet qđ causa sit
alijs nota. Secundo pondera qđ non dicit papaz
non posse: h̃ cum non sustinendum. quali dicit
qđ ecclia vniuersalis d̃z resistere pape. tamen ecclie
sua non resistente: videt̃ actus valere. Et panoz.
reddat rationem huius distinctionis Inno. Maz
in faciendo legem et auferendo p̃ legem p̃tatem
ep̃is: nihil potestatis quo ad actum p̃hibitum re-
manet ipsis ep̃iscopis. Sed quando simplr p̃hi-
bet: non tollit potestatem: h̃ interdicat exercitum
merito hoc casu imp̃m̃it̃ caracter non obstante
p̃hibitione pape. quia simplex p̃hibitio non im-
pediret impressionem characteris in habente p̃tatez:
etiam si in p̃hibitione apponāat̃ clausula decreti
irritans. hec panoz.

Que sit forma confirmationis: Rñ. forma est
hec. Consigno te signo crucis: et confirmo te ch̃ris-
mate salutis. In nomine patris et filij et spiritus
sancti Amen.

Utrum in sacramento confirmationis conse-
rat̃ gr̃a: Rñ. fm Tho. gr̃a p̃fer̃ non solum p̃mu-
niter: sicut in quolibet sacro p̃fer̃ gr̃a emundans
a peccato. vel reliquijs peccati. h̃ etiaz sp̃ialis gr̃a
p̃ quam q̃s deputat̃ ad offiū sanctitatis: et idone⁹
efficit̃ ad xp̃m confitēdum. vnde et de grato facit
magis gratum.

Quibus debeat hoc sacm̃ p̃ferri: Rñ. oib⁹ xp̃ia-
nis. nam et pueris puenient̃ p̃ferri: qđ min⁹ hñt si-
c̃t̃ōis. et vir⁹ et mulierib⁹ q̃b⁹ cōis est pugna sp̃ual̃
Item mutis: qđ lz non ṽbo: signo tñ p̃nt cōfiteri.
Item morientib⁹ q̃b⁹ lz subtrahat̃ pugna. tamen
pergunt ad p̃m̃ium militantium. Et id puenient̃

accipiunt xpiane militie signum.

Potius confirmatio possit iterari. **Rn.** fm theo. non pot. eo q impmat effectum indelibile de ple. di. v. dictu. z. c. de homine.

Potius confirmatio coferrī debeat ieiunis z a ieiunis. **Rn.** sic. ppter reuerentiā sacri de cose. di. v. vt epi. z. c. vt ieiuni. tñ in necessitate. melius esset confirmari post prandium q̄ si ep̄o discedente z hmoi quis nō possit confirmari.

Consecratio. j. ecclesie

vel reconciliatio eius. Ecclesia a solo ep̄o potest psecrari de cose. di. j. nemo. Neq; ep̄s pot alteri delegare: nisi ep̄o: sicut nec reconciliatio extra de ple. ec. aqua. Et pot consecrari tam dieb; dominicis q̄ p̄uatis extra eo. tua. Neq; dz consecrari sine missa de cose. di. j. c. ij. Non tamē est de substantia fm **Ber.** z **Ho.** in. c. qd̄ sicut de elec. q̄ dicunt q̄ missa dz fm ecclesiā romanā dici a cōsecrante. tñ si aliter fieret: teneret.

Presumpt̄ ecclesia cōsecrata fm **Inno.** qñ apparet de hoc aliqua scriptura vel instrumentū donationis. vel in libris ecclesie vel in colūna vel in dictijs. quod idem est. vel in tabula marmorea z hmoi. vel etiā si appareat vnus testis de visu vel auditu fm quosdā. **Nā** hoc casu cū non tractetur de p̄iudicio alterius. sufficiunt tales probationes. Et sic fac regulā q̄ sculptura in loco lapideo facta. vel vnus testis facit fidē. vbi non agit de p̄iudicio alterius.

Tres sunt casus in quib; ecclesia cōsecrata debz reconsecrari. **P**rimus si parietes ecclesie sunt combusti vel dirupti. seu notabiliter decrustati in toto vel maiori pte. **Secus** si solū fuerit tectū exustum. extra. eo. ligneis. **Ratio** fm **panor.** in. c. p̄posuisti. eo. ti. quia psecratio ecclesie cōsistit in exteriori pte. **Fit** em̄ delinitio seu inunctio cū crucib; in ipsis parietibus ecclesie in superficie muri. vnde violat ipsa cōsecratio ex cōbustione parietuz. licet parietes nō corruant. de ple. di. j. ecclesijs. **Secūs** si parietes in toto: vel maiora pte corruerūt. **Si** vō parietes successiue fuerint reparati. ecclesia eadez intelligit fm quosdā. z nō indiget reconsecratione. **Sicut** dicitur de nauī: cui vna ps deficit z reficit cras: vna alia ps corrūt. et cras reficit. et sic successiue reficit etiā tota. **Et** tñ eadē nauis dī. vt in. l. qd̄ in rex de leg. p̄mo. **Et** idē dicit̄ populus. licet aliqui moriantur. z aliqui de nouo nascant. vt in. l. p̄ponebat. ff. de iudi. **Sed** **Inno.** sup̄ **Rubrica** eo. ti. refert alios tenere q̄ indigeat reconsecratione. **Et** hanc partē putat **panor.** veriorē. nam in istis sp̄ialibus consideramus veritatē z nō fictionem. **Sed** in veritate non est illa ecclesia. ex quo ex toto vel maiori parte de nouo: licet successiue: est resecta. nam negari nō potest: quin cōsecratio que cōsistebat in antiq; parietibus sit sublata. **Et** iura cōtraria loquunt̄ de fictione. **Nec** ob. si dicat. q̄ ex quo fuit resecta prius minor pars: maior pars traxit minorē partē ad naturam suā. **Sicut** de aqua benedicta z oleo consecrato. dico q̄ hoc non. peccat in istis que cōmixtione nō confundunt. **Tertius** est quādo dubitatur

an ecclesia fuerit consecrata. nec apparet aliqua p̄batio de his q̄ dicta sunt s̄. **Di** tres casus notant in glo. d. c. p̄posuisti.

Sunt z alij casus in quib; ecclesia nō debet re-cōsecrari: s̄ re-cōaliari. **Primo** ppter homicidiū cōmissum in ecclesia. d. c. p̄posuisti. **Et** q̄ rex. simpliciter facit mentionē de homicidio. z in hoc nō requirit sanguinis effusionē. **Ideo** sufficit homicidium esse sine sanguinis effusione: vt q̄ fuit laqueo suspēsus vel strangulatus vel simile. **Et** hoc tenet glo. in. c. vnico. eo. ti. li. vj.

Quid si in ecclesia fiat homicidiū casuale. vtp̄ta. homo cecidit de tecto ecclesie z mortuus est. vel aliq; se defendēdo occidit inuasorē. **Rn.** **panor.** in. d. c. p̄posuisti dicit q̄ non indiget reconciliatio. quia text; ibi intelligit de homicidio violento: seu iniurioso.

Quid si occidatur sanct; vir in ecclesia. nunq̄d reconciliabitur. **Respon.** glo. in. d. c. vnico. dicit q̄ sic. quia iura indistincte loquuntur. z sceleratius est instum occidere q̄ iniustum. **Et** licet ecclesia in dicto casu sit sanctificata: ex sanguinis effusi passione. ex ipsius tñ effusi actione bene polluit. **Iuxta** illud. **Actio** displicuit: passio grata fuit. locū tñ sanguinis nō lauabunt.

Quid si quis occidat extra ecclesiam vel vulnere-tur. z post intrat cymiterium vel ecclesiam z ibi sanguinem spargat. **Respon.** glo. in. d. c. vnico. dicit q̄ non reconciliabitur: licet sanguis defluat ad terram. **Secus** fm **Directoriam** si sanguinis effusio facta fuerit violenter in ecclesia vel cymiterio. licet sanguinis non fluat ad terram. vtp̄ta colligitur cum scutella.

Quid autē si supra tectū ecclesie. puta homo sagitta interficiat. **Rūdet** glo. vbi supra fm **Dug.** q̄ nō est facienda reconciliatio. quia extra ecclesiā videtur factum.

Quid si fiat vlnus in ecclesia vel cymiterio sine sanguinis effusione: an reconciliabit. **Dicit** fm **panor.** in. d. c. p̄posuisti. z glo. in. d. c. vnico q̄ sic p̄ter. d. c. p̄posuisti. vbi dicitur q̄ ppter homicidia z vulnera reconciliabit ecclesia. z nō dicit: an in eis fuerit sanguis effusio vel ne. licet **panor.** dicat q̄ vulnera nō fiant sine sanguinis effusione. **Et** idō alia iura faciunt mentionē de sanguinis effusione. vt extra eo. c. fi. z. d. c. vnico. **Ex** quo **panor.** infert duo. **Primo** q̄ ppter extractionem modici sanguinis non polluit ecclesia. qd̄ denotat verbū. effusio nam illud verbū abundantia significat. **Et** hoc notabis ad statuta que quandoq; requirunt sanguinis effusionē. **Secundo** infert q̄ ex alia iniuria corporali citra sanguinis effusionē non polluit ecclesia. vt necessario indigeat reconciliatio. **Secūs** casus ppter adulteriū vel seminis effusionē. extra de adul. c. significasti. z de conse. dist. j. ecclesijs. **Et** intelligitur tñ de semine humano siue sit catholic; vel paganus.

Quid si est occultū. **Rn.** q̄ ad hoc vt reconcilietur ex p̄dicto casu fm **Asten.** requirit q̄ effusio sit notoria: magna z fornicaria. **Ideo** dixi. notoria. q̄ si esset occulta. non oportet reconciliari fm **Jo. an.**

De homicidio casuale emā

nō p̄ua effusio sanguinis

occulta effusio

2

Consecratio. 1.

effusio manifesta et
fama publica

in. d. c. unico. quia ecclesia nō iudicat de occultis. s̄
trū tunc: qñ est manifesta vel de ea fama publica.
als̄ oporteret ep̄os cōtinuo discurrere. Ideo etiaz
dixi. magna: quia ppter modicā humectationem
nō esset reconcilianda. Ideo autē addidi: fornicaria.
quia si vir somnando: vel vxorē cognoscendo
effundat semen: non ppter hoc est reconcilianda
fm̄ Ioan. 7. Hug. in. d. c. ecclesijs. licet glo. in. d. c.
unico teneat contrariū. tamē p̄ma opinio videtur
cōmuniōr. Ad hoc facit de homine dormiente in
ecclesia si ei accidat pollutio: etiaz si esset manifesta
non debet reconciliari ecclesia. 7. tamen si homo ex
pposito pcuraret h̄mōi emissionē. si esset manife-
stum indigeret reconciliatione fm̄ Directoriā. vnde
hoc. non nisi ex hoc. quia p̄mū fuit sine peccato. se-
cundū cum peccato. Modo ad ppositum q̄ vxor
reddat debitū viro in ecclesia: vel erigat. de le non
est peccatuz. maxime credo q̄ ecclesia nō indigeret
reconciliatione in dicto casu: iūmminēte necessitate
vxor redderet debitū viro: vel econtra in eccle-
sia. puta erant longo tempore reclusi. 7. exire nō po-
terant. Itē reconcilianda est ecclesia ppter vicium
sodomiticū. Tertius si excommunicatus fuit in ec-
clesia sepultus extra eo. consuluisti. 7. ista corpora si
discerni possunt sunt exhumanda 7. extra ecclesiaz
7. cymiteriū eicienda extra de sepul. sacris. Idem
etiā si in ea fuit sepultus paganus vel infidelis. tūc
enī corpora nō solū sunt exhumanda 7. eicienda.
s̄ 7. parietes radendi 7. tigna. Idē fm̄ Jo. an. in. d.
c. consuluisti qñ fuit sepultus excommunicatus. Idē
Ido. Sed p̄dicta quo ad ratiōnē parietū non pla-
cent panoz. quia si raderent parietes violaret con-
secratio ecclesie. 7. sic esset reconsecranda: 7. nō reco-
cilianda. Nec ob. caplin. ecclesia de cōse. dis. j. quia
loquit in ecclesia nondū consecrata. 7. tunc seruari
potest qd̄ dicit Joh. an. Quartus casus: si ecclesia:
vel altare vel cymiteriū ab ep̄o publice excommuni-
cato consecrent vel benedicant polluta sunt. nec
ante reconciliatiōnē celebrari debet. nec aliqs̄ sepe-
liri. ar. d. c. consuluisti vbi hoc Idō. 7. Panoz. red-
dit ratiōnē. quia si sepultura corporis excommunica-
ti polluit ip̄m locū. fortius qñ ipsa consecratio tran-
sit p̄ manū notorie excommunicati. Et in hoc facit re-
gulam q̄ omnia q̄ consistunt in exterioribz benedi-
ctionibus 7. cōsecrationibz nō debent exerceri per
fideles si gesta sunt p̄ notorie excommunicatuz ante
reconciliatiōnē. Secus in corpore ebusti 7. alijs sa-
cramentis. nam illa sunt verissima in se. nec indi-
gent reconciliatiōne. licet excommunicatus confecerit.
¶ Quid de muliere p̄gnāte mortua. Ber. 7. Hof.
dicunt q̄ sepeliet in ecclesia. quia fetus est ps̄ ven-
tris de conse. dis. iij. si qua. Idō. autē distinguit. qz
aut certū est q̄ fetus mortuus est. 7. tunc nō incide-
tur mulier. s̄ cū partu sepeliet. Nec obstant iura q̄
volunt q̄ paganus nō sepeliat in cymiterio. quia
intelligunt quādo paganus sepatus est ab vtero
matris xp̄iane vel in vtero matris pagane ibi se-
pultus fuit. Secus si in vtero matris xp̄iane. quia
nec comode discerni potest. Et ideo non est exhu-
mandus. Si autē certū est q̄ ptus viuit vel dubita-
tur. tūc oīno incidat. ff. de mor. inf. l. ij. Idē Dir.

Sepultura exvincti 3

Sepultura pagani p. f. s. et

¶ Sed q̄s potest ecclesiā reconciliare. Dic̄ q̄ ep̄us
pprius p̄ se vel p̄ alium ep̄m. 7. p̄t vnus aquā be-
nedicere. 7. alius reconciliare. Per simplices vō sa-
cerdotes non potest: etiam si sit consuetudo extra
eo. aqua.

¶ An autē papa possit cōmittere reconciliatiōnē
simplici sacerdoti. Rū. glo. in. d. c. aqua. 7. Panoz.
ibi dicunt q̄ sic. Et idē dicendū fm̄ Panoz. in om-
nibus que sunt iuris ep̄alis ex dispositione huma-
na. quia in illis papa habet plenitudinē potestatis.
vt in. c. ppositus de cōce. p̄. Sed ea q̄ ex dispositōne
diuina sunt tributa certo ordini nō possunt cōmit-
ti: illū ordinē non habenti etiā p̄ papā vt vult glo.
in. c. puenit. xcy. di. Et nota hanc regulā. De hoc
vide supra. c. primo.

¶ Quid si quis celebrat in ecclesia seminis vel san-
guinis effusione polluta: an efficiatur irregularis.
Rū. q̄ etiā si scient in ea celebrat: nō est ppter hoc
irregularis de sen. ex. is q̄ li. vj.

¶ Quid fiet si ecclesia nō cōsecrata fuerit sanguis
vel seminis effusione polluta. Rū. fm̄ Panoz. in
c. fi. eo. ti. q̄ organa clericoz ibi suspendunt. Ita q̄
nedū missa. s̄ nullū officiū debet ibi celebrari ante
reconciliatiōnē: que fieri potest p̄ simplicē sacerdo-
tem: lauando ecclesiam aqua exorcizata que etiā fit
p̄ simplicē sacerdotē. 7. non cū aqua benedicta cū
vino 7. cinere: cū qua reconciliat ecclesia cōsecrata.
7. non requirit p̄sentia ep̄i. quia si exigeret p̄sentia
ep̄i: nō posset immediate reconciliari. 7. tūc ter. dicit
q̄ q̄scitius p̄t consecrēt. Eadē rōne posset dici: q̄
nō requirit licentia ep̄i p̄ ter. ibi q̄ debeat prius
lauari. qd̄ non fieret si oporteret mandatuz ep̄is-
copi expectare.

¶ Ecclesia p̄cipue consecrata vel oratoria: mona-
stera vel h̄mōi non debent cōnerti ad secularē ha-
bitatiōnē 7. phanos vsus. xix. q. iij. que semel. 7. c.
quoniā 7. extra de re. do. ad hec. Et quo inferit ibi
Panoz. q̄ male faciunt illi q̄ ex vestibus sacris: ve-
tustate consumptis faciunt vittas p̄ dominabus
seu burfas: sen quid simile. Et vide ter. in. c. ad nu-
ptiarum. de conse. dis. j. vbi dicit q̄ vestes ecclesie
non debent accomodari ad ornatus nuptiaz. nec
ad alium vsus mundanum. Et ex illo ter. colligit
ibi glo. q̄ ex veste domine non debet fieri capsula.
seu aliud vestimentū ecclesie. licet contrariū obser-
uetur. Et ideo papa Sixtus quartus dedit licentiā
vt ex vestibus mulierū et seculariū possint fieri or-
namenta 7. paramēta ecclesie. Nota etiam p̄t̄ba
betur. de conse. di. j. c. ligna. q̄ ligna ecclesie cū fue-
rint vetustate consumpta nō debent reponi in lo-
co indecenti. vtputa in coq̄na vel latrina. nec etiā
in pastinandis vineis. s̄ in loco honesto. vt in cla-
stro vel refectorio vel h̄mōi vel igni cōburēda: nec
ad laicorū opera debent admitti.

Consecratio. ij. scz alta-
ris. Alia est consecratio ecclesie alia alta-
ris. Et ideo vna sine alia fieri potest ex-
tra eo. c. j.

¶ Altaria sine reliquijs consecrari non debent de
conse. di. j. placuit. 7. c. nō oportet. Et potest ep̄s us

eadem ecclesia simul plura altaria cōsecrare. extra eo. cum sis.

An autem deficientibus reliquijs possit apponi corpus xpi Jo. in. d. c. placuit dicit q sic. Hug. dicit non esse de substantia cōsecrationis. vt reliquie apponant. ca. di. c. nullus. **I**do. in. sum. refert consuluisse Inno. sup illo dicto Jo. An licite ponatur corpus xpi loco reliquiar. Et dicit Inno. nō disse de assistentiū consilio q nō. **R**ō est fm Jo. an. qā corpus xpi est cibus anime de conse. dist. ij. panis. nec debet cōseruari nisi causa infirmoz vel ex alia causa necessaria. vt in. c. j. de cu. eu. Fertur tñ q leo papa deficientibus reliquijs dedit partē corporalis z encharistie in cōsecratione cuiusdā ecclesie.

Altare. an sit reconsecrandū. **R**n. q sic in quibusdam casibus. **P**rimus si mensa: siue tabula altaris. i. superior. ps altaris fuerit mota. i. mutata fm locū. fm **I**do. extra eo. c. j. Et hoc intelligit de tabula affixa. fm **R**od. Tabula enī cōsecrata q non est affixa de loco ad locū transferē. nec tamen reconsecratur. dñ tamē lapis superior nō separet ab eo cui cōpaginat. vnde si mensa moueat cū coherentibus sibi nō oportet. ppter hoc altare reconsecrari. vt patet in altari portatili de conse. di. j. concedim. **S**ecundus est si aliquis de lapidibus mensam tangentibus fuerit motus fm **S**er. extra eo. c. j. qd intelligit **R**od. de lapidibus principalibus. vt si sup quoz colūnas fundata sit mēsa altaris. z vna eaz fuerit mota. mēsa nihilominus remanēte in mota. **S**ec⁹ de lapidibus parietis vel de ipso pariete: cui latera liter cōpaginatū est altare in quibusdā ecclesijs. quia ppter motionē illius parietis vel lapidū eius non reconsecrabit altare: si maneat immotū. **T**ertius est si mensa fuerit enormiter fracta extra e. qd in dubijs. i. vltra medietatē fm Jo. vnde necesse ē fm **I**do. q apparet deformitas. z putat q sit ad arbitriū epi redigenda. vel etiā fm **I**do. si in cornibus fuerit fracta. cū soleat ibi fieri p̄cipue consecratio altaris. **Q**uartus est si lapis ille qui continet sigillum: siue reliquias. qui etiā dicit sigillū altaris quia cū eo reliquie sigillant: moueat vel frangatur vel enormiter diminuat. vnde si in altari viatico lapis continens sigillū reliquiar moueat: altare reconsecrabitur fm **I**no. z **H**ost. extra eo. c. j. **S**i vō altare viaticū extrahat cū non adhereat ligno: sed lapidi ipsa consecratio. non credit **I**no. illud esse reconsecrandū. **N**ota etiā fm **I**no. q in altari est quoddā foramen vbi reliquie ponunt z illud quāq; sit in parte superiori. quāq; in latere altari. **S**i fiat pmo modo: clauditur quādoq; paruo lapide. quādoq; tabula magna altaris. **S**i secūdo modo clauditur tñ lapide paruo. vnde siue ille puus lapis: siue tabula magna moueat: reconsecrari debz altare. **N**ota etiā si reliquie sublata sint z sunt sublata cum mensa motione: debet reconsecrari altare. **S**i autē sine eius motione: non debet reconsecrari de cōse. di. j. de fabrica in tex. z in glo. **Q**uintus est quando tantū additur altari q amittit formā quā habebat. quia forma dat esse rei. **V**ide tamē quod notat **P**anoz. in. c. ad bec. e. ti. q quoddā est altare portatile qd portatur de loco ad locum z est puus

lapis ptinens in se foramen cū cōsecratione z sigillo supposito. z istud non execrat nisi moueat istud sigillum cōtinens p̄secrationē. **A**liud vō est altare stabile. qd est firmuz in loco. z istud execrat multis modis. **P**rimo vbiq; violatur locus p̄secrationis. puta: quia cecidit aliquis de lapidibus tangentibus ipsam cōsecrationē: vel motū est ipsum sigillum vel si tota mensa est mota. licet ibi non sit foramen p̄secrationis. **R**atio quia qñ altare est firmū nō consecrat solū tabula s; totū altare. vnde si patitur enormē lesionē amittit formā suā. z dī execratū ideo debet denuo cōsecrari.

Quero pro declaratione p̄dictoz: nunqđ altare viaticū sit execratū. si lapis remoueat a ligno. nam sepe altare viaticū fit ex lapide paruo inserto in ligno. **R**n. **A**b. put refert **P**anoz. in. c. lignis. eo. ti. dicit q nō. **E**t credit **P**anoz. q velit arguere a se mili. naz sicut conuente tecto ecclesie remanentibus parietibus nō sit reconsecratio. Ita sublata illa tabula a ligno. cui inherēbat lapis. nō debet fieri reconsecratio. **J**o. an. hoc fateat si sepulcrū sit in ipso lapide. **S**ecus autē si in ligno esset sepulcrū seu foramē z ibi esset cōsecratio. z lapis esset loco sigilli. **E**t hoc est indubitātū. nā tunc violatur consecratio. **S**ed **P**anoz. dubitat etiā in priori casu: ponendo q altare recipiat formā suā ex ligno z lapide. puta. quia lapis est ita paruus q p se non sufficeret ad formā altaris viatici. nā licet consecratio sit in ipso lapide tamen sublato ligno verē est dicere q ipsum altare patitur enormē fracturā. z sic perdit suā formā. **I**dē dicenduz de altari firmo. si ibi adesset lignum dans formam altari. **S**extus casus est quando dubitatur. vtrum consecratum sit de conse. distinc. j. ecclesie.

Altaria in quibus degradati z hñdi celebrauerūt nō debent ppter hoc reconsecrari. nec reconciliari. cū hoc nō sit iure cautū.

Vtrum in locis nō consecratis possit celebrari cū altari viatico. **R**n. **I**no. in. c. j. e. ti. dicit q sic. **D**icit enī locū esse consecratū ex quo est ibi altare viaticū consecratū per episcopū. z sic non ob. c. missarum de conse. di. j. **S**ed **P**anoz. sup **R**ubrica. eo. ti. dicit **Ar**chi. post aliquos antiquos tenere contrarium in. d. c. missar. vbi dicit q nisi in ecclesijs cōsecratis nō potest celebrari etiā cum altari viatico: nisi cōcurrat licentia episcopi. in locis autem non consecratis z sine altari viatico non sufficit licentia episcopi. **E**t hanc opinionē **P**anoz. credit veriorē. pro hoc tex. in. c. si. de p̄mil. li. vj. vbi de gratia est concessum episcopis vt possint celebrare vel facere coram se celebrari in itinere super altari viatico. **S**i enī hoc liceret de iure p̄muni. put sensu **I**no. frustra concederetur p̄mlegium. **A**d idem. c. vnicuiq;. z. c. si quis de conse. di. j. **V**bi dicit q in oratorijs p̄uatis nō debet celebrari sine licentia episcopi. **V**ide tamē **R**i. in. iij. di. xij. q in casu magne necessitatis iura p̄mittunt celebrari in loco nō sacro. si tamen tabula sit consecrata. ceteraq; ad illud officium p̄tinentia ibi affuerint. sicut cū ecclesie p̄ime fuerint incense. vel cum homines sunt in itinere. z ecclesia defuerit. vt de conse. di. j. c. conce.

Consecratio. iij.

Quibus casibus exceptis non licet celebrare in loco non sacro nisi de consensu episcopi per dictum. c. missarum. Nulla autem necessitate licet celebrare in mari vel super fluvium. Et secundum De. de pal. extra ecclesiam sine necessitate nunquam licet celebrare sine licentia episcopi. Sed non habentibus capellas licet potius celebrare in campo vel in domibus privatis. dummodo alia necessaria habeant. Et hoc ubi licentia episcopi haberi non possit. Et ideo a principio si comode licentia haberi potest: ab episcopo peti debet. In exercitu etiam christiana novum idem sciendum.

Consecratio. iij. scilicet cimiterij. Alia est consecratio ecclesie. Alia cimiterij.

Cimiterium pollutum esse censetur quando ecclesia est polluta effusione sanguinis vel seminis. dico si sit contiguum ipsi ecclesie. et antequam reconciliatum sit. non debet in eo aliquis sepeliri. Secus si cimiterium ipsum esset remotum ab ecclesia. Sed econtra polluto cimiterio non est polluta ecclesia. ne minus dignum trahere videatur maius. Et non est cimiterium unum: sed plura quam paries est in medio. licet sit ibi porta in pariete.

Sed generaliter in c. unico. e. ti. li. vi. querit. pone quod sint duo cimiteria. et sit paries in medio et porta in pariete. et in porta sit iniuriola sanguinis effusio. queritur an utriusque cimiterium sit interdictum. potest dici quod aut est commissa in porta. sed ex parte magis adherente uni. Et tunc illud est violatum. put dicit de hermosfrodito. ff. de sta. ho. queritur. Aut facta fuit in medio porte. et tunc consideramus cuius causa fuerit factus paries et porta. ut dicit Jo. an. Aut est dubium: quia non potest apparere cuius causa sint facta. et tunc cum participet de utroque. dicimus utriusque violatum. Ita dicimus hic. Et in dubio videntur apposita ut faciant duo cimiteria principaliter. non autem accessorie ut vult dictus textus. Et per premissa idem dicit si in porta ecclesie fiat talis iniuria. Jo. an. et Jo. de Imola dicunt quod forte istud ultimum dictum est verum: quando intra clausuram ostij versus ecclesiam facta est pollutio. Secus si ex parte que est versus locum extra ecclesiam.

Si in cimiterio corpora fidelium defunctorum sepulta sunt ab excommunicatis: scismaticis: vel infidelibus et huiusmodi. non propter hoc debent exhumari. De sacra. non iterum a nobis.

Cimiteria non consecrata: in quibus corpora paganorum vel hereticorum vel excommunicatorum sepulta sunt. non debent consecrari de conse. di. j. ecclesia. Sed corpora ibi sepulta debent inde prius eici. et parietes et signa radi. Et tunc si apta fuerint poterunt consecrari. d. c. ecclesiam. Si autem consecrata fuerint prius eodem modo corpora predicta inde eicienda sunt si discerni possunt. aliter non. extra de sepul. sacris. et ipsa cimiteria reconcilianda sunt. Sicut de ecclesiis dictum est. Sed in ecclesia consecrata parietes nullo modo radendi sunt. ut dictum est supra. consecratio primo. Quia tunc esset reconsecranda et non reconcilianda.

Corpora sanctorum nemo presumat transferre sine

licentia principis vel episcopi de conse. di. j. corpora. ubi dicit glo. quod per principem intelligitur papa. Et hoc verum si corpora tradita sunt perpetue sepulture. aliter sine auctoritate alicuius possunt transferri. secundum glo. ibi. Idem videtur de ossibus aliorum fidelium. ff. de re. et sump. fu. l. ossa.

Consecratio. iij. scilicet vestium. palliarum. et vasorum. Vestes sacerdotum et ministrorum. palee altaris. et vasa sacra. et omnia similia non debent converteri ad usus laicos. Sed si quod sunt vetustate consumpta comburi debent. et cineres in ecclesia reponi. xix. q. iij. quod semel. et c. quod de conse. di. j. altaris.

An autem simplices sacerdotes possunt benedicere vestes sacerdotales. et alia ornamenta ecclesie. vel altaris. Respondeo. Archiepiscopus. in c. degradatio. de pe. li. vi. Et multi alij in cle. attendentes de sta. mo. dicunt quod non. Tamen per S. d. Sixtum papam quantum indultum est ut simplices sacerdotes ordinum minorum possint benedicere quecumque ornamenta ecclesie vel altaris. et vestes sacerdotales et alia. excepto corporali. Nota secundum De. de pal. put recitat Arch. flo. in sum. quod de longo manipulo licet facere stolam vel eoducto. et de brevi stola facere manipulum vel cingulum. quia omnia hec una benedictione consecrantur. Et cum capsula. i. planeta est dupla. cum possit esse simpla. et super qualibet partem sit benedictio. in celebrando utriusque potest ex utraque parte. Et si una pars amoveatur ab alia remanet benedicta. et potest in ea celebrari. Et similiter de dupla stola. Item secundum eundem De. quando vestimenta reparantur propter paupertatem videtur distinguendum quod aut tanta pars amota fuit: quod sine illa non benediceretur vel celebraretur ut tota manica vel pars superior. et tunc definit esse benedicta. Si autem modica particula. cuius defectus: nec benedictionem impediret: nec celebrationem. tunc licet celebrare. nec est hoc simile. sicut de oleo benedicto.

Conseruator. Require infra. Excommunicatione. xxvii.

Consilium. tenetur quilibet inquirere ubi canetur a iure. Sed tamen non tenet illud sequi. tenet tamen expectare debito tempore donec consulat sapientem aliter non valeret: si fieret quod cum consilio fieri debet. querit enim consilium de iure: ut aptius consulens videat quid sit agendum extra de elec. ne pro defectu. ubi de hoc in glo. et c. cum in veteri co. ti. et c. cum olim de arbi. ubi glo. querit. ad quid est perere consilium si non est necesse illud sequi. Respondit quod certe potest esse quod tale consilium sit utile. quia potest movere prelatum ad aliquid faciendum. quod forsitan per se non fecisset. quia quod a pluribus querit. facilius invenitur. xx. di. de quibus. Et habito consilio deliberet: an expediat ei sequi consilium. Et ideo dicit Panor. in c. ad nostram de consue. quod est utile in facto dubio exquirere consilium a pluribus tam literatis quam illiteratis sapientibus et insipientibus. Nam quandoque parum sapientes habent in certa re elevatum intel-

lectum et ingenium et acutius sciunt discutere unum casum quam omnes sapientes. Sicut narrat Jo. an. de fatuo pilsensi: qui decidit quoniam in modo in tabernarium et quendam pauperem: a quo tabernarius volebat extorquere pecuniam: quia comederat panem ad odorem affati. nam soluit ille ex sono unius denarii turonensis. quam quoniam non potuisset Latho melius decidere. Et dicitur quod Bar. qui debebat consulere super aliquo articulo conferebat de materia cum mercatoribus.

An autem hoc sit verum ex propria significatione vocabuli quod quis astrictus petere consilium non teneat illud sequi: si satis sit requirere. **Ho.** dicit quod si per propriam significationem vocabulorum procedit quod dictum est. Nam consilium ex proprio significato non obligat ad hoc. Sed quoniam fit impropriatio vigente materia subiecta. quod latius declarat panor. i. d. c. cum olim de mente Bar. in l. j. si plures. ff. de exerci. Cuz querit. an consilium sapiat consensum. Aut enim consilium est impendendum ei qui non habet integrum iudicium rationis. et tunc consilium sapit consensum. ut in impuberibus. ff. de sus. tu. unde licet caneret statuto: ut pupillus certum quid faciat cum consilio duorum agnatorum. capitur ibi consilium per consensum. quia pupillus non habet discretum iudicium. Aut consilium est impendendum habenti integrum iudicium. Et tunc aut is qui habet impendere. est princeps illius officii. et tunc consilium sapit consensum. et iste est. proprio casus capituli. venerabili si unum intellectum de officio. dele. ubi dicitur quod platus cui datus est coadiutor: nihil debet facere sine consilio coadiutoris. Capitur ibi consilium per consensum. Aliis suum officium esset superintantum. Aut non est princeps officii. et tunc consilium stat proprio. unde satis est requirere. ut in d. c. cum olim. Donec exemplum. Statuto cauetur: ut mulier non possit testari sine consilio duorum consanguineorum. Certe hoc casu satis est requirere consilium: cum facultas testandi soli mulieri competat. et hoc teneas. Nec est faciendum differentia: si quis dicat de consilio vel cum consilio. putavit **Ly.** in l. id quod pauperibus. C. de epi. et cle. Dicit enim quod si aliquis habet aliquid facere cum consilio alicuius. non tenetur consilium sequi. Secus si habet facere de consilio alicuius. Sed Jo. an. in regula. nullus. in mercu. hanc differentiam non approbat. nec etiam Bar. in loco palle. Secus si in Jo. an. in loco palle. si dicat iura vel si in consilio talis: quia tunc tenet sequi. Ad predictis quod notat Bar. in l. si cum dotem. §. eo autem. ff. de ma. q. si consanguinei requisiti nolunt consentire quod ad iudicis officium spectat examinare causam contradictionis. et si quidem est iusta. bene quidem Aliis iudex permittit mulieri contrahere: aut testari. ut d. §. eo autem.

Quid autem si ille cuius consilium requiritur: dedit malum consilium. nunquid excusent facientes actum cum malo consilio. **Rui.** panor. in c. cum in veteri de elec. de mente copost. dicit quod non excusantur. quia consilium non obligat. Et ideo si canonici elegissent scienter indignum cum consilio illorum incidissent in penam. c. cum in cunctis de elec. Idem sentit Bar. in l. j. si plures. ff. de exerci. ubi dicit quod si iudex tenetur pronuntiare cum consilio sapientis. non excusabitur

si fuit secutus malum consilium.

Quid autem si ille qui habet impendere consilium non vult consulere vel est mortuus. an possit mandatarius procedere ad actus consummationem: consilio non habito. **Di.** que sequitur Jo. an. in c. j. ne se. va. in. vj. In effectu licet distinguit. Quia aut ille est mortuus. et tunc si expressio nomine proprio potestas consulendi fuit sibi attributa: expirat mandatum: ex quo non potuit servari forma. si debet expectari secunda iussio. ar. in. c. cum dilecta de rescrip. Si vero fuit expressum nomen dignitatis debet successor expectari. ar. in. c. quonia de offi. dele. Idem dicemus si est absens. Ita quod consilium non potest requiri. Si vero est presentis et non vult consulere: vel est absens. et non vult venire: seu consilium prestare: tunc potest mandatarius procedere sine consilio. De hoc bono tex. in. c. cum in veteri de elec. Sed contra primum membrum facit. d. c. j. ne se. va. ubi dicitur quod si capitulum habet conferre beneficia cum consilio episcopi: si episcopus est mortuus vel longe absens potest capitulum conferre beneficia. **So.** Dicit compositio. quod aut consilium est requirendum ex forma mandati et procedit primum dictum. Aut statuto vel consuetudine et procedit tunc. d. c. primum. Et huius communis dicti quidam doc. antiquus ut refert Jo. de lig. assignabat duplicem rationem. Prima. quia fortius stringit mandatum hominis quam legis. Itaque potestas ordinaria est magis favorabilis quam delegata ut in. c. p. et g. de offi. del. habens ergo requirere consilium ex potestate ordinaria non ita stringit sicut habens potestatem delegatam unde in illo. c. j. capitulum procedebat potestate ordinaria. Jo. de lig. videtur impugnare omnia predicta. quod etiam ubi per habentem potestatem ordinariam est consilium petendum. non valet actus consilio non habito. allegat bonum tex. in. c. novit de his que fi. a pla. Et ad. c. j. allegatum respondet quod loquitur in collatione beneficiorum ne ex nimia dilacione imminet periculum. Ideo potest procedere consilio non habito. **D.** an. tenet primum. quia cum habenti ordinariam mandat ut cum consilio alicuius procedat. videtur potius quedam admonitio nisi adijciatur quod actus contrarius sit nullus. Panor. autem in. c. ex parte de costi. dicit quod hoc dictum non est simpliciter verum. nec opinio Jo. de lig. videtur procedere indistincte ad d. c. j. quia si bene consideret ratio illius. c. j. est generalis ad omne periculum imminens. nam si dispositio ratione debet restringi et ampliari dispositio ut in l. cum pater. §. dulcissimis de leg. ij. Et ideo videtur quod ubique ex dilacione proveniret periculum semper potest procedi consilio non habito. Et hanc opinionem sentit Barto. in. d. §. si plures.

Nunquid autem teneat actus si potest haberi consilium et non fuit petitum. Dicit quod aut ex forma mandati erat requirendum. et non valet actus: ut in. d. c. cum in veteri. Aut ex dispositione legis. Et tunc aut lex a principio cum potestate tradidit mandavit consilium tunc requiri. et non valet actus ex defectu potestatis. Nam habuit potestatem modificatam. Sic intellige. d. c. novit. Ita quod sine clausula decreti actus ille fuisset nullus. Aut habenti potestatem

Consuetudo

mandavit superior. vt pcederet cum consilio sem-
pronij. z tenet actus sine cōsilio licet ille veniat pu-
mendus ar. optimū. in. c. dilect. ij. de pben. vide
etiā glo. singularē in. c. j. de iur. patro. q. si manda-
tur als habenti potestate vt aliqd faciat sub certa
forma tenet actus: lz forma nō seruet p. d. c. dilect.
Sed est alius tex. fm panor. de cōce. p. li. vj. in. c. si
capitulo: vbi dicit q. si mandat canonicis als po-
testatem habentibus. vt conferat certuz beneficium
dato executori. vt illis negligentibus exequat p sola
lraz pntationez afficiunt manus canonicorū vt
pulo alteri facta non valeat. nam ex quo superior
transfudit potestate in executorē ex defectu illorū
quibus mandavit adimit illis potestate in casu con-
tumacie.

An autē in casibus in quibus debet peti consilium
sufficiat vt petat post actū. Rūdeo. Panor. in. d.
c. cū in veteri dicit q. nō. Sed in ipso tractatu actū
debet postulari. Et facit ad materiā epōz q. tenen-
tur negocia ecclesie regulariter. pmouere cū consi-
lio capituli. debet etiā consiliuz reqri in actu z non
post actū nec tenent canonici pcapitare responsūz:
h possunt petere tps cōgruū ad deliberandū. Idē
dicit in iudice q. ex forma statuti tenet reqrere consi-
lium sapientis. Non etiā satisficit statuto si plus scri-
bit sententiā z postea petit cōsiliū vel si nō vult ex-
pectare cōsultorē debito tpe. ad hoc facit. c. licet de
regula. vbi nō sufficit petere licentiā ex postfacto.
Et ibi panor. facit regulaz q. vbi in aliquo casu re-
quirēt licentiā nō sufficit petere ex postfacto. h de-
bet peti a pncipio. Notat etiā panor. in. d. c. cū in
veteri. q. si is qui renebat reqrere consilium arta-
uit se ad extremitatē actus sine consilio gestus nō
valet. licet ppter extremitatē tps nō potuerit habe-
re consiliū. nā sibi est imputandū. Secus si debito
tpe petijt z debito tpe expectauit responsū. nam
tunc si consiliarij differūt plus debito respondere:
vel nolunt impendere: consiliū pōt pcedi ad actū
ipsonū consilio non expectato vt nota. in. d. c. cum
in veteri.

Quid autē si papa mandat canonicis alicui ec-
clesie vt eligant platum cū consilio aliquorū: ex qui-
bus vnū volunt eligere in platum: an requirendū
sit eius consiliū. Glo. in. d. c. cū in veteri dicit q. nō
est necesse. quia cōsentiendo postea electioni. satis
videtur consiliū p̄stare. Et si ille cōsentiret ante ele-
ctionem deberet electio cassari. ppter vicium ambi-
tionis. vt in. c. cū post petiā de elec. Jo. an. dicit q.
q. h bec opi. sit pbabilis. tutius tñ est vt etiā istius
requirāt consiliū vt sic satisfiat forme mandati. nā
posset cōsulendo talē contingere q. ppter eius con-
siliū diuerterent a pposito. z aliū eligerent melio-
rem: nec tenent reqrere consiliū in spē. h satis est
dicere in genere de quo vos consulitis zc. Si autē
consulerent in specie de psona sua debet responde-
re fm Hof. iudicio aliorūz hoc relinquo. Sed hoc
vltimū nō placet Ho. quia notaretur ambitione.
Sed cū bona cōscia pōt dicere nō eligatis me. qz
nō sum dignus. Et si ipsum eligerent poterit post-
modū cum bona cōscientia cōsentire. Et q. cōsiliū
istius debeat reqri saltē in genere cōmuniter te-

netur per doc. vt dicit panor. in. d. c. cum in veteri.
Quia consiliū debet pcedere electionē. ergo nō de-
bet differri in tēpus electionis. quia tēpe non con-
gruo petere. Quid autē si papa mandat vt isti eli-
gant cum consilio z cōsensu illoz. nunqd possunt
eligere vnū ex illis. Post. dicit q. sic. qm regula est
vt ex tribus electis valeat cōsensus duoz. vnde sa-
tis est q. duo pbeant consensum. dūmodo tercius
nō contēnat. vt patet in arbitris z iudicibus simpli-
citer electis. In quibus valet sententiā maioris partē
vt in. l. duo ex tribus. ff. de re iudi. Et nota singula-
riter hoc dictū: q. vbi cū eligunt simpliciter plus
res ad cōsulendū vel consentiendū seu ad aliquod
officiū etiā extra iudiciū exercendū valet quicquid
facit maior: ps: dūmodo minor pars nō contēnat
Hec panor. in. d. c. cū in veteri.

Quid autē si fuisset dictū q. eligerent cū consilio
z concordia cōsensu illoz triū. nunqd possunt elige-
re aliquē ex his. Rū. Hostiē. put recitat Panor.
vbi supra tenet q. non. quia nō potest aliquis con-
sentire in seipsum anteq eligatur. Notaretur etiā
de ambitione.

Et p̄dicta faciunt ad. q. Et forma statuti. Mu-
lier nō potest contrahere sine cōsensu duoz. p̄p̄-
quorūz contingit q. mulier vendidit aliqua bona
vni ex p̄p̄quis cum consensu alterius p̄p̄qui.
nūquid sit satisfactū statuto. videt q. sic. quia p̄-
p̄pinquus emendo a muliere videtur consentire illi
contractui. Nā satis est q. cōsensus intercedat in
ipso contractu. Nec ob. de. j. de re. ec. quia consen-
sus p̄p̄quorūz ibi non erigitur. vt auctoritas. h vt
quedā solennitas. Facit etiā q. si statutū diceret fi-
lium nō posse litigare sine consensu patris: q. si pa-
ter z filius simul litigant. videat pater consentire.
Facit q. notat Jo. an. in mercu. In regula. Qui ta-
cet. Quod si statuto ep̄i cauet vt nulla locatio va-
leat facta de rebus ecclesie sine suo cōsensu. q. si lo-
catio fit ep̄scopo tenet. quia conducendo videtur
consentire.

Consuetudo est quod
dam ius moribus vtentiū approbatū: qd
p lege suscipit cū deficit lex. di. j. cōsuetu-
do. Et ex hoc inferit ad. q. quotidiana. Fuit cōpro-
missum in quosdaz arbitros vt p̄nunciarent fut-
iura. nunqd poterunt p̄nunciare fm cōsuetudines
z statuta loci. Sui. de. susa. i. q. statutoz dicit fuisse
determinatū q. non: saltē fm cōsuetudines z sta-
tuta iuri contraria. Nouet. quia appellatione iu-
ris intelligit de iure cōmuni romanorūz. Insti. de
iur. na. gen. z ci. Sed contrariuz tenet. d. an. in. c.
q̄ntauall. de iureiur. qd placet panor. sup Rubri-
ca de psuetudine. P̄mo quia cōsuetudo vt est di-
ctum est quoddā ius non scriptū. Itē cum non si-
mus in materia odiosa verba generalia debent ve-
rificari in quibet specie cōtenta sub genere. vt in. c.
sciscitatus de rescrip. Cū ergo statuta z consuetu-
dines sint quedā iura vt dictum est: ergo veniunt
appellatione iuris. Et ad rōnē contrariā all. z alia
similia pōt r̄nderi q. loquunt q̄ de vnico iure: di-
spolitio est intelligenda. Secus autē quādo verbū

generale potest verificari in quolibet sua specie. Sed aliter diffinitur Bar. consuetudinē in l. de quibus. ff. de leg. dicens. q. consuetudo est ius nō scriptū. populi moribus et vñibus eius vel maioris ptis eiusdez recte initiatū. continuatū. introductū. habēs vim legis. Dixi ius nō scriptū. hoc pbatur p. S. ex nō scripto. in situ. de iur. na. gen. et c. Dixi moribus et vñibus populi. qd. pbatur in. d. l. de quibus. quia p. mores ppli p̄bendit̄ p̄sensus ei⁹ vel maioris ptis ff. ad municip. l. qd. maior. Dixi recte initiatū. quia si esset p. errore introducta non obseruaret. vt. l. qd. nō rōne. ff. de legi. Dixi cōtinuatū. q. si nō adesset diuturnitas ptis in cōseruatione p̄suetudinis: ip̄a nō valeret vt. d. l. de quibus. Dixi habēs vim legis quia paris est potentie cum lege. vt. pbatur in. d. l. de quibus.

Quē autē effectū habeat cōsuetudo. Bar. in. d. l. de quibus dicit q. aut cōsuetudo est fm̄ leges. Aut p̄ter legem. aut cōtra. p̄mo casu valet consuetudo. Et duobz modis pōt esse fm̄ legē. P̄mo interp̄tando ipsam legē vt in. c. cū dilectus. de cōsuetudine. Secdo cōfirmando ipsam legē. vt in. c. sopite de cenli. Secdo quādo est p̄ter legem. et valet consuetudo. vt in. c. catholica. et c. in his. xj. dis. Tercio casu dicit q. aut est contra legē diuinā. et nō valet. nisi p̄cedat distinguendo. vt infra dicet. Aut est contra legē nature. et etiam non valet. quia naturalia sunt immutabilia. Donec exemplū. Si habet consuetudo. vt filij non educent a parentibus. nam de iure naturali sunt eis debita alimenta. di. j. ius naturale. Et facit ad. q. nunq̄d per statutū vel consuetudinem possit tolli vel diminui legitima debita filio. De hoc vide infra. c. Legitima. Aut est contra ius gentiū: et non valet. quia ius gentiū naturalia sunt naturalia. quia naturali rōne inductū. vt in. l. omnes populi. ff. de iur. et iur. Et hoc intellige nisi consuetudo disponeret contra ius gentiū distinguendo. nam ius positiuū potest ex causa disponere cōtra ius gen. et ius naturale. vt inducendo seruitutē vt in. c. ita quouindā de iudeis. Itē p̄uādo quē dominij iure rei. vt de p̄scrip. per totum. Ita consuetudo potest facere. cum sit quedā lex. Aut consuetudo est contra legem positiuā. et contra legem: seu canones: seu statuta. Et tunc. aut est contra libertatē ecclesie. et nō valet. Aut p̄ utilitatē publicā et non valet q. sicut nō valet lex. ita nec cōsuetudo. Aut est p̄ utilitatē priuatā. Et tunc. aut precedit lex derogatoria ad consuetudinē. et non valet consuetudo sequens. vt. l. eos. C. de vsur. Et ex hoc dicit panoz. infert q. consuetudo semel reprobata a lege. non potest amplius induci. Sed panoz. dicit esse glo. singularem in contrarium in cle. statutum de elec. Et credit q. si s̄best ratio noua. que nō suberat tempore legis damnantis consuetudinem: q. tunc poterit de nouo induci. ar. optimū in. l. si hominem. ff. mandati. et in. c. non debet de consang. Aut non habet leges derogatoriā. Et tunc. aut lex p̄cedit et sequit̄ consuetudo. Aut cōtra. P̄mo casu. si consuetudo est generalis vincit legē generaliter et vniuersaliter. Intellige tamē fm̄ ius canoni

cum. dūmodo sit rationalis et prescripta. vt in. c. si. de consue. Aut consuetudo est particularis. et tunc non vincit leges generaliter. vt in. l. ij. C. que sit lon. consue. Sed solum vincit legem vbi cōsuetudo viget. vt. l. venditor. S. si constat. ff. co. p̄. Secundo casu quando precessit consuetudo et lex contraria sequitur. Bar. tenet q. tunc consuetudo nō vincit legem. immo tollitur per legem sequentem. allegat. l. ij. ff. de sep. vio. dicit tamen q. canonice tenent oppositum. Et videtur casus in contrariū in. c. j. de consti. li. vj. vbi dicit q. lex pape nō tollit consuetudinem certi loci contrariam. nisi de ea fuerit facta mētio. quia papa non p̄sumitur scire istas consuetudines. Et quo infero q. si ciuitas facit statutum contra suam consuetudinem tollitur consuetudo. licet de ea non faciat mētionē. quia ciuis p̄sumitur scire suam cōsuetudinē. vt notat in. d. l. omnes populi.

An autem consuetudo possit augere. diminuerē et distinguere ius diuinum quēadmodū potest lex positiuā cum cōsuetudo non sit aliud q̄ lex nō scripta. Respondeo. Panoz. in. d. c. fi. dicit q. ius positiuum etiam ciuile quandoq. distinguit ius diuinum. nā illa regula iuris diuini: in ore duoz. et reperitur limitata per ius ciuile et canonicū. quia in multis casibus requirunt̄ plures testes. et in aliquibus p̄uiores. ij. q. iij. c. j. et in. c. cum esses de testa. Ad hoc facit qd. notat ipse Panoz. in. c. nup. de testi. fm̄ Inno. q. princeps pōt statuere ex causa. p̄uilegium conferendo vt vni testi credatur in certis casibus vel certa qualitate personarū inspecta. Et sic recedere ab illa regula in ore duoz. et. Et ideo vbi ratio naturalis suadet ius diuinū distinguere et limitari. tunc transgressio non inducit peccatum. quia p̄sumitur hoc voluisse ipsū deū cum noluerit omnes casus distinguere. Sed dedit r̄gulas generales. Et postea tribuit vicario suo generalem auctoritatem. vt quodcumq. ligaueris et. Sed vbi nulla ratio naturalis suggerit ipsū ius diuinum mutari seu limitari. tunc nec lex nec consuetudo valet. Puta si haberet consuetudo vt non liceat honorare patrem et matrē. Ideo etiam dicitur papam posse errare quando disponit contra ius diuinum sine causa. Sic intellige. xv. q. j. Sunt quidam. Et per hoc saluari potest dictum Hostien. in eo quod dicit non valere statutū vel consuetudinem per quam homicida vel similis criminosis puniatur pecunialiter. vbi de iure diuino venit puniendus personaliter. nam talis consuetudo vel statutum inducit promitatē peccandi. Et ideo notanter dicit Ab. in. d. c. fi. non valere statutum vt liceat interficere interfectorē patris vel percutientem in facie. Et nota hoc dictum: facit enim contra statuta que vigent in multis locis p̄mittentia consanguineis vindicare mortē seu iniuriam consanguineoz. hec em̄ statuta vidēt̄ illicita. quia qd. debet fieri per viā iusticie: non debet exerceri cū rancore animi: maxime. quia p̄bent materiam peccandi et scandali. Sed Jo. an. in additio nibus spec. videt̄ hoc limitare. quādo statutū dat

Consuetudo

hanc facultatē. et ex rancore animi faciūt vindictā. Secus si dat. vt ministro legis vt faciat iusticiam. qz statuti potest illos cōsanguineos ministros legis facere. xxiij. q. v. non est crudelis. Per predicta etiā pōt solui q̄stio. nunq̄d valeat statutū: vt bānitus possit impune occidi. Et dicēdū qz sic. si fiat ex causa rōnabili vt qz bānitus est hostis ciuitatis de quo p̄ Bar. in. d. l. oēs populi.

An autē valeat cōsuetudo aut statuta q̄ vigent in aliquibz ciuitatibz: maxime florentie: vt bona filiorum et vxorū. et etiā ipsi filij possint capi p̄ delicto fallentie. s. qm̄ pater fallit: seu cedit foro. Et idēz in similibz casibz. nā amore cōiugis et filiorū sepe homines retrahuntur ab illa fallentia. Illa tñ statuta s̄m̄ Panoz. in. c. ex pte. de consue. sunt iniqua. qm̄ ex necessitate quis inducitur ad fallendū. Sed quia multi fallunt ex pposito. ideo emanarūt illa statuta. An autē cessante rōne statuti sit obseruandū illud statutū cū tanta iniquitate et damno filiorū et vxorum. Panoz. remittit se ad no. p̄ Inno. in. c. quia pleriqz de inu. ec. Similis tñ casus habet in. l. si. c. de p̄cipal. li. xij. vbi bona mulierū sunt obnoxia p̄ culpa mariti. et etiā bona filij etiam emancipati. Et dicunt p̄cipilarij illi qui deferebant in bello p̄ma pila. i. tela. et p̄pter magnū piculum qd̄ vertebatur in eis cū erant p̄mi in bello fuit indicta ista specialitas: vt si ipsi cōdēnati: qz se prauē gessissent in officio. et non haberent vnde soluerent: poterit man⁹ extendi ad bona vxorū et filiorū. Et hoc fuit statutū. quia p̄pter gemitus vxorū et filiorū male gerebant eoz officii.

Sed oritur questio pulcra: quare valet cōsuetudo cōtra canones et nō statutū. Et quare secularibus p̄sonis fuit indultū vt legē possint condere p̄ leges imperatorū. et nō sic fuit indultū vris ecclesiasticis: vt possint p̄ canones statuere. Rūdeo Panoz. in. d. c. fi. dicit istā fuisse rōnē. quia ius civile finaliter tendit in bonū publicū et vtilitatē p̄uatozum. vnde si populus vult sibi p̄iudicare legē p̄tra condendo. Imperator nō curabit. quia pōt popul⁹ in hoc renunciare fauori suo: vt in. c. ad apostolicā de regula. Item quia mores hominū sunt diuersi. Ideo voluit imperator. vt quisqz populus possit facere legē. non tñ cōtra honestatē nec contra iura reseruata principi. s̄ in p̄iudiciū duntaxat eoz. ad hoc. d. l. oēs populi. et qd̄ ibi notat Bar. Sed ius canonicū principalit̄ intendit hominē dirigere in deū vt veniat ad bonū publicū ecclesiasticū vnde statutū contra editū ab inferioribz p̄sumit temerarium et ambitiosum et fini eterno contrariū. Ideo nō potest papa dare potestatē statuendi cōtra canones. Sed cōsuetudo tolerat. quia surgit ex tacito consensu: et non p̄sumit tanta ambitio. Dicit tñ Gal. vnū singulare dictū p. l. si hominē. ff. mandati. qz ex causa vigenti et verisimiliter nō p̄uisa a canone potest fieri statutū contra canonē. et multum bene facit illa lex. Ibi em̄ dicit qz si dedi mandatū speciale alicui: vt manumittat aliquē seruum. certe potest procurator generalis domini ex noua causa interdicerē. procuratori speciali. ne manumittat: qm̄ ex noua causa per dominū non considerata possit

procurator generalis venire cōtra mandatū speciale ipsius domini. Ita dicendum in inferioribus vt possint ex noua et vigenti causa statutū edere contra speciale statutū superioris. Et p̄ hoc dictum et illam legem: tene menti istud dictum singulare. qz ex noua causa potest legatus generalis prohibere delegato pape speciali: ne p̄cedat in causa sibi commissa. q̄qz in illa causa delegatus specialis dicatur maior legato generali. vt in. c. studuisti. de offi. le. Sed hoc admittitur ex noua causa non considerata per papam.

Que autē requirant ad consuetudinē inducendam. Glo. in. c. fi. de cōsue. in principio enumerat x. vel. xj. In si. tamē videt̄ recedere a p̄dictis. et solū exigere. duo. Primo qz sit rōnabilis. Secundo qz sit p̄scripta. non tamē intelligendo vt consuetudo p̄scribatur: siue p̄scribat dominū alicuius rei. s̄ debet esse p̄scripta. i. obtenta p̄ cursum t̄pis requisiti ad p̄scriptionē.

Quantū vō t̄pis requirant ad consuetudines inducendam. Panoz. in. d. c. fi. dicit qz varie sunt opinionones. Sed concludit. qz aut querit̄ de iure civili aut canonico. P̄mo casu cōmuniter tenet vt sufficiat t̄pus. x. annorū etiā si cōsuetudo sit p̄tra ius quod p̄bant legisse hac rōne. Jura requirunt longum t̄pus ad inducendū cōsuetudinē. vt. l. que lit lon. cōsue. in rubeo et nigro. Sed longū t̄pis dicitur. x. annorū. vt. l. de p̄. lon. tē. per totū. De iure vō canonico. dicit qz aut consuetudo est p̄ter ius. et sufficit t̄pus. x. annorū. ad hoc glo. notabile in. c. fi. e. ti. li. vj. qd̄ videt̄ limitandū nisi consuetudo veniat ad detrahendū iuri alicuius ecclesie. quia tūc sicut in p̄scriptione ecclesie requirit̄ t̄pus. xl. annorum. Ita in cōsuetudine. Et hoc est notabile dictū Inno. in. c. cū dilectus. eo. ti. qd̄ est bene notandū. videtur tñ Inno. restringere. quando consuetudo est contra ecclesiā particularē. Secus si contra ecclesiam vniuersalem. Sed panoz. dicit non videre ad hoc bonā rōnem diuersitatis. quia nō debet eē minus fauorabile totū corpus ecclesie: qz aliqd̄ mēbrum ecclesie. Aut cōsuetudo est cōtra ius canonicum. Et tūc requirit̄ t̄pus. xl. annorū. et in hoc casu requirit̄ qz cōsuetudo sit p̄scripta. Et quare maius tempus requirant qm̄ est cōtra ius: qz quādo est p̄ter. patet. Verūtāmē videt̄ verissimū qz vbi consuetudo venit contra ea que sunt reseruata principi in signū sp̄alis p̄uilegij. tūc vtroqz iure requirit̄ t̄ps. de cui⁹ inicio nō est memoria. vt in. c. sup̄ quibusdam de verb. sig.

Quero quot actus vel vices requirant ad inducendā consuetudinē. Rū. panoz. vbi s̄. dicit qz de hoc sunt multe opinionones. Sed cōmunis opinio est qz requirunt̄ tot actus. et ita notarij. vt venissent trāserint in noticiā populi. Nā nō actus. s̄ tacit⁹ p̄sensus ppli inducit cōsuetudinē. vñ vbiqz ex cōiecturis h̄ tacitus p̄sensus populi. tūc nō curatur de magna frequentia actū.

An autē vnicus actus nototius inducat cōsuetudinē. Quidā dixerūt qz sic. Sed Bar. contra. in d. l. de quibz. quia consuetudo introducitur ex frequentia morum. sed cessat frequentia vbi est nulli

unicus actus. **I**tem est contra substantiā et signifi-
cationē vocabuli. nā consuetudo est q̄si cōmunis
assuetudo. **I**tem ex vnico actu q̄ntūcumq; notorio
nō potest dici cōsensus populi. quia forte per errorem
vel causa euitandi scandalū ppl's p̄mavice nō con-
tradicit. **D**istingue t̄m: q̄ aut ille vnicus actus habet
cām successiuā. et sufficit. si habuit cōtinationem
t̄pis. et sic inducit cōsuetudo vt in. c. cū de beneficiō
de p̄b. li. vi. nā si beneficiū seculare cōferret regulari;
et possidet p̄ regularē t̄pe habili ad cōsuetudinem
inducendā efficit illud beneficiū regulare. licet vni-
ca collatio interuenierit. et contra. q̄ illa collatio h̄z
actū successiuū. s. possessionē cōtinuatā p̄ regularē
Item dic̄ si edificaretur pons in publico et haberet
cām p̄manentē. **S**ed **Bar.** in. d. l. de q̄bus sentit̄
q̄ requirant ad min⁹ duo actus in dicto casu. **D**ic̄
et̄m q̄ si q̄s facit pontē in platea cōis ab vna do-
mo ad aliā. alius s̄l̄r facit q̄ est introducta p̄suetu-
do s̄m **Bul.** de cu. q̄ isti duo actus sunt adeo no-
torij populo q̄ cōprehendit̄ tacitus eius p̄sensus.
Secus si fieret in loco nō publico vel in loco nō cō-
uerabili. nā ea q̄ palā fiunt. dicunt̄ frequēter fieri
ff. de ri. nup. l. palam.

An autē ad inducendā consuetudinez sufficiat
q̄ maior ps populi vtaq; illa p̄suetudine. **R**ñ. pa-
nor. vbi s̄. post glo. dicit q̄ sic. **I**ntellige t̄m de maio-
ri pre populi habere p̄sensus habitē ad introducē-
dū legē vel cōsuetudinē. nā mulieres infantes. et su-
rioli nō cōputant̄ in numero. q̄ isti nō p̄s̄t legem
condere. vt in. l. j. ff. de leg. **I**tem intellige glo. de con-
suetudine. q̄ distingit totū populū. **S**ed si tracta-
remus de p̄suetudine introducēda in aliquo colle-
gio. sufficit maior ps illi collegij. hoc t̄m limitarem.
nā maior ps nō sufficit ad introducēdū legē. quia
oportet saltem q̄ sint due pres vniuersitatis. s̄ maior
ps istarū duarū nō sufficit ad disponendū. vt in
c. j. de his q̄ fi. a ma. p. capli. **E**t ideo dicerē q̄ saltez
due pres illi vniuersitatis seu collegij debēt eē sci-
entes q̄ illa p̄suetudo introducitur.

An autē vnicus actus interueniēs p̄suetudinē
interrupat ipam p̄suetudinē. **R**ñ. dicit q̄ aut con-
suetudo nō erat adhuc cōpleta. et t̄m interrumpit̄
Item q̄ nō est opus de nouo incipere. q̄ p̄ hoc non
apparet de tacito p̄sensu ppli. q̄ velit inducere con-
suetudinē. cū fecerit actū p̄trariū. ar. eē de ap. solli-
citudinē. in fi. **A**nt p̄suetudo erat cōpleta et p̄fecta
et tunc vnicus actus p̄suis eā nō tollit. s̄ oportet q̄
tollat̄ eo t̄pe et mō. quibz fuit inducta. q̄a iā lex est.
Et ideo d̄z tolli tanq̄ lex. **C**redo t̄m indifferentē ad
eā tollendā sufficere t̄ps. x. annor.

Consuetudini rōnabili alicui⁹ loci nō derogat̄
p̄ statutū nouū pape. nisi illud exp̄mas. vt extra de
consti. c. j. li. vj.

Consuetudo in delictis inducit p̄ binuz actum
xv. q. ij. **I**tem nos. hoc t̄m nō est p̄prie p̄suetudo. nā
s̄m **panor.** in. c. j. e. ti. appellatione consuetudinis
intelligit̄ de ea q̄ tenet. et q̄ iā p̄scripta ē. vt in. c. eu-
mana. de elec. **D**e hac p̄suetudine in delictis. vide s̄.
singularia. c. Adulatio.

An autē cōsuetudo possit derogare legi positiuē
etiā p̄ceptiuē. **R**ñ. **panor.** in. c. j. de tre. et pace. post

glo. ibi. dicit q̄ lex positiuā etiā p̄ceptiuā non obli-
gat ad p̄ctū si nō fuit moribz vrentiū recepta. vel s̄
in dissuetudinē abiit. **E**t h̄c opinionē tenet **Co-**
et Inno. et **Hosti.** in sum. **S**ed in. d. c. j. tenuit ip̄e
Ho. s̄m. **D**ouet. q̄ si est lex p̄ceptiuā. q̄ a p̄nci-
pio ligauit d̄ueniēs ad peccatū. q̄ p̄ nō obseruati-
tiam nō tollit eius dispositio. q̄ t̄ps nō est modus
tollendi obligationē. **A**lij vō distinguūt int̄ leges
q̄ apponūt penas ipso facto. et illas q̄ mandat̄ pe-
nas infligi. vt in p̄mis nō habeat locū cōsuetudo
p̄na. cū statim p̄faciēdo inciderint in penā. et in fa-
ctū d̄anātū. xxiij. q. j. audiunt. **D.** an. distinguit
q̄ aut lex p̄ceptiuā emanauit in fauorē p̄uatū. et p̄t
tollī cōsuetudine. **S**icut p̄t tolli pacto et renuncia-
tione. d. l. de quibz. **A**nt emanauit in honorez dei.
aut fauorē publicū. et t̄m si subditi nō obseruauerūt.
sciēte supiore et patēte. talis lex nō ligat. nec requirit̄
alia p̄scriptio. q̄ ex q̄ superior videt et patit̄. nō vi-
detur velle q̄ lex sua vinculū iniiciat. **S**ed si supior
ignorat. t̄m peccat̄ d̄ueniēdo. **S**z p̄ **Ho.** et **D.** an.
videt̄ tex. in. d. c. fi. vbi text⁹ aperte. p̄bat q̄ ois lex
humana p̄t tolli p̄suetudine. d̄mō sit rōnabilis
et legitime p̄scripta. vñ ibi solū refert̄ p̄ cōsuetu-
dinē ius diuinū. nec p̄uatū dicunt̄ tollere legē supe-
rioris. s̄ ipse superior p̄sensus p̄stando huic p̄sue-
tudinē in eo qd̄ statuunt iura. vt p̄ cōsuetudinē
possit tolli ius positiuū. d. c. fi. **E**t ideo distinguerē
q̄ aut lex p̄ceptiuā nunq̄ fuit recepta in obseruan-
tia sciēte legislatorē. valente p̄dicere et nō cōtradi-
cente et talis lex nō ligat. **E**t puto q̄ nō requiratur
t̄ps ad inducēdā p̄scriptionē. s̄ sufficit bin⁹ vel tri-
nus actus in cōtrariū. q̄ hic nō agim⁹ de p̄scribere
do p̄ legē. s̄ de impediēdo vinculu. nā p̄ binū vel
trinū actuz apparet de p̄sensu supioris. ar. d. c. **I**ta
nos. **S**i vō aliq̄ obseruat. et aliq̄ non. in eodē loco.
t̄m nō seruātes nō vident̄ excusari. vt in. c. cū iam
dudū. de p̄b. **I**ntellige t̄m hoc. q̄n̄ maior ps seruat.
t̄m minor ps nō excusat. et t̄m intelligit̄ illud dictū
multa p̄ patientiā tollerant̄ et. **A**nt supior ignorat
et t̄m puto q̄ requiratur p̄scriptio. xl. annor. d̄mō
cōsuetudo sit rōnabilis. vt q̄ fundat̄ sup aliq̄ rōe
vt in. d. c. fi. **N**ec ob. q̄ a p̄ncipio hoies peccauerūt
d̄ueniēdo. nā duplex potest esse r̄sio. **P**rimo q̄ si
moti fuerūt ex aliq̄ rōnabili causa nō peccauerūt.
q̄ ipsemet superior indulsisset. **A**d hoc qd̄ notatur
in. c. erit autē. iij. di. vbi tria requirunt̄ ad hoc. vt lex
liget. **P**rimo q̄ sit facta p̄ eum q̄ habet potestatem
condendi legem. **S**ecundo q̄ sit publice p̄mulga-
ta. **T**ercio q̄ p̄ inferiores seu subditos sit incepta.
Secundo respondet q̄ successores eorum qui con-
trauenerunt nō peccauerunt. quia potuerunt exti-
mare. q̄ ex aliqua rōnabili causa illa lex non sit
in obseruantia. **S**i vō lex p̄ceptiuā fuit recepta. sed
tamen per dissuetudinē contrauentum est. **H**ic vt
supra. **E**t q̄ lex p̄ceptiuā non illaqueat sciēte su-
piorē. et non contradicente. allego bonum textū
cum glo. xx. distine. c. j. et. e. cum olim de ele. coniu.
In consuetudine autē inducenda in sacramenta-
libus exigitur tacitus consensus pape. aliter non li-
gat. **I**ta voluit glo. notabilis in. c. vir. de secundis
nuptijs.

¶ An aut ex n̄ vsu inducat̄ consuetudo. Rñ. panor. in. c. Jobes de de. coniu. post Jo. an. dicit q̄ qñq; nō vsus nō hz in se actū tacitū p̄ dispositionē iur̄ neq; in s̄ba neq; in forma. t̄ tūc ex nō vsu nō inducitur cōsuetudo: nec derogat̄ lex. Pone exempluz. lex dicit hermafrodita esse iudicandū fm̄ sexū p̄ ualentē. l. querit. ff. de sta. ho. tamē si p̄ mille ānos nunq̄ accideret ille casus. nō pōt̄ dici q̄ sit abrogata illa lex. quia nihil est actū p̄ legem. Vel pone. lex dicit q̄ si dedisti mihi dānū possum agere cōtra te actione legis aquilie. Pone q̄ passus damnū noluit agere. p̄fecto ex hoc nō est inducta cōsuetudo contra illā legē. q̄ ipsa lex nō necessitat̄ ad vsum. h̄ dat facultatē agendi. Et ideo ex hoc cōcludē q̄ in his q̄ sunt mere facultatis nō inducat̄ cōsuetudo. nā in his casibus nihil agit̄ p̄ legem p̄mittentē. Si vō nō vsus hz in se actū tacitū p̄ dispositionē iur̄. tūc inducat̄ cōsuetudo. vt in. d. c. Jobes. nā ibi nō deferēdo tonsurā. videt̄ cōmittere p̄ legē q̄ iniūgit delationē t̄ onsure.

¶ Que est differētia int̄ consuetudinē t̄ p̄scriptio- nem. Rñ. panor. in. d. c. fi. dicit q̄ p̄ncipalis differētia est. q̄ ex p̄scriptio- ne acquir̄ ius p̄uato. siue illud ius trahat̄ ex publico. siue ex p̄uato. Cōsuetu- dine vō nō acquir̄ ius alicui p̄uato. Sed in pu- blico vnde cūq; causet̄. etiā si ius trahat̄ ex p̄uato. vt in. l. venditor. §. si cōstat. ff. co. p̄. vbi p̄t̄ q̄ pōt̄ introduci cōsuetudo. q̄ quisq; possit dato p̄cio fo- dere lapides ex fundo alicui. Et ob dictā legē pa- nor. in. c. dilecti. de arbi. infert̄ ad. q. nunq̄d possit induci cōsuetudo. vt nobiles alicui castri possint incidere ligna vel animalia pascere infra limites al- terius castri vel in fundo alteri. Et dicit q̄ sic dū- modo cōsuetudo nō sit inducta p̄ violentiam. Ad hoc. c. sup. quibusdā de v. sig. nā quēadmodū pos- set p̄scribi seu acquiri tota res. ita t̄ vsus rei. Alia differētia. nā in p̄scriptio- ne requir̄ titulus t̄ bo- na fides. In cōsuetudine vō nō. h̄ soluz tēpus. d. l. de quibz. Alia differētia fm̄ Ho. quia p̄scriptio lo- cum habet in rebz mobilibz t̄ immobilibz: copora- libz t̄ incorporalibz. extra de p̄scrip. auditis. r. c. se. Cōsuetudo autē in incorporalibz t̄m̄. vt futu- tibus. iurisdicionibz. electionibz t̄ hm̄di. Alia diffe- rentia. quia p̄scriptio et p̄uilegiū non concurrunt. extra de fide instru. inter dilectos. t̄ de p̄scrip. veni- ens. Sed cōsuetudo t̄ p̄uilegiū bene concurrunt. extra eo. cū dilectus. t̄ de v. sig. abbate. Alia. quia p̄scriptio p̄prie est exclusio actionis siue petitionis. Sed cōsuetudo est actōnis siue iuris acquisitio de elec. cōstitutus. r. c. in genesi. Alia differētia. quia cōsuetudo erronea non inuat. Secus in p̄scriptio- ne. quia titulus putatiuus. t̄ si verus nō sit. dū t̄ p̄babilis error excuset. dat causam p̄scribendi. ff. p̄ socio. l. vltima.

¶ Corea. Vtruz corea t̄ hm̄di ludi sint liciti. Rñ. fm̄ Al. in. iij. dist. xvj. q̄ huiusmodi ludi fm̄ se non sunt mali. q̄ bene fieri possunt. Sed triplici de causa possunt fi- eri male. P̄mo si fiant ad puocandū libidinem t̄ huiusmodi. Secundo si nō conueniunt p̄sone vt

clerici. religiosi t̄ hm̄di. Tercio si fiant nō cōgruo tempore. s. p̄nie. Si vō fiant ex causa alicuius bo- neste leticie. t̄ a personis secularibus. et congruo tempore et loco. et alijs debitis circūstantijs nō est illicitum.

¶ Vtrum ducentes illicitas coreas peccent mor- taliter. Rñ. fm̄ v̄y. Credo q̄ sic. siue in festis siue in p̄festis si hoc faciunt causa incitandi ad libidi- nem se vel alios. Aut si coreas ducunt de consue- tudine. Si autē aliquis vel aliqua nō corrupta in- teptione aliquādo immiscet se huiusmodi coreis nō audeo dicere q̄ sit peccatū mortale. Sed nec au- deo eam vel eam excusare vel assecurare a peccato mortali. Cum ingerant se periculo puocandi alios ad periculū t̄ libidinē. Nota tamē fm̄ Al. vbi s̄. q̄ quinq; concurrentibus ad coreas: tales possunt excusari. P̄mo quādo fiunt debito tempore scilicet gaudij. vt in nuptijs: vel tēpore victorie. vel li- berationis hominis vel patrie vel in aduentu ami- ci de terra longinqua. nō ergo tempore ad deuotio- nem deputato. vt ab aduentu domini vsq; ad epi- phaniam. t̄ a septuagesima vsq; ad pascha. Tamē contrariū obseruat̄. t̄ magis fit abusus in his tem- poribus q̄ in alijs. Secundo q̄ fiant cum p̄sonis honestis. de quibz nō oritur p̄sumptio mali. non cum leccatoribz vel philocaptis t̄ huiusmodi. Ter- cio q̄ fiant a p̄sonis secularibus. non a monachis vel monialibus nec clericis vel religiosis. Quarto q̄ honesto modo fiant. Ita q̄ actus inhonesti vel huiusmodi nō immiscant̄. Quinto q̄ cantus ex- citans in talibus. t̄ musica non sit de illicitis. h̄ de moribus vel de deo. Itē requir̄ cōuenientia loci quia non in ecclesijs vel cymiterijs: aut refectorijs fratrum t̄ huiusmodi. Aliud etiā potest addi qd̄ est p̄cipuum. s. rectitudo int̄tionis. ac etiā stabili- tas corzantis. nam qui ita fragilis est q̄ licet bona int̄tione corzare incipiat. tamē non erit q̄m̄ ad libidinez mortalem puocetur: peccat mortaliter: se- scienter ingerendo. quia exponit se periculo inibi mortalis peccati. Et p̄ hoc querit Archi. flo. in summa. quid si quis nō potest vitare peccatū mor- tale. p̄pter fragilitatē suā habitando cū marito. vxo- re. patre. matre. filio t̄ filia. An teneat̄ recedere ab illis. Vel an possit in domo stare sine peccato. Re- spōdit q̄ q̄p̄ iste casus defacili cōtingere nō possit t̄ vbi cōtingeret. nulli dubium est: q̄ a tali p̄sona ob cuius p̄sentiam a mortali abstinerere non potest discedendū esset.

¶ Corporale. Corporalia non sunt abluenda per laicos: aut mulieres etiā sanctimoniales: q̄n potius hoc ab- luere p̄tinet ad officiū diaconi. cū humilibus mini- stris. de cōse. di. j. nemo. Et eius p̄secratio ad ep̄os p̄tinet dūtaxat. de conse. di. j. consulto. Ibi. ab epi- scopo consecrato. Et debet esse de lino puro. i. non de alia materia mixto. Ideo nō potest fieri de serico: nec de p̄ano tincto. Et nota fm̄ Dir. li. j. q̄ cor- poralia semel cōsecrata vel benedicta ab episcopo. licet postea abluant̄: nō est necesse: vt amplius be- nedican̄. qd̄ nota.